

শ্রীঃ

শ্রীমতে নিগমান্তমহাদেশিকায নমঃ
শ্রীমান্ বেক্টনাথার্যঃ করিতাকিঁককেসরী।
বেদান্তাচার্যর্যো মে সন্নিধতাং সদা হৃদি ॥

শ্রী মেল্পপত্বূর্ নারায়ণভট্টিরি ঝিরচিতম্
॥শ্রীমন্নারায়ণীয়ম্ ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

শ্রী রঙ্গরামানুজ মহাদেশিকন্

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using Bengali for T_EX.

বিষয়সূচী

১	দশক -১	9
২	দশক -২	11
৩	দশক -৩	13
৪	দশক -৪	15
৫	দশক -৫	19
৬	দশক -৬	21
৭	দশক -৭	23
৮	দশক -৮	25
৯	দশক -৯	29
১০	দশক -১০	31
১১	দশক -১১	33
১২	দশক -১২	35
১৩	দশক -১৩	37
১৪	দশক -১৪	39
১৫	দশক -১৫	41
১৬	দশক -১৬	43
১৭	দশক -১৭	45
১৮	দশক -১৮	47
১৯	দশক -১৯	49
২০	দশক -২০	51
২১	দশক -২১	53
২২	দশক -২২	57

২৬	দশক - ২৬	59
২৪	দশক - ২৪	61
২৫	দশক - ২৫	63
২৬	দশক - ২৬	65
২৭	দশক - ২৭	67
২৮	দশক - ২৮	69
২৯	দশক - ২৯	71
৩০	দশক - ৩০	73
৩১	দশক - ৩১	75
৩২	দশক - ৩২	77
৩৩	দশক - ৩৩	79
৩৪	দশক - ৩৪	81
৩৫	দশক - ৩৫	83
৩৬	দশক - ৩৬	85
৩৭	দশক - ৩৭	87
৩৮	দশক - ৩৮	89
৩৯	দশক - ৩৯	91
৪০	দশক - ৪০	93
৪১	দশক - ৪১	95
৪২	দশক - ৪২	97
৪৬	দশক - ৪৬	99
৪৪	দশক - ৪৪	101
৪৫	দশক - ৪৫	103

৪৬	দশক - ৪৬	107
৪৭	দশক - ৪৭	109
৪৮	দশক - ৪৮	111
৪৯	দশক - ৪৯	113
৫০	দশক - ৫০	115
৫১	দশক - ৫১	117
৫২	দশক - ৫২	119
৫৩	দশক - ৫৩	121
৫৪	দশক - ৫৪	123
৫৫	দশক - ৫৫	125
৫৬	দশক - ৫৬	127
৫৭	দশক - ৫৭	129
৫৮	দশক - ৫৮	131
৫৯	দশক - ৫৯	133
৬০	দশক - ৬০	135
৬১	দশক - ৬১	137
৬২	দশক - ৬২	139
৬৩	দশক - ৬৩	141
৬৪	দশক - ৬৪	143
৬৫	দশক - ৬৫	145
৬৬	দশক - ৬৬	147
৬৭	দশক - ৬৭	149
৬৮	দশক - ৬৮	151

৬৯	দশক - ৬৯	153
৭০	দশক - ৭০	155
৭১	দশক - ৭১	157
৭২	দশক - ৭২	159
৭৩	দশক - ৭৩	163
৭৪	দশক - ৭৪	165
৭৫	দশক - ৭৫	167
৭৬	দশক - ৭৬	169
৭৭	দশক - ৭৭	171
৭৮	দশক - ৭৮	175
৭৯	দশক - ৭৯	177
৮০	দশক - ৮০	181
৮১	দশক - ৮১	183
৮২	দশক - ৮২	185
৮৩	দশক - ৮৩	187
৮৪	দশক - ৮৪	189
৮৫	দশক - ৮৫	191
৮৬	দশক - ৮৬	193
৮৭	দশক - ৮৭	195
৮৮	দশক - ৮৮	197
৮৯	দশক - ৮৯	201
৯০	দশক - ৯০	203
৯১	দশক - ৯১	205

৯২	দশক - ৯২	207
৯৬	দশক - ৯৬	209
৯৪	দশক - ৯৪	211
৯৫	দশক - ৯৫	213
৯৬	দশক - ৯৬	215
৯৭	দশক - ৯৭	217
৯৮	দশক - ৯৮	219
৯৯	দশক - ৯৯	221
১০০	দশক - ১০০	223

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १

ভগবন্মহিমানুৰ্গনম্

সান্দ্রানন্দারবোধাত্মকমনুপমিতং কালদেশাৰধিভ্যাং
নিৰ্মুক্তং নিত্যমুক্তং নিগমশতসহস্ৰেণ নিৰ্ভাস্যমানম্।
অস্পষ্টং দৃষ্টমাে পুনৰ্ৰুপুৰুষার্থাত্মকং ব্রহ্ম তত্ত্বং
তত্ত্বাৰহ্ৰতি সাক্ষাদগুৰুপৰনপুৰে হস্ত ভাগ্যং জনানাম্ ॥ ১ ॥

এৰং দুৰ্লভ্যবস্তুন্যপি সুলভতয়া হস্তলক্ৰে যদন্যত
তন্না বাচা ধিয়া বা ভজতি বত জনঃ ক্ষুদ্ৰতৈৰ স্ফুটেযম্।
এতে তাৰদ্বয়ং তু স্থিরতৰমনসা বিশ্বপীডাপহিতৈ
নিশশেষাত্মানমেনং গুৰুপৰনপুৰাধীশমেৰাশ্রযামঃ ॥ ২ ॥

সত্ত্বং যত্তত্ পরাভ্যামপৰিকলনতো নিৰ্মলং তেন তাৰত
ভূতৈভূতৈন্দ্রিয়েস্তু বপুৰিতি বহুশঃ শ্ৰুযতে ব্যাসৰাক্যম্।
তত্ স্বচ্ছত্বাদ্যদচ্ছাদিতপরসুখচিদগভনিৰ্ভাসরূপং
তস্মিন্ ধন্যা রমন্তে শ্ৰুতিমতিমধুরে সুগ্রহে বিগ্রহে তে ॥ ৩ ॥

নিষ্কম্পে নিত্যপূৰ্ণে নিৰৰধিপৰমানন্দপীযুষরূপে
নির্লীনানেকমুক্তাৰলিসুভগতমে নিৰ্মলব্রহ্মসিকৌ।
কল্লোলোল্লাসতুল্যং খলু বিমলতরং সত্ত্বমাহুস্তদাত্মা
কস্মান্নো নিষ্কলস্তরং সকল ইতি বচস্তরতকলাশ্বেৰ ভূমন্ ॥ ৪ ॥

নিৰ্যাপারোপি নিষ্কারগমজ ভজসে যতক্রিয়ামীক্ষণাখ্যাং
তেনৈরোদেতি লীনা প্রকৃতিরসতি কল্পাপি কল্পাদিকালে।
তস্যাসসংশুদ্ধমংশং কমপি তমতিরোধায়কং সত্ত্বরূপং
স ত্বং ধ্বস্তা দধাসি স্বমহিমরিভৰাকুঠ বৈকুঠ রূপম্ ॥ ৫ ॥

তত্তে প্রত্যগ্রধারাধরললিতকলাযাৰলীকেলিকারং
 লাৰণ্যসৈকসারং সুকৃতি জন দৃশাং পূৰ্ণপুণ্যাবতারম্।
 লক্ষ্মীনিশশঙ্কলীলানিলয়নমমৃতস্যন্দসন্দোহমন্তঃ
 সিঞ্চত্ সখিঃস্তুকানাং বপূরনুকলযে মারুতাগারনাথ ॥ ৬ ॥

কষ্টা তে সৃষ্টিচেষ্টা বহুতরভরখেদাৰহা জীৰভাজা-
 মিত্যেৰং পূৰ্বমালোচিতমজিত মযা নৈরমদ্যাভিজানে।
 নো চেজ্জীরাঃ কথং বা মধুরতরমিদং স্বদ্বপুশ্চিদ্রসদ্রং
 নেত্রৈঃ শ্রোত্রৈশ্চ পীত্বা পরমরসসুধাস্তোধিপূরে রমেরন ॥ ৭ ॥

নম্রাণাং সন্নিধত্তে সততমপি পুরস্তুৈরনভ্যর্থিতান-
 প্যর্থান্ কামানজস্রং রিতরতি পরমানন্দসান্দ্রাং গতিং চ।
 ইথং নিশশেষলভ্যো নিররধিক ফলঃ পারিজাতো হরে স্বং
 ক্ষুদ্রং তং শক্রবাটীদ্রুমমভিলষতি ব্যর্থমর্থিব্রজোযম ॥ ৮ ॥

কারুণ্যাতকামমন্যং দদতি খলু পরে স্বাস্তদস্তরং বিশেষা-
 দৈশ্বৰ্যাদীশতেন্যে জগতি পরজনে স্বাস্তনোপীশ্বরস্তরম্।
 স্বযুচ্ছৈরারমন্তি প্রতিপদমধুরে চেতনাঃ স্ফীতভাগ্যা-
 স্তরং চাত্মারাম এবত্যতুল গুণগণাধার শৌরে নমস্তে ॥ ৯ ॥

ঐশ্বৰ্যং শঙ্করাদীশ্বরবিনিয়মনং বিশ্বতেজোহরাণাং
 তেজসসংহারি বীর্যং বিমলমপি যশো নিস্পৃহৈশ্চোপগীতম্।
 অঙ্গাসঙ্গা সদা শ্রীরখিলবিদসি ন কাপি তে সঙ্গবর্তা
 তদ্বাতাগারবাসিন্ মুরহর ভগবচ্ছব্দমুখ্যাশ্রযোসি ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २

भगवदुपरर्णनम्

सूर्यस्पर्धिकिरीटमूर्धरतिलकप्रोद्धासिफालान्तरं
कारुण्याकुलनेत्रमर्द्रहसितोल्लासं सुनासापुटम् ।
गणोद्यन्मकराभकुण्डलयुगं कठोज्ज्वलतकौस्तुभं
शुद्धपुं वनमाल्यहारपटलश्रीरतसदीपुं भजे ॥ १ ॥

केयुरासदकङ्कणोत्तमहारत्राङ्गुलीयाङ्कित-
श्रीमदबाहूचतुष्कसप्तगदाशङ्घारिपङ्केरुहाम् ।
काङ्कित् काङ्कनकाङ्किलाङ्कितलसतपीताम्बरालम्बिनी-
मालम्बे रिमलाम्बुजद्यूतिपदां मूर्तिं तरातिच्छिदम् ॥ २ ॥

यत्रैलोक्यमहीयसोपि महितं सम्मोहनं मोहनात्
काङ्कितं काङ्कितनिधानतोपि मधुरं माधुर्यधुर्यादपि ।
सौन्दर्योत्तरतोपि सुन्दरतरं शुद्धपमाश्चर्यतो-
प्याश्चर्यं भूरने न कस्य कुतुकं पुष्पाति रिषेण रिभो ॥ ३ ॥

तताद्गुणधुरात्त्रकं तत्र वपुससम्प्राप्य सम्पन्नयी
सा देवी परमोत्सुका चिरतरं नास्ते स्वभक्तेश्वरपि ।
तेनास्या वत कण्ठमच्युत रिभो शुद्धपमानोज्ज्वल-
प्रेमस्यैर्यमयादचापलबलाच्छापल्यवार्तोदभूत् ॥ ४ ॥

लङ्घ्नीस्तारकरामणीयकहतैरेयं परेषरश्मिरे-
त्यस्मिन्नन्यादपि प्रमाणमधुना रक्ष्यामि लङ्घ्नीपते ।
ये शुद्धध्यानगुणानुक्रीतनरसासक्ता हि भक्ता जना-
स्त्वेषरेषा वसति स्मिरैर दयितप्रस्तारदत्तादरा ॥ ५ ॥

এরম্ভূতমনোজ্ঞতানবসুধানিষ্যন্দসন্দোহনং
 ত্বদুপং পরচ্ছিদ্রসায়নমযং চেতোহরং শৃণবতাম্।
 সদ্যঃ প্রেরযতে মতিং মদযতে রোমাঞ্চযত্যঙ্গকং
 ব্যাসিঞ্চ্যতি শীতবাষ্পবিসরৈরানন্দমূর্ছোদ্ধরৈঃ ॥ ৬ ॥

এরম্ভূততয়া হি ভক্ত্যভিহিতো যোগঃ স যোগদ্বযাত
 কর্মজ্ঞানমযাদভ্শোভমতরো যোগীশ্বরৈর্গীযতে।
 সৌন্দর্যৈকরসাত্মকে ত্বযি খলু প্রেমপ্রকর্ষাঙ্গিকা
 ভক্তির্নিশ্রমের বিশ্বপুরুষৈর্লভ্যা রমারল্লভ ॥ ৭ ॥

নিষ্কামং নিযতস্বধর্মচরণং যত্ কর্মযোগাভিধং
 তদূরেত্যফলং যদৌপনিষদজ্ঞানোপলভ্যং পুনঃ।
 তত্ত্বব্যক্ততয়া সুদুর্গমতরং চিত্তস্য তস্মাদ্বিভো
 ত্বতপ্রেমাত্মকভক্তিরের সততং স্বাদীযসী শ্রেযসী ॥ ৮ ॥

অত্যাযাসকরাণি কর্মপটলান্যাচর্য নির্যন্মলা
 বোধে ভক্তিপথেথরাপ্যুচিততামাযান্তি কিং তারতা।
 ক্লিষ্টরা তর্কপথে পরং তব বপূর্ব্ভ্রাম্যথ্যমন্যে পুন-
 শ্চিত্তদ্রব্ধমৃতে বিচিন্ত্য বহুভিঃ সিধ্যন্তি জন্মান্তরৈঃ ॥ ৯ ॥

ত্বদ্বক্তিস্ত্ব কথারসামৃতবারীনির্মজ্জনেন স্বযং
 সিদধ্যন্তী রিমলপ্রবোধপদরীমক্লেশতস্তন্বতী।
 সদ্যঃ সিদ্ধিকরী জযত্যযি বিভো সৈরাস্ত্ব মে ত্বতপদ-
 প্রেমপ্রৌটিরসদ্রতা দ্রুততরং বাতালযাধীশ্বর ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ३

ভক্তস্বরূপবর্ণনং ভক্তিপ্রার্থনা চ

পঠন্তো নামানি প্রমদভরসিন্ধৌ নিপতিতাঃ
স্মরন্তো রূপং তে বরদ কথযন্তো গুণকথাঃ।
চরন্তো যে ভক্তাস্তবযি খলু রমন্তে পরমমু-
নহং ধন্যান্মন্যে সমধিগতসর্বাভিলষিতান্ ॥ ১ ॥

গদক্লিষ্টং কষ্টং তব চরণসেবারসভরে-
প্যনাসক্তং চিত্তং ভবতি বত বিষ্ণে কুরু দয়াম্।
ভরতপাদাম্বোজস্মরণরসিকো নামনিরহা-
নহং গায়ং গায়ং কুহচন বিরতস্যামি বিজনে ॥ ২ ॥

কৃপা তে জাতা চেত্ কিমির নহি লভ্যং তনুভূতাং
মদীয়ক্লেশৌঘপ্রশমনদশা নাম কিযতী।
ন কে কে লোকেশ্বিন্নিশমযি শোকাভিরহিতা
ভবদ্বক্তা মুক্তাঃ সুখগতিমসক্তা বিদধতে ॥ ৩ ॥

মুনিপ্রৌঢ়া রূঢ়া জগতি খলু গূঢ়াঅগতযো
ভরতপাদাম্বোজস্মরণবিরুজো নারদমুখাঃ।
চরন্তীশ স্বেরং সততপরিনির্ভাতপরচি-
তসদানন্দাঈতপ্রসরপরিমগ্নাঃ কিমপরম্ ॥ ৪ ॥

ভবদ্বক্তিঃ স্ফীতা ভবতু মম সৈব প্রশমযে-
দশেষক্লেশৌঘং ন খলু হৃদি সন্দেহকণিকা।
ন চেদব্যাসসেয়্যোক্তিস্তব চ রচনং নৈগমরচো
ভবেন্মিথ্যা রথ্যাপুরুষরচনপ্রায়মখিলম্ ॥ ৫ ॥

ভরদ্বক্তিস্তারতপ্রমুখমধুরা স্বদগুণরসাত
 কিমপ্যারুঢা চেদখিলপরিতাপপ্রশমনী।
 পুনশ্চান্তে স্বাস্তে রিমলপরিবোধোদযমিল-
 ন্মহানন্দাদ্বৈতং দিশতি কিমতঃ প্রার্থ্যমপরম্ ॥ ৬ ॥

রিধূয় ক্লেশান্ মে কুরু চরণযুগ্মং ধৃতরসং
 ভরতক্ষেত্রপ্রাপ্তৌ করমপি চ তে পূজনরিধৌ।
 ভরন্মূর্ত্যালোকে নযনমথ তে পাদতুলসী-
 পরিহ্রাণে হ্রাণং শ্রবণমপি তে চারুচরিতে ॥ ৭ ॥

প্রভূতাধিব্যাধিপ্রসভচলিতে মামকহৃদি
 স্বদীযং তদুপং পরমসুখচ্ছিদুপমুদিয়াত্।
 উদথঃদ্রোমাথো গলিতবহুহর্ষাশ্রুনিরহো
 যথা রিস্মর্যাসং দুরূপশমপীডাপরিভরান্ ॥ ৮ ॥

মরুদগেহাধীশ স্বযি খলু পরাথোপি সুখিনো
 ভরতস্নেহী সোহং সুবহু পরিতপ্যে চ কিমিদম্।
 অকীর্তিস্তে মা ভূধরদ গদভারং প্রশমযন
 ভরদ্বক্তোত্তংসং ঝাটিতি কুরু মাং কংসদমন ॥ ৯ ॥

কিমুঞ্জৈভূয়োভিস্তর হি করুণা যারদুদিয়া-
 দহং তারদেব প্রহিতরিধিধাতপ্রলপিতঃ।
 পুরঃ ক্লপ্তে পাদে বরদ তব নেষ্যামি দিবসান
 যথাশক্তি ব্যক্তং নতিনুতিনিষেবা বিরচযন্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - 8

अष्टौस्योगवर्णनं योगसिद्धिवर्णनं च

कल्यातां मम कुरुष्वर तवतीं
कल्याते भरदुपासनं यथा ।
स्पष्टमष्टविधयोगचर्या
पुष्टयाशु तव तूष्टिमाप्नुयाम् ॥ १ ॥

ब्रह्मचर्यदृढतादिभिर्यमै-
रान्नरादिनियमैश्च पारिताः ।
कुर्महे दृढममी सुखासनं
पञ्चजाद्यमपि वा भरतपराः ॥ २ ॥

तारमन्त्रनुचिन्त्य सन्ततं
प्राणरायुमभियम्य निर्मलाः ।
इन्द्रियाणि विषयादथापह-
त्यास्महे भरदुपासनोन्मुखाः ॥ ३ ॥

अस्फुटे रपुषि ते प्रयत्नतो
धारयेम विषगां मुहूर्मुहः ।
तेन भक्तिरसमन्तरार्द्रता-
मुद्बहेम भरदुष्टिचिन्तकाः ॥ ४ ॥

विस्फुटारवरभेदसुन्दरं
स्वप्नसुचिरशीलनारशात् ।
अश्रमं मनसि चिन्तयामहे
ध्यानयोगनिरतान्तरदाश्रयाः ॥ ५ ॥

ধ্যাযতাং সকলমূতিমীদৃশী-
 মুন্মিষন্মধুরতাহতাত্মনাম্।
 সান্দ্রমোদরসরুপমান্তরং
 ব্রহ্মরুপমযি তেবভাসতে ॥ ৬ ॥

ততসমাস্বদনরুপিণীং স্থিতিং
 ত্বতসমাধিমযি বিশ্বনাযক।
 আশ্রিতাঃ পুনরতঃ পরিচ্যুতা-
 বারভেমহি চ ধারণাদিকম্ ॥ ৭ ॥

ইখমভ্যসননিভরোল্লস-
 ত্বতপরাত্মসুখকল্লিতোতসবাঃ।
 মুক্তভক্তকুলমৌলিতাং গতাঃ
 সখঃরেম শুকনারদাদিরত্ ॥ ৮ ॥

ত্বতসমাধিরিজযে তু যঃ পুন-
 মওক্ষু মোক্ষরসিকঃ ক্রমেণ বা।
 যোগরশ্যমনিলাং ষডাশ্রযৈ-
 রুন্নযত্যজ সুষুন্নযা শনৈঃ ॥ ৯ ॥

লিঙ্গদেহমপি সংত্যজন্নথো
 লীযতে ত্বযি পরে নিরাগ্রহঃ।
 উর্ধ্বলোককুতুকী তু মূর্ধতঃ
 সার্থমের করণৈনিরীযতে ॥ ১০ ॥

অগ্নিবাসররলক্ষপক্ষগৈ-
 রুত্তরাযণজুমা চ দৈবতৈঃ।
 প্রাপিতো রবিপদং ভবতপরো
 মোদরান্ ধুবপদান্তমীযতে ॥ ১১ ॥

আস্থিতোথ মহরালযে যদা
 শেষবক্তৃদহনোঞ্গাদ্যতে।
 ঈযতে ভবদুপাশ্রযস্তদা
 বেধসঃ পদমতঃ পুরৈব বা ॥ ১২ ॥

তত্র বা তর পদেথরা বসন
 প্রাকৃতপ্রলয় এতি মুক্ততাম্।
 স্বেচ্ছয়া খলু পুরা বিমুচ্যতে
 সংরিভিদিয় জগদগুমোজসা ॥ ১৩ ॥

তস্য চ ক্ষিতিপয়োমহোনি-
 দ্যোমহতপ্রকৃতিসপ্তকার্বৃতীঃ।
 তত্তদাত্মকতয়া ষিশন্ সুখী
 যাতি তে পদমনাবৃতং ষিভে ॥ ১৪ ॥

অর্চিরাদিগতিমীদৃশীং ব্রজন
 ষিচ্যুতিং ন ভজতে জগতপতে।
 সচ্চিদাত্মক ভবদগুণোদয়া-
 নুচ্চরন্তমনিশেষ পাহি মাম্ ॥ ১৫ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ५

बिराट् पुरुषोत्तपतिप्रकारवर्णनम्

ब्यक्तार्यक्तमिदं न किञ्चिदभरतप्राकप्राकृतप्रक्षये
मायायां गुणसाम्यरुद्धरिकृतौ त्वय्यागतायां लयम्।
नो मृतुश्च तदामृतं च समभूनाहो न रात्रेः स्थितिः
तत्रैकसुरमशिस्यथाः किल परानन्दप्रकाशात्मना ॥ १ ॥

कालः कर्मगुणाश्च जीवनिर्वाहा विश्वं च कार्यं विभो
चिन्नीलारतिमेयुषि त्वयि तदा निर्लीनतामाययुः।
तेषां नैव रदन्त्यसत्त्वमयि भोः शक्त्यात्मना तिष्ठतां
नो चेत् किं गगनप्रसूनसदृशां भूयो भवेतसंभरः ॥ २ ॥

एवं च द्विपरार्धकालरिगता रीक्षां सिस्फात्त्रिकां
विभ्राणे त्वयि चुम्बुभे त्रिभुरनीताराय माया स्वयम्।
मायातः खलु कालशक्तिरथिलादृष्टं स्वभारोपि च
प्रादुर्भूय गुणानिकास्य विदधुस्तस्याससहायक्रियाम् ॥ ३ ॥

मायासन्निहितोप्रविष्टैरपुषा सान्कीर्ति गीतो भवान्
भेदैस्त्यं प्रतिविंशतो विरिशिरान् जीरोपि नैरापरः।
कालादिप्रतिबोधिताथ भवता सथेगादिता च स्वयं
माया सा खलु बुद्धितत्त्वमसृजद्योसौ महानुच्यते ॥ ४ ॥

तत्रासौ त्रिगुणात्त्रकोपि च महान् सत्त्वप्रधानः स्वयं
जीरोस्मिन् खलु निर्बिकल्पमहमितुदबोधनिष्पादकः।
चक्रेस्मिन् सर्बिकल्पबोधकमहसुत्तुवं महान् खलरसौ
सम्पुष्टं त्रिगुणैस्तमोतिबहलं विषेण भवतप्रेरणात् ॥ ५ ॥

সোহং চ ত্রিগুণক্রমাত্ ত্রিবিধতামাসাদ্য বৈকারিকো
 ভূয়স্তুজসতামসাবিতি ভবনাদ্যেন সত্ত্বান্ননা।
 দেবানিন্দ্রিয়মানিনোকৃত দিশারাতার্কপাশ্যশ্বিনো
 বহ্নীন্দ্রাচ্যুতমিত্রকান্ বিধুরিধিশ্রীকুদ্রশারীরকান্ ॥ ৬ ॥

ভূমন মানসবুদধ্যহঙকৃতিমিলচ্চিত্তাখ্যবৃত্যন্বিতং
 তচ্চাস্তঃকরণং বিভো তব বলাত্ সত্ত্বাংশ এৰাসৃজত্।
 জাতস্তুজসতো দশেন্দ্রিয়গণস্তত্ত্বামসাংশাতপুন-
 স্তন্মাত্রং নভসো মরুতপূরপতে শব্দোজনি স্বদবলাত্ ॥ ৭ ॥

শব্দাদরোয়ম ততঃ সসর্জিত্ব বিভো স্পর্শং ততো মারুতং
 তস্মাদ্ৰূপমতো মহোথ চ রসং তোযং চ গন্ধং মহীম্।
 এরং মাধব পূর্বপূর্বকলনাদাদ্যাদ্যধর্মাবিতং
 ভূতগ্রামমিমং স্বমের ভগবন্ প্রাকাশযস্তামসাত্ ॥ ৮ ॥

এতে ভূতগণাস্তথেন্দ্রিয়গণা দেবাস্চ জাতাঃ পৃথঙ-
 নো শেকুভূরনাগুনির্মিত্তিরিধৌ দেবৈরমীভিস্তদা।
 স্বং নানারিধসৃক্তিভিনুতগুণস্তত্ত্বান্যমূন্যারিশং-
 শ্চেষ্টাশক্তিমুদীর্য তানি ঘটয়ন্ হৈরণ্যমগুং ব্যাধাঃ ॥ ৯ ॥

অগুং ততখলু পূর্বসৃষ্টসলিলেতিষ্ঠত্ সহস্রং সমাঃ
 নিভিন্দ্রকৃথাশ্চতুর্দশজগদুপং বিরাদাহ্বয়ম্।
 সাহস্রৈঃ করপাদমূর্ধনিবহ্নৈর্নিশশেষজীরাঅকো
 নির্ভাতোসি মরুতপূরাধিপ স মাং ত্রায়স্ব সর্ভামযাত্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७

बिराडदेहस्य जगदात्मत्वरर्णनम्

एवं चतुर्दशजगन्मयतां गतस्य
पातालमीश तत्र पादतलं रदन्ति ।
पादोर्ध्वदेशमपि देव रसातलं ते
गुलफद्वयं खलु महत्तलमदभूतात्मन् ॥ १ ॥

जञ्जे तलातलमथो सुतलं च जानू
किञ्चैतन्नभागयुगलं रितलातले द्वे ।
क्लेशीतलं जघनमम्बरमस्र नाभि-
र्वक्त्रश्च शक्रनिलयसुत्र चक्रपाणे ॥ २ ॥

ग्रीवा महसुत्र मुखं च जनसुत्रपञ्च
फलं शिरसुत्र समसुत्रमयस्य सत्यम् ।
एवं जगन्मयतनो जगदाश्रितैर-
प्यन्यैर्निर्वहणपुत्रे भगवन् नमस्ते ॥ ३ ॥

अदब्रह्मरन्ध्रपदमीश्वर विश्वकन्द
ह्रन्दांसि केशर घनासुत्र केशपाशाः ।
उल्लासि चिल्लियुगलं दुहिणस्य गेहं
पञ्चाङ्गि रात्रिदिरसौ सरिता च नेत्रे ॥ ४ ॥

निशेषविश्वरचना च कटाङ्कमोङ्कः
कर्णौ दिशोश्चियुगलं तत्र नासिके द्वे ।
लोभत्रपे च भगवन्नधरोत्तरोत्थौ
तारागणाश्च दशनाः शमनश्च दंष्ट्रा ॥ ५ ॥

মাযা বিলাসহসিতং শ্বসিতং সমীরো
 জিহ্বা জলং রচনমীশ শকুন্তপঙক্তিঃ।
 সিদ্ধাদযসস্বরগণা মুখরন্ধ্রমমি-
 দেৱা ভূজাঃ স্তনযুগং তৱ ধর্মদেৱঃ ॥ ৬ ॥

পৃষ্ঠং ত্বধর্ম ইহ দেৱ মনসসুধাংশু-
 রব্যক্তমেৱ হৃদযাম্বুজমম্বুজাম্ফ।
 কুক্ষিসসমুদ্রনিৱহা বসনং তু সন্ধ্যো
 শেফঃ প্রজাপতিরসৌ বৃষণৌ চ মিত্রঃ ॥ ৭ ॥

শ্রোগীস্থলং মৃগগণাঃ পদযোৰ্নথাস্তে
 হস্তুষ্ট্রৈসৈন্ধৱমুখা গমনং তু কালঃ।
 ঝিপ্রাদিৱৰ্ণভৱনং বদনাজবাহু-
 চারুৱয়ুগ্মচরণং করুণাম্বুধে তে ॥ ৮ ॥

সংসারচক্রমযি চক্রধর ক্রিয়াস্তুে
 বীৰ্যং মহাসুরগণোস্থিকুলানি শৈলাঃ।
 নাড্যসসৱিতসমুদযস্তৱরশচ রোম
 জীযাদিদং বপুৱনিৰ্চনীযমীশ ॥ ৯ ॥

ঈদৃগজগন্মযৱপুস্তৱ কৰ্মভাজাং
 কৰ্মাৱসানসমযে স্মরণীয়মাত্মঃ।
 তস্যান্তৱাত্মৱপুষে বিমলাত্মনে তে
 ৱাতালযাধিপ নমোস্তু নিরুন্ধি রোগান্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ९

हिरण्यगर्भोत्पत्तिवर्णनं, हिरण्यगर्भतपश्चरणवर्णनं,
वैकुण्ठस्वरूपवर्णनं, भगवत्स्वरूपसाम्प्रदायकारवर्णनं
भगवदनुग्रहवर्णनं च

এৰং দেৱ চতুৰ্দশাত্মকজগদুপেণ জাতঃ পুন-
স্তস্যোৰ্ধৱং খলু সত্যলোকনিলয়ে জাতোসি ধাতা স্বয়ম্।
যং শংসন্তি হিরণ্যগৰ্ভমখিলত্রৈলোক্যজীৱাত্মকং
যোভূত্ স্ফীতৱজোৱিকারিকসন্নানাসিসৃক্ষারসঃ ॥ ১ ॥

সোযং বিশ্ববিসৰ্গদত্ত হৃদযঃ সম্পশ্যমানসস্বয়ং
বোধং খলৱনৱাপ্য বিশ্ববিষয়ং চিন্তাকুলস্তস্থিৱান্।
তাৱত্বং জগতাম্পতে তপতপেত্যেৱং হি ৱৈহায়সীং
ৱাণীমেনমশিশ্ৰৱঃ শ্ৰুতিসুখাং কুৰংস্তপঃপ্ৰেৱণাম্ ॥ ২ ॥

কোসৌ মামৱদত্ পুম্নানিতি জলাপূৰ্ণে জগন্মণ্ডলে
দিক্ষুদ্বীক্ষ্য কিমপ্যনীক্ষিতৱতা ৱাক্যার্থমুতপশ্যতা।
দিৱ্যং ৱৰ্ষসহস্ৰমাত্তপসা তেন ত্বমাৱাধিত-
স্তস্মৈ দৰ্শিতৱানসি স্বনিলয়ং ৱৈকুণ্ঠমেকাদভূতম্ ॥ ৩ ॥

মাযা যত্র কদাপি নো ৱিকুৰুতে ভাতে জগদভ্যো বহিঃ
শোকক্ৰোধৱিমোহসাধৱসমুখা ভাৱাস্ত দূৱং গতঃ।
সান্দ্ৰানন্দৱাৱী চ যত্র পৱমজ্যোতিঃ প্ৰকাশাত্মকে
তত্তে ধাম ৱিভাৱিতং ৱিজযতে ৱৈকুণ্ঠৰূপং ৱিভো ॥ ৪ ॥

যস্মিন্ধাম চতুৰ্ভূজা হৱিমণিশ্যামাৱদাত্ত্বিষো
নানাভূষণৱত্নদীপিতদিশো ৱাজ্জিমাৱনালাযাঃ।
ভক্তিপ্ৰাপ্ততথাৱিধোন্নতপদা দীৱ্যন্তি দিৱ্যা জনা-
স্তত্তে ধাম নিৱস্তসৰ্বশমলং ৱৈকুণ্ঠৰূপং জযেত্ ॥ ৫ ॥

নানাদিব্যৰধূজনৈরভিবৃত্তা বিদ্যুল্লতাতুল্যা
 বিশ্বোন্মাদনহৃদ্যাগাএলতয়া বিদ্যোতিতাসান্তরা।
 ত্বতপাদাম্বুজসৌরভৈককুতুকাল্লক্ষ্মীঃ স্বয়ং লক্ষ্যতে
 যস্মিন্ বিস্ময়নীয় দিব্য বিভবং তন্তে পদং দেহি মে ॥ ৬ ॥

তত্রৈবং প্রতিদর্শিতে নিজপদে রত্নাসনাধ্যাসিতং
 ভাস্বতকোটিলসতকিরীটকটকাদ্যাকল্পদীপ্রাকৃতি।
 শ্রীবতসাক্ষিতমাতোকৌস্তভমগিচ্ছাযারুণং কারণং
 বিশেষাং তব রূপমৈক্ষত বিধিস্তন্তে বিভো ভাতু মে ॥ ৭ ॥

কালান্ভোদকলাযকোমলরুচীচক্রেণ চক্রং দিশা-
 মাৰ্ণবানমুদারমন্দহসিতস্যন্দপ্রসন্নাননম্।
 রাজতকম্বুগদারিপঙ্কজধরশ্রীমদভূজামণ্ডলং
 স্রষ্টুস্তুষ্টিকরং বপুস্তব বিভো মদ্রোগমুদ্বাসযেত্ ॥ ৮ ॥

দৃষ্ট্বা সম্ভূতসম্ভ্রমঃ কমলভূস্তবত পাদপাথোরুহে
 হর্ষারেশবশংবদো নিপতিতঃ প্রীত্যা কৃতার্থীভবন্।
 জানাস্যেব মনীষিতং মম বিভো জ্ঞানং তদাপাদয
 দ্বৈতদ্বৈতভবতস্বরূপপরমিত্যাচষ্ট তং স্বাং ভজে ॥ ৯ ॥

আতাম্বে চরণে বিনম্রমথ তং হস্তেন হস্তে স্পৃশন
 বোধস্তে ভবিতা ন সর্গবিধিভির্বন্ধোপি সঞ্জায়তে।
 ইত্যাভাষ্য গিরং প্রতোষ্য নিতরাং তচ্চিত্তগূঢ়ঃ স্বয়ং
 সৃষ্টৌ তং সমুদৈরযঃ স ভগবনুল্লাসযোল্লাঘতাম্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ८

प्रलयवर्णनं जगतसृष्टिप्रकारवर्णनं च

एवं तत्रत् प्राकृतप्रक्षयान्ते
ब्रह्मे कल्पे ह्यादिमे लक्षजन्मा ।
ब्रह्मा भूयस्वरत्त एवाप्य वेदान
सृष्टिं चक्रे पूर्वकल्पोपमानाम् ॥ १ ॥

सोयं चतुर्युगसहस्रमितान्यहानि
तारन्मिताश्च रजनीर्बहूशो निनाय ।
निद्रात्यसौ स्वयि निलीय समयं स्वसृष्टे-
नैमित्तिकप्रलयमाहरतोस्य रात्रिम् ॥ २ ॥

अस्माद्दशां पुनरहर्मुखकृत्यतुल्यां
सृष्टिं करोतानुदिनं स भवतप्रसादात् ।
प्राप्त्रात्मकल्पजनुषां च परायुषां तु
सुप्तप्रबोधनसमाप्ति तदापि सृष्टिः ॥ ३ ॥

पथशदम्धुना स्वययोर्धरूप-
मेकं परार्धमतिवृत्य हि वर्ततेसौ ।
तत्रान्तरात्रिजनितान् कथयामि भूमन
पश्चादिनारतरणे च भवद्विलासान् ॥ ४ ॥

दिनारसानेथ सरोजयोनिः
सुषुप्तिकामस्वरयि सन्निलिल्ये ।
जगन्ति च त्र्यञ्जठरं समीयु-
स्तदेदमेकार्णवमास विश्वम् ॥ ५ ॥

তৰৈৰ বেৰে ফণিৰাজি শেষে
 জলৈকশেষে ভূৰনে স্ম শেষে।
 আনন্দসান্দ্রানুভবস্বরূপঃ
 স্বযোগনিদ্রাপরিমুদ্রিতাত্মা ॥ ৬ ॥

কালাত্মশক্তিং প্রলযাৰসানে
 প্রবোধযেত্যাदिशता किलादौ।
 ত্বয়া প্রসুপ্তং পরিসুপ্তশক্তি-
 ব্রজেন তত্রাখিলজীরধাম্মা ॥ ৭ ॥

চতুৰ্যুগাণাং চ সহস্রমেরং
 ত্বয়ি প্রসুপ্তে পুনরদ্বিতীয়ে।
 কালাত্মশক্তিঃ প্রথমপ্রবুদ্ধা
 প্রাবোধযত্বাং কিল বিশ্বনাথ ॥ ৮ ॥

বিবুধ্য চ ত্বং জলগৰ্ভশাযিন
 ঝিলোক্য লোকানখিলান্ প্রলীনান্।
 তেষৱেৰ সূক্ষ্মাত্মতয়া নিজান্তঃ-
 স্থিতেষু বিশেষু দদাত দৃষ্টিম্ ॥ ৯ ॥

ততস্তবদীযাদযি নাভিরন্ধ্রা-
 দুদধিতং কিথংন দিব্যপদ্মম্।
 নিলীনিশশেষপদার্থমালা-
 সঙ্কেপরূপং মুকুলাযমানম্ ॥ ১০ ॥

তদেতদন্তোরুহকুডমলং তে
 কলেবরাত তোযপথে প্রকটম্।
 বহিনিরীতং পরিতঃ স্ফুরন্তিঃ
 স্বধামভির্ধরান্তমলং ন্যকৃন্তত্ ॥ ১১ ॥

সস্ফুল্পপত্রে নিতরাং ঝিচিত্রে
 তস্মিন্ ভবদ্বীৰ্যধূতে সরোজে।
 স পদ্মজন্মা ঝিধিরাঝিরাসীত
 স্বযস্প্রবুদ্ধাখিলবেদরাশিঃ ॥ ১২ ॥

অস্মিন্ পরাস্মন্ ননু পাদ্মকল্পে
ত্বমিথমুখাপিতপদ্মযোনিঃ।
অনন্তভূমা মম রোগরাশিং
নিরুঙ্কি রাতালযরাস রিষ্ণে ॥ ১৩ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ९

जगतसृष्टिप्रकारवर्णनम्

स्थितः स कमलोद्भवसुर हि नाभिपङ्केरुहे
कुतस्विदिदमशुधाबुदितमित्यनालोकयन् ।
तदीक्षणकुतूहलात् प्रतिदिशं विवृत्तानन-
श्चतुर्द्वन्द्वतामगाद्विकसदष्टदृष्ट्यशुजाम् ॥ १ ॥

महार्णवविघूर्णितं कमलमेव तत्र केवलं
विलोक्य तदुपाश्रयं तत्र तनुं तु नालोकयन् ।
क एष कमलोदरे महति निससहायो ह्यहं
कुतः स्वदिदमशुजं समजनीति चिन्तामगात् ॥ २ ॥

अमुष्य हि सरोरुहः किमपि कारणं सञ्चरे-
दिति स्म कृतनिश्चयसस खलु नालरङ्गाधरना ।
स्वयोगबलविद्याया समररुटवान् प्रौढधी-
सुरदीयमतिमोहनं न तु कलेवरं दृष्टवान् ॥ ३ ॥

ततसकलनालिकाविबरमार्गगो मार्गयन्
प्रयस्य शतरतसरं किमपि नैव सन्दृष्टवान् ।
निवृत्य कमलोदरे सुखनिषण्ण एकाग्रधीः
समाधिवलमादधे भवदनुग्रहैकाग्रही ॥ ४ ॥

शतेन परिव्रतसरैर्दृटसमाधिवक्त्रोत्सत्-
प्रबोधविशदीकृतसस खलु पद्मिनीसम्भरः ।
अदृष्टचरमदभुतं तत्र हि रूपमसुन्दरं
व्याचष्ट परितुष्टधीर्भुजगभोगभागाश्रयम् ॥ ५ ॥

কিরীটমকুটোল্লসত্ কটকহারকেয়ুরযুঙ-
 মণিস্ফুরিতমেখলং সুপরিরীতপীতাস্বরম্।
 কলায়কুসুমপ্রভং গলতলোল্লসতকৌস্তুভং
 রপুস্তদযি ভারযে কমলজন্মনে দর্শিতম্ ॥ ৬ ॥

শ্রুতিপ্রকরদর্শিতপ্রচুররৈভর শ্রীপতে
 হরে জয় জয় প্রভো পদমুপৈষি দিষ্ট্যা দৃশোঃ।
 কুরুষর ধিয়মাশু মে ভূরননির্মিতৌ কর্মঠা-
 মিতি দুহিগর্গিতস্বগুণবংহিমা পাহি মাম্ ॥ ৭ ॥

লভস্ব ভূরনত্রযীরচনদক্ষতামক্ষতাং
 গৃহাণ মদনুগ্রহং কুরু তপশ্চ ভূয়ো রিধে।
 ভরত্বখিলসাধনী মযি চ ভক্তিরতুতকটে-
 তুদীর্ঘ্য গিরমাদধা মুদিতচেতসং রেধসম্ ॥ ৮ ॥

শতং কৃততপাস্ততসস খলু দিব্যসংরতসরা-
 নরাপ্য চ তপোবলং মতিবলং চ পূর্বাধিকম্।
 উদীক্ষ্য কিল কম্পিতং পযসি পঙ্কজং রায়ুনা
 ভরদবলরিজৃম্বিতঃ পরনপাথসী পীতরান্ ॥ ৯ ॥

তরৈর কৃপয়া পুনসসরসিজেন তেনৈর সং
 প্রকল্য ভূরনত্রযীং প্রববৃতে প্রজানির্মিতৌ।
 তথারিধকৃপাভরো গুরুমরুতপুরাধীশ্বর
 ত্বমাশু পরিপাহি মাং গুরুদযোক্ষিতৈরীক্ষিতৈঃ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १०

सृष्टिभेदवर्णनम्

रैकुष्ठं वर्धितबलोत्थं भरतप्रसादा-
दञ्जोजयोनिरसृजत् किल जीरदेहान्।
स्त्रास्त्रानि भूरुहमयानि तथा तिरश्चां
जातीर्मनुष्यानिरहानपि देवभेदान् ॥ १ ॥

मिथ्याग्रहस्त्रिमतिरागरिकोपतीति-
रञ्जानवृत्तिमिति पथव्रिधां स सृष्टरा।
उद्दामतामसपदार्थव्रिधानदून-
स्तेने त्वदीयचरणस्मरणं विशुद्धैः ॥ २ ॥

तारत ससर्ज मनसा सनकं सनन्दं
भूयससनातनमुनिं च सनतकुमारम्।
ते सृष्टिकर्मणि तू तेन नियुज्यमाना
स्वरतपादभक्तिरसिका जगृहर्न राणीम् ॥ ३ ॥

तारत् प्रकोपमुदितं प्रतिरुक्त्वतोस्य
भ्रूमध्यतोजनि मृदो भरदेकदेशः।
नामानि मे कुरु पदानि च हा व्रिथे-
त्यादौ रुरोद किल तेन स रुद्रनामा ॥ ४ ॥

एकादशाश्वतया च विभिन्नरूपं
रुद्रं व्रिधाय दयिता व्रित्ताश्च दत्त्वा।
तारत्तुदत्तं च पदानि भरतप्रणुः
प्राह प्रजाव्रिचनाय च सादरं तम् ॥ ५ ॥

রুদ্রাভিসৃষ্টভযদাকৃতিরুদ্রসঙঘ-
 সম্পূর্যমাণভূরনত্রযভীতচেতাঃ।
 মা মা প্রজাঃ সৃজ তপশ্চর মঙ্গলায়ে-
 ত্যাচষ্ট তং কমলভূভর্দীরিতান্মা ॥ ৬ ॥

তস্যাত্ম সর্গরসিকস্য মরীচিরত্রি-
 স্তত্রাস্থিরাঃ ক্রতুমুনিঃ পুলহঃ পুলস্ত্যঃ।
 অঙ্গাদজায়ত ভৃগুশ্চ বসিষ্ঠদক্ষৌ
 শ্রীনারদশ্চ ভগবান্ ভরদণ্ডহ্রিদাসঃ ॥ ৭ ॥

ধর্মাদিকানভিসৃজন্থ কদমং চ
 রাণীং ব্রিধায় ব্রিধিরঙ্গজসঙ্কুলোভূত্।
 স্বদবোধিতৈসসনকদক্ষমুখৈস্তনূজৈ-
 রুদবোধিতশ্চ ব্রিররাম তমো ব্রিমুখণ্ ॥ ৮ ॥

বেদান্ পুরাণনিবহানপি সর্ববিদ্যাঃ
 কুর্বন্ নিজাননগণাচ্চতুরাননোসৌ।
 পুত্রেষু তেষু ব্রিনিধায় স সর্গবৃদ্ধি-
 মপ্রাপ্নুরংস্তর পদাম্বুজমাশ্রিতোভূত্ ॥ ৯ ॥

জানন্মুপায়মথ দেহমজো ব্রিভজ্য
 স্ত্রীপুংসভারমভজন্মনুতদ্বধুভ্যাম্।
 তাভ্যাং চ মানুষকুলানি ব্রিরধ্যংস্তরং
 গোবিন্দ মারুতপুশো নিরুন্ধি রোগান্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ११

सनकादीनां बैकुण्ठप्रवेशवर्णनं जयविजयशापवर्णनं,
हिरण्यकशिपुहिरण्यक्लेशपञ्चि वर्णनं च

क्रमेण सर्गे परिवर्धमाने
कदापि दिव्याससनकादयस्तु ।
भरद्बिलोकाय विकुण्ठलोकं
प्रपेदिरे मारुतमन्दिरेश ॥ १ ॥

मनोज्ञनैश्रेयसकाननाद्यै-
रनेकरापीमणिमन्दिरैश्च ।
अनोपमं तं भरतो निकेतं
मुनीश्वराः प्रापुरतीतकम्प्याः ॥ २ ॥

भरद्दिदृक्कूनभवनं विरिक्कून
द्वाःस्रौ जयस्तान् विजयोप्यरुक्काम् ।
तेषां च चित्ते पदमाप कोपः
सर्वं भरतप्रेरणयैर भूमन् ॥ ३ ॥

बैकुण्ठलोकानुचितप्रचेष्टौ
कष्टौ युवां दैत्यगतिं भजेतम् ।
इति प्रशस्तौ भरदाश्रयौ तौ
हरिस्मृतिर्नोस्तुविति नेमतुस्तान् ॥ ४ ॥

तदेतदाज्ञाय भवानराप्तः
सहैर लम्ब्या बहिरम्बुजाङ्ग ।
थगेश्वरांसार्पितचारुबाह-
रानन्दयस्तानभिराममूर्त्या ॥ ५ ॥

প্রসাদ্য গীর্ভিঃ স্তবতো মুনীন্দ্রা-
 ননন্যনাথারথ পার্ষদৌ তৌ ।
 সংরম্ভযোগেন ভরৈস্ত্রিভির্মা-
 মুপেতমিত্যাঙ্কপং ন্যাগাদীঃ ॥ ৬ ॥

ত্বদীয়ভৃত্যারথ কাশ্যপাতৌ
 সুরারিৱীৱাবুদিতৌ দিতৌ দ্বৌ ।
 সন্ধ্যাসমুতপাদনকষ্টচেষ্টৌ
 যমৌ চ লোকস্য যমারিৱানৌ ॥ ৭ ॥

হিরণ্যপূর্ষঃ কশিপুঃ কিলৈকঃ
 পরো হিরণ্যক্ষ ইতি প্রতীতঃ ।
 উভৌ ভৱনাত্মশেষলোকং
 রুশা ন্যরুশ্বাং নিজৱাসনাকৌ ॥ ৮ ॥

তযোহিরণ্যক্ষমহাসুরেন্দ্রো
 রণায় ধাৱন্নৱাপ্তৱৈৱী ।
 ভৱতপ্রিয়াং ক্ষ্মাং সলিলে নিমজ্য
 চচার গর্ৱাধ্বিনদন্ গদাৱান্ ॥ ৯ ॥

ততো জলেশাত্ সদৃশং ভৱন্তং
 নিশম্য বভ্রাম গৱেষযংস্তৱাম্ ।
 ভক্তৈকদৃশ্যঃ স কৃপানিধে ত্বং
 নিরুশ্বি রোগান্ মৱদালযেশ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १२

बराहारतारवर्णनं भूमुक्कवर्णनं च

स्वायम्भुरो मनुरथो जनसगशीलो
दृष्ट्वा महीमसमये सलिले निमग्नम्।
स्रष्टारमाप शरणं भवदङ्घ्रिसेवा-
तुष्टाशयं मुनिजनैः सह सत्यलोके ॥ १ ॥

कष्टं प्रजाः सृजति मय्यरनिर्निम्ना
स्थानं सरोजभर कल्पय ततप्रजानाम्।
इत्येवमेष कथितो मनुना स्वयम्भु-
रभोरुहम्क तव पादयुगं व्यचिन्तित् ॥ २ ॥

हा हा रिभो जलमहं न्यपिवं पुरस्ता-
दद्यापि मज्जति मही किमहं करोमि।
इत्थं त्वदङ्घ्रियुगलं शरणं यतोस्य
नासापुटात् समभरः शिशुकालरूपी ॥ ३ ॥

अङ्गुष्ठमात्रपुरुतपतितः पुरस्तात्
भूयोथ कुम्भिसदृशः समज्ज्मथान्तरम्।
अत्रे तथारिधमुदीक्ष्य भवन्तुमुच्चै-
र्विस्मरतां विधिरगात् सह सृनुभिः स्वैः ॥ ४ ॥

कोसारचिन्त्यमहिमा किटिरुथितो मे
नासापुटात् किमु भवेदजितस्य माया।
इत्थं रिचिन्त्यति धातरि शैलमात्रः
सद्यो भवन् किल जगर्जिथ घोरघोरम् ॥ ५ ॥

তং তে নিনাদমুপকণ্য জনস্তপঃস্বাঃ
 সত্যস্থিতাশ্চ মুনযো নুনুৰ্ভূৰ্ভন্তম্।
 ততস্তোত্রহর্ষূলমনাঃ পরিণদ্য ভূয-
 স্তোযাশযং বিপুলমূর্তিররাতরস্তরম্ ॥ ৬ ॥

উর্ধ্বরপ্রসারিপরিধূম্বরিধূতরোমা
 প্রোতক্ষিপ্তবালধিরবাঙমুখঘোরঘোণঃ।
 তূর্ণপ্রদীর্ণজলদঃ পরিঘূর্ণদক্ষা
 স্তোত্খন্ মুনীন্ শিশিরযন্নরতেরিথ স্বম্ ॥ ৭ ॥

অন্তর্জলং তদনুসঙকুলনত্রচক্রং
 ভ্রাম্যন্তিমিস্পিলকুলং কলুষোর্মিমালম্।
 আৰিশ্য ভীষণরবেণ রসাতলস্থা-
 নাকম্পযন্ রসুমতীমগরেষযস্তরম্ ॥ ৮ ॥

দৃষ্টরাথ দৈত্যহতকেন রসাতলান্তে
 সংবেশিতাং ঝটিতি কূটকিটির্ভিভো স্বম্।
 আপাতুকানরিগণ্য্য সুরারিখেটান
 দংষ্ট্রাঙকুরেণ রসুধামদধাঃ সলীলম্ ॥ ৯ ॥

অভ্যুক্রন্নথ ধরাং দশনাগ্রলগ্ন-
 মুস্তাঙকুরাঙকিত ইবাধিকপীররাত্মা।
 উদ্ধৃতঘোরসলিলাজ্জলধেৰুদথণন
 ক্রীডাররাহরপুরীশ্বর পাহি রোগাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १७

हिरण्यकम्बरधरणम्

हिरण्यकम्बरं तारद्वरदं भवदन्वेषणपरं
चरन्तुं सांरते पयसि निजजङ्घापरिमिते ।
भरद्भङ्गे गत्वा कपटपटुधीर्नारदमुनिः
शनैरुचे नन्दन् दनुजमपि निन्दन्सुरं बलम् ॥ १ ॥

स मायारी विष्णुर्हरति भवदीयां रसुमतीं
प्रभो कष्टं कष्टं किमिदमिति तेनाभिगदितः ।
नदन् क्वासौ क्वासारिति स मुनिना दर्शितपथो
भरन्तुं सम्प्रापकुरगिधरमुद्यन्तमुदकात् ॥ २ ॥

अहो आरण्येयं मृग इति हसन्तुं बहूतरै-
दुरङ्गैरिध्यान्तुं दिति सुतमरङ्गाय भगवन् ।
महीं दृष्ट्वा दंष्ट्राशिरसि चकितान् स्वेन महसा
पयोधाराधाय प्रसन्नमुदयुङ्कथा मूर्धरिधौ ॥ ३ ॥

गदापाणौ दैते स्वमपि हि गृहीतोल्लतगदो
नियुक्तेन त्रीडन् घटघटरबोदघुष्टरियता ।
रणालोकौतसुक्यान्मिलति सुरसङ्घे द्रुतममुं
निरङ्क्याससन्क्यातः प्रथममिति धात्रा जगदिषे ॥ ४ ॥

गदोन्मर्दे तस्मिन्सुरं खलु गदायां दितिभूरो
गदाघातादभूमौ ऋटिति पतितायामहह ! भोः ! ।
मृदुस्मेरास्यसुरं दनुजकुलनिर्मूलनचणं
महाचक्रं स्मृत्वा करभूषि दधानो रुरुचिषे ॥ ५ ॥

ততঃ শূলং কালপ্রতিমরুষি দৈতে বিসৃজতি
 ত্বয়ি হিন্দতেনত্ করকলিতচক্রপ্রহরণাত্।
 সমারুণ্টো মুণ্ট্যা স খলু রিতুদংস্তরাং সমতনোত
 গলন্মাযে মাযাস্তরযি কিল জগন্মোহনকরীঃ ॥ ৬ ॥

ভরচ্চক্রজ্যোতিষ্কগলরনিপাতেন বিধুতে
 ততো মাযাচক্রে রিততঘনরোষান্ধমনসম্।
 গরিষ্ঠাভিমুষ্টিপ্রহতিভিরভিগ্নস্তমসুরং
 স্বপাদাঙগুষ্ঠেন শ্রবণপদমূলে নিররধীঃ ॥ ৭ ॥

মহাকাযসসোযং তব চরণপাতপ্রমথিতো
 গলদ্রক্তো রক্তাদপতদৃষিভিঃ শ্লাঘিতহতিঃ।
 তদা ত্বামুদামপ্রমদভরবিদ্যোতিহদযা
 মুনীন্দ্রাসসান্দ্রাভিঃ স্তুতিভিরনুরনধররতনুম্ ॥ ৮ ॥

ত্বচি ছন্দো রোমস্বপি কুশগণশ্চক্ষুষি ঘৃতং
 চতুর্হোতারোঙ্স্থৌ সুগপি বদনে চোদর ইডা।
 গ্রহা জিহ্বাযাং তে পরপুরুষ কর্ণে চ চমসা
 বিভো সোমো বীর্যং বরদ গলদেশেপ্যুপসদঃ ॥ ৯ ॥

মুনীন্দ্রৈরিত্যাদিস্তবনমুখরৈর্মোদিতমনা
 মহীযস্যা মূর্ত্যা বিমলতরকীর্ত্যা চ ঝিলসন্।
 স্বধিষ্ণ্যং সম্প্রাপ্তঃ সুখরসরিহারী মধুরিপো
 নিরুন্ধ্যা রোগং মে সকলমপি বাতালযপতে ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १४

कपिलोपाख्यानम्

समनुस्मृततारकाङ्घ्रियुग्मः
स मनुः पङ्कजसम्भराङ्गजन्मा ।
निजमन्त्रमन्त्रायहीनं
चरितं ते कथयन् सुखं निनाय ॥ १ ॥

समये खलु तत्र कर्दमाथ्या
दुहिणच्छायभरस्तदीयराचा ।
धृतसर्गसो निसर्गरम्यं
भगवन्सुभामयुतं समाः सिषेरे ॥ २ ॥

गरुडोपरि कालमेघकम्पं
बिलसतकेलिसरोजपाणिपद्मम् ।
हसितोल्लसिताननं रिभो अं
रपुरारिक्कुरुषे स्म कर्दमाय ॥ ३ ॥

सुवते पुलकावृताय तस्मै
मनुपुत्रीं दयितां नरापि पुत्रीः ।
कपिलं च सुतं स्वमेव पश्चात्
स्वगतिं चाप्यनुगृह्य निर्गतोभूः ॥ ४ ॥

स मनुशशतरूपया महिष्या
गुणवत्या सुतया च देवहृत्या ।
भरदीरितनारदोपदिष्टैः
समगात् कर्दममागतिप्रतीक्षम् ॥ ५ ॥

মনুনোপহতাং চ দেবহূতিং
 তরুণীরত্নমরাপ্য কৰ্দমোসৌ ।
 ভবদর্চননিৰ্বৃতোপি তস্য্যাং
 দৃঢ়শুশ্রুষণয়া দধৌ প্রসাদম্ ॥ ৬ ॥

স পুনস্তবদুপাসনপ্রভারা-
 দ্বযিতাকামকৃতে কৃতে ঝিমানৈ ।
 বনিতাকুলসঙকুলো নরাত্মা
 ব্যহরদেবপথেষু দেবহূত্যা ॥ ৭ ॥

শতবর্ষমথ ব্যতীত্য সোযং
 নব কন্যাঃ সমরাপ্য ধন্যরূপাঃ ।
 বনযানসমুদ্যতোপি কান্তা-
 হিতকৃৎ স্বজ্জননোতসুকো ন্যরাতসীত্ ॥ ৮ ॥

নিজভর্তৃগিরা ভবনিষেবা-
 নিরতায়ামথ দেব দেবহূত্যাং ।
 কপিলস্তবমজাযথা জনানাং
 প্রথযিষ্যন্ পরমাত্মতত্ত্ববিদ্যাং ॥ ৯ ॥

বনমেযুষি কৰ্দমে প্রসন্নে
 মতসর্বস্বমুপাদিশন্ জনন্যৈ ।
 কপিলাত্মক বায়ুমন্দিরেশ
 ত্বরিতং ত্বং পরিপাহি মাং গদৌঘাত্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १५

कपिलोपदेशम्

मतिरिह गुणसक्ता बन्धकुण्डेश्वरसक्ता
अमृतकृदुपरुक्ते भक्तियोगस्तु सक्तिम् ।
महदनुगमलभ्या भक्तिरेवात्र साध्या
कपिलतनुरिति त्वं देवहृत्यै न्यागादीः ॥ १ ॥

प्रकृतिमहदहङ्काराश्च मात्राश्च भूता-
न्यापि ह्यदपि दशान्की पुरुषः पथवृंशः ।
इति विदितविभागो मुच्यतेसौ प्रकृत्या
कपिलतनुरिति त्वं देवहृत्यै न्यागादीः ॥ २ ॥

प्रकृतिगतगुणैर्नाज्यते पुरुषोऽयं
यदि तु सजति तस्यां तदगुणास्तुं भजेरन् ।
मदनुभजनतद्बालोचनैः साप्यपेयात्
कपिलतनुरिति त्वं देवहृत्यै न्यागादीः ॥ ३ ॥

विमलमतिरूपान्तरासनाद्यैर्मदङ्गं
गरुडसमधिकृतं दिव्यभूषायुधाङ्कम् ।
रुचितुलिततमालं शीलयेतानुरेलं
कपिलतनुरिति त्वं देवहृत्यै न्यागादीः ॥ ४ ॥

मम गुणगणलीलाकर्णैः कीर्तनाद्यैः
मयि सुरसरिदोषप्रथ्याचिन्तानुवृत्तिः ।
भरति परमभक्तिः सा हि मृत्योर्विजेत्री
कपिलतनुरिति त्वं देवहृत्यै न्यागादीः ॥ ५ ॥

অহহ বহলহিংসাসখিতার্থৈঃ কুটুম্বং
 প্রতিদিনমনুপুষ্পন্ স্ত্রীজিতো বাললালী ।
 বিশতি হি গৃহসক্তো যাতনাং ময্যভক্তঃ
 কপিলতনুরিতি ত্বং দেবহৃত্যৈ ন্যাগাদীঃ ॥ ৬ ॥

যুরতিজঠরখিন্নো জাতবোধোপ্যাকাণ্ডে
 প্রসরগলিতবোধঃ পীডযোল্লঙঘ্য বাল্যম্ ।
 পুনরপি বত মুহ্যত্যেব তারুণ্যকালে
 কপিলতনুরিতি ত্বং দেবহৃত্যৈ ন্যাগাদীঃ ॥ ৭ ॥

পিতৃসুরগণযাজী ধার্মিকো যো গৃহস্থঃ
 স চ নিপততি কালে দক্ষিণাধরোপগামী ।
 মযি নিহিতমকামং কর্মতূদকপথার্থং
 কপিলতনুরিতি ত্বং দেবহৃত্যৈ ন্যাগাদীঃ ॥ ৮ ॥

ইতি সুরিদিত বেদ্যাং দেব হে দেবহৃত্যৈ
 কৃতনুতিমনুগৃহ্য ত্বং গতো যোগিসঙঘৈঃ ।
 ঝিমলমতিরথাসৌ ভক্তিযোগেন মুক্তা
 ত্বমপি জনহিতার্থং বর্তসে প্রাণ্ডীচ্যাম্ ॥ ৯ ॥

পরম কিমু বহুক্ত্যা ত্বতপদাস্তোজভক্তিং
 সকলভযারিনেত্রীং সর্বকামোপনেত্রীম্ ।
 বদসি খলু দৃঢং ত্বং তদ্বিধূযামযান্ মে
 গুরুপরনপূরেশ ত্বযুপাধতস্ব ভক্তিম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १७

नरनारायणारतारवर्णनं दक्षयागवर्णनं च

दक्षे विरिञ्चतनयोथ मनोसुनूजां
लक्ष्मीं प्रसूतिमिह षोडश चाप कन्याः ।
धर्मे त्रयोदश ददौ पितृभ्यु स्वधां च
स्वाहां हरिभुजि सतीं गिरिशे त्वदंशे ॥ १ ॥

मूर्तिर्हि धर्मगृहिणी सुषुभे भवन्तु
नारायणं नरसखं महितानुभारम् ।
यज्जन्मनि प्रमुदिताः कृततूर्यघोषाः
पुष्पोत्करान् प्रवर्षन्नुर्बुधुः सुरौघाः ॥ २ ॥

दैत्यं सहस्रकरचं करचैः परीतं
साहस्रवतसरतपससमराभिलर्यैः ।
पर्यायनिर्मिततपससमरौ भवन्तौ
शिष्टैककटकटमयुं न्यहतां सलीलम् ॥ ३ ॥

अन्वाचरन्नुपदिशन्नपि मोक्षधर्मं
त्वं भ्रातृमान् बदरिकाश्रममध्यारातसीः ।
शक्रोथ ते शमतपोबलनिससहात्मा
दिव्याङ्गनापरिवृतं प्रजिघाय मारम् ॥ ४ ॥

कामो बसन्तमलयानिलबन्धुशाली
कान्तकटाक्षरिशिथैरिषिकसद्विलासैः ।
विध्यन्मुहूर्त्वरकम्पमुदीक्ष्य च त्वां
तीरुस्तवयाथ जगदे मृदुहासताजा ॥ ५ ॥

ভীত্যালমঙগজ বসন্ত সুরাঙগনা বো
 মন্মানসং ত্বিহ জুষধরমিতি ব্রুবাণঃ।
 ত্বং বিস্ময়েন পরিতঃ স্তুরতামথৈষাং
 প্রাদর্শ্যঃ স্বপরিচারক কাতরাঙ্কীঃ ॥ ৬ ॥

সম্মোহনায় মিলিতা মদনাদযস্তে
 ত্বদাসিকাপরিমলৈঃ কিল মোহমাপুঃ।
 দত্তাং ত্বয়া চ জগৃহস্তপযৈর সর্বা-
 স্বর্বাসিগর্ষমনীং পুনরুর্ষশীং তাম্ ॥ ৭ ॥

দৃষ্টবোরশীং তব কথাং চ নিশম্য শত্রুঃ
 পর্যাকুলোজনি ভরন্মহিমাৰমর্শাত্।
 এরং প্রশান্তরমণীয়তরারতরাত
 ত্বন্তোধিকো বরদ কৃষ্ণতনুস্তরমের ॥ ৮ ॥

দক্ষস্তু ধাতুরতিলালনযা রজোক্কো
 নাত্যাদৃতস্তরযি চ কষ্টমশান্তিরাসীত্।
 যেন ব্যরুক্ষ স ভরন্তনুমের শর্বাং
 যজ্ঞে চ বৈরপিণ্ডনে স্বসুতাং ব্যমানীত্ ॥ ৯ ॥

ত্রুদ্ধেশমর্দিতমখঃ স তু কৃতশীর্ষো
 দেবপ্রসাদিতহরাদথ লক্কজীরঃ।
 ত্বতপূরিতক্রতুররঃ পুনরাপ শান্তিং
 স ত্বং প্রশান্তিকর পাহি মরুতপুরেশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १९

ध्रुवचरितवर्णनम्

उत्तानपादन्पतेर्मनुनन्दनस्य
जाया बभूव सुरुचिर्नितरामभीष्टा ।
अन्या सुनीतिरिति भर्तुरनादता सा
त्वामेव नित्यमगतिः शरणं गताभूत् ॥ १ ॥

अङ्के पितुससुरुचिपुत्रकमुत्तमं तं
दृष्ट्वा ध्रुवः किल सुनीतिसुतोधिरोक्ष्यन् ।
आचिक्विपे किल शिशुः सुतरां सुरुच्या
दुससन्तुजा खलु भवद्विमुखैरसूया ॥ २ ॥

अन्मोहिते पितरि पश्याति दारवश्ये
दूरं दुरङ्गिनिहतः स गतो निजास्वाम् ।
सापि स्वकर्मगतिसन्तरणाय पुंसां
त्वत्पादमेव शरणं शिशवे शशंस ॥ ३ ॥

आकर्ण्य सोपि भवदर्चननिश्चितास्त्रा
मानी निरेत्य नगरात् किल पथवर्षः ।
सन्दृष्ट्वा रदनिरेदितमन्त्रमार्गः
त्वामारराध तपसा मधुकाननाम्ते ॥ ४ ॥

ताते विषमहृदये नगरीं गतेन
श्रीनारदेन परिसाञ्चितचित्तवृत्तौ ।
बालसुवदपितमनाः क्रमवर्धितेन
नित्ये कठोरतपसा किल पथमासान् ॥ ५ ॥

তারত্তপোবলনিরুচ্ছরসিতে দিগন্তে
 দেবার্থিতস্তরমুদযতকরণদ্রুচেতাঃ।
 ত্বদুপচ্ছিদ্রসনিলীনমতেঃ পুরস্তা-
 দাৰিবৰ্ভূরিথ ঝিভো গরুডাধিরুঢ়ঃ ॥ ৬ ॥

ত্বদর্শনপ্রমদভারতরঙগিতং তং
 দৃগভ্যাং নিমগ্নমির রূপরসাযনে তে।
 তুষ্টুষমাণমরগম্য কপোলদেশে
 সংস্পৃষ্টরানসি দরেণ তথাদরেণ ॥ ৭ ॥

তারদ্বিবোধরিমলং প্রণুরন্তমেন-
 মাভাষথাস্তরমরগম্য তদীয়ভারম্।
 রাজ্যং চিরং সমনুভূয় ভজস্ব ভূয়ঃ
 সর্বোত্তরং ধ্রু পদং ঝিনিবৃত্তিহীনম্ ॥ ৮ ॥

ইতুচিষি ত্বযি গতে নৃপনন্দনোসা-
 রানন্দিতাখিলজনো নগরীমুপেতঃ।
 রেমে চিরং ভরদনুগ্রহপূর্ণকামঃ
 তাতে গতে চ বনমাদৃতরাজ্যভারঃ ॥ ৯ ॥

যক্ষ্ণেণ দেব নিহতে পুনরুত্তমেশ্বিন
 যক্ষ্ণেঃ স যুদ্ধনিরতো ঝিরতো মনুজ্ঞ্যা।
 শান্ত্যা প্রসন্নহৃদযাঙ্কনদাদুপেতাত
 ত্বদভক্তিমেব সুদৃঢ়ামবৃণোন্মহাত্মা ॥ ১০ ॥

অন্তে ভরতপুরুষনীতরিমানযাতো
 মাত্রা সমং ধ্রুপদে মুদিতোযমাস্তে।
 এবং স্বভৃত্যজনপালনলোলধীস্তরং
 রাতালযাধিপ নিরুঙ্কি মমামযৌঘান্ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १८

पृथुचरितवर्णनम्

जातस्य ध्रुवकुल एव तुङ्गकीर्ते-
रङ्गस्य राजनि सूतः स रेननामा ।
यद्दोषव्यथितमतिः स राजवर्ष-
स्वरतपादे निहितमना वनं गतोभूत् ॥ १ ॥

पापोपि क्षितितलपालनाय रेनः
पौरादैरुपनिहितः कठोरवीर्यः ।
सर्वेभ्यो निजबलमेव सम्प्रशंसन
भूचक्रे तव यजनान्ययं न्यरौतसीत् ॥ २ ॥

सम्प्राप्ते हितकथनाय तापसौघे
मत्तो न्यो भूरनपतिर्न कश्चनेति ।
अग्निदावचनपरौ मूनीश्वरैस्तैः
शापाम्नौ शलभदशामनायि रेनः ॥ ३ ॥

तन्नाशात् खलजनतीरुकैमुनीन्द्रे-
स्त्वाम्नात्रा चिरपरिरक्षिते तदङ्गे ।
त्यक्त्वाघे परिमथितादथोरुदण्डात्
दोर्दण्डे परिमथिते त्वमारिरासीः ॥ ४ ॥

विख्यातः पृथुरिति तापसोपदिष्टैः
सूतदैः परिणुतभारिभूरिवीर्यैः ।
रेनार्त्या कवलितसम्पदं धरित्री-
मात्रान्तां निजधनुषा समामकार्षीः ॥ ५ ॥

ভূয়স্তাং নিজকুলমুখ্যরতসযুক্তৈ-
 দেবোদ্যৈঃ সমুচিতচারুভাজনেষু।
 অনাদীন্যভিলষিতানি যানি তানি
 স্বচ্ছন্দং সুরভিতনূমদূহস্তরম্ ॥ ৬ ॥

আত্মানং যজতি মথৈস্তরযি ত্রিধাম-
 ন্নারক্কে শততমরাজিমেধযাগে।
 স্পর্ধালুঃ শতমথ এত্য নীচরেষো
 হত্বাশ্বং তব তনযাত্ পরাজিতোভূত্ ॥ ৭ ॥

দেবেন্দ্রং মুহুরিতি রাজিনং হরন্তং
 রহৌ তং মুনিবরমণ্ডলে জুহুষৌ।
 রুক্মানে কমলভরে ক্রতোসসমাপ্তৌ
 সান্ধাত্ ত্বং মধুরিপুমৈক্ষথাঃ স্বয়ং স্বম্ ॥ ৮ ॥

তদত্তং বরমুপলভ্য ভক্তিমেকাং
 গঙগান্তে রিহিতপদঃ কদাপি দেব।
 সত্রস্থং মুনিনিরহং হিতানি শংস-
 ন্নৈক্ষিষ্ঠাঃ সনকমুখান্ মুনীন্ পুরস্তাত্ ॥ ৯ ॥

বিজ্ঞানং সনকমুখোদিতং দধানঃ
 স্বাত্মানং স্বয়মগমো বনান্তসেবী।
 তত্তাদৃকপৃথুরপুরীশ সত্বরং মে
 রোগৌঘং প্রশময রাতগেহরাসিন্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १९

प्राचेतसकथानुर्गणम्

पृथोस्तु नष्टा पृथुधर्मकर्मठः
प्राचीनवर्हिर्बुरतो शतद्रुतो ।
प्रचेतसो नाम सूचेतसससुता-
नजीजनत् त्वत्करुणाङ्कुरानि ॥ १ ॥

पितुः सिस्फानिरतस्य शासनात्
भरतपस्याभिरता दशापि ते ।
पयोनिधिं पश्चिममेत्य तप्तटे
सरोरवरं सन्दृशुर्मनोहरम् ॥ २ ॥

तदा भरतीथमिदं समागतो
भरो भरतसेवकदर्शनादृतः ।
प्रकाशमासाद्य पूरः प्रचेतसाम
उपादिशत् भक्तमस्तुरसुरम् ॥ ३ ॥

सुरं जपस्तुममी जलान्तरे
भरतुमासेरिषतयुतं समाः ।
भरतसुखास्वादरसादमीषरियान
बभूव कालो ध्रुवरत्न शीघ्रता ॥ ४ ॥

तपोभिरेषामतिमात्ररधिभिः
स यज्जहिंसानिरतोपि पारितः ।
पितापि तेषां गृह्यातनारद-
प्रदर्शितात्मा भरदात्नतां यथौ ॥ ५ ॥

কৃপাবলেনৈর পুরঃ প্রচেতসাং
 প্রকাশমাগাঃ পতগেন্দ্রবাহনঃ।
 ঝিরাজি চক্রাদিবরায়ুধাংশুভিঃ
 ভূজাভিরষ্টাভিরুদথিতদ্যুতিঃ ॥ ৬ ॥

প্রচেতসাং তারদযাচতামপি
 স্বমের কারুণ্যভরাদ্বরানদাঃ।
 ভরদ্বিচিন্তাপি শিরায দেহিনাং
 ভরত্বসৌ রুদ্রনুতিশ্চ কামদা ॥ ৭ ॥

অরাপ্য কান্তাং তনযাং মহীরুহাং
 তযা রমধরং দশলক্ষরতসরীম্।
 সুতোস্ত দক্ষো ননু ততক্ষগাচ্চ মাং
 প্রযাস্যথেতি ন্যগদো মুদৈর তন্ ॥ ৮ ॥

ততশ্চ তে ভূতলরোধিনস্তরান
 ক্রুধা দহন্তো দুহিণেন বারিতাঃ।
 দুমৈশ্চ দত্তাং তনযামরাপ্য তাং
 স্বদুত্তকালং সুখিনোভিরেমিরে ॥ ৯ ॥

অরাপ্য দক্ষং চ সুতং কৃতাধররাঃ
 প্রচেতসো নারদলক্ষ্যে ধিয়া।
 অরাপুরানন্দপদং তথারিধ-
 স্তরমীশ বাতালযনাথ পাহি মাম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २०

धृषभयोगीश्वरचरितवर्णनम्

प्रियव्रतस्य प्रियपुत्रभूता-
दामीध्रराजादुदितो हि नाभिः ।
त्र्यं दृष्टवानिष्टदमिष्टिमध्ये
तवैर तूष्ट्यै कृतयज्जकर्म ॥ १ ॥

अभिष्टुतसुत्र मुनीश्वरैस्तुव
राज्जः स्वतुल्यं सुतमथर्मानः ।
स्वयं जनिष्येहमिति ब्रूणाण-
स्तुरोदधा बहिषि विश्वमूर्ते ॥ २ ॥

नाभिप्रियायामथ मेरुदेव्यां
त्र्यंशतोभूरुषभाभिधानः ।
अलोकसामान्यगुणप्रभार-
प्रभारिताशेषजनप्रमोदः ॥ ३ ॥

त्र्यि त्रिलोक्यीभूति राज्यभारं
निधाय नाभिः सह मेरुदेव्या ।
तपोरनं प्राप्य भवनिषेरी
गतः किलानन्दपदं पदं ते ॥ ४ ॥

इन्द्रसुवदुतकर्षकृतादमर्षा-
द्वर्षं नास्मिन्नजनाभरर्षे ।
यदा तदा त्र्यं निजयोगशक्त्या
स्वर्षमेनदव्यादधाः सुरर्षम् ॥ ५ ॥

জিতেন্দ্রদত্তাং কমনীং জযন্তী-
 মখোদ্বহ্নাত্মরতাশযোপি।
 অজীজনস্তত্র শতং তনূজা-
 নেষাং ক্ষিতীশো ভরতোগ্রজন্মা ॥ ৬ ॥

নরাভবন্ যোগিররা নরান্যে
 ত্বপালয়ন্ ভারতবর্ষখণ্ডান্।
 সৈকা ত্বশীতিস্তর শেষপুত্রা-
 স্তপোবলাত্ ভূসুরভূয়মীযুঃ ॥ ৭ ॥

উক্তরা সুতেভ্যোথ মুনীন্দ্রমধ্যে
 বিরক্তিভক্ত্যন্বিতমুক্তিমার্গম্।
 স্বয়ং গতঃ পারমহংস্যবৃত্তি-
 মধা জডোন্মত্তপিশাচচর্যাম্ ॥ ৮ ॥

পরাত্মভূতোপি পরোপদেশং
 কুর্বন্ ভবান্ সর্বনিরস্যমানঃ।
 ঝিকারহীনো ঝিচচার কৃতস্মাং
 মহীমহীনাঅরসাভিলীনঃ ॥ ৯ ॥

শযুব্রতং গোমৃগকাকচর্যাং
 চিরং চরন্নাপ্য পরং স্বরূপম্।
 দরাহতস্পঃ কুটকাচলে ত্বং
 তাপান্ মমাপাকুরু রাতনাথ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २१

जम्बूद्वीपादिसु भगवदुपासनाप्रकारवर्णनम्

मध्येन्द्रे भूर इलार्वतनाम्नि वर्षे
गौरीप्रधानरनितान्जनमात्राभाजि ।
शर्षेण मन्त्रनुतिभिः समुपास्यमानं
सङ्कर्षणात्कमधीश्वर संश्रये त्वाम् ॥ १ ॥

भद्राश्वनामक इलार्वतपूर्ववर्षे
भद्रशरोभिरुषिभिः परिगूयमानम् ।
कल्लासुगूटनिगमोद्धरणप्ररीणं
ध्यायामि देव ह्यशीर्षतनुं भवसुम् ॥ २ ॥

ध्यायामि दक्षिणगते हरिवर्षवर्षे
प्रह्लादमुख्यपुरुषैः परिषेव्यामाणम् ।
उत्तुङ्गशान्तधरलाकृतिमेकशुद्ध-
ज्जनप्रदं नरहरिं भगवन् भवसुम् ॥ ३ ॥

वर्षे प्रतीचि ललितान्नि केतुमाले
लीलारिशेषललितस्मितशोभनाङ्गम् ।
लक्ष्म्या प्रजापतिसुतैश्च निषेव्यामाणं
तस्याः प्रियाय धृतकामतनुं भजे त्वाम् ॥ ४ ॥

रम्ये ह्युदीचि खलु रम्यकनाम्नि वर्षे
तद्वर्षनाथमनुर्यसपर्यमाणम् ।
भङ्गैकरतसलममत्सरहत्सु भान्तं
मतस्याकृतिं भूरननाथ भजे भवसुम् ॥ ५ ॥

বর্ষং হিরণ্ময়সমাহ্বয়মৌত্তরাহ-
 মাসীনমদ্ভি ধৃতিকর্মঠকামঠাঙগম্।
 সংসেরতে পিতৃগণপ্ররোর্যমা যং
 তং ত্বাং ভজামি ভগবন্ পরচিন্মযাত্নন্ ॥ ৬ ॥

কিথেত্তরেষু কুরুষু প্রিয়যা ধরণ্যা
 সংসেরিতো মহিতমন্ত্রনুতিপ্রভেদৈঃ।
 দংষ্ট্রাগৃষ্টঘনপৃষ্ঠগরিষ্ঠবর্ষা
 ত্বং পাহি বিজ্ঞনুত যজ্ঞবরাহমূর্তে ॥ ৭ ॥

যাম্যাং দিশং ভজতি কিম্পুরুষাখ্যবর্ষে
 সংসেরিতো হনুমতা দৃঢ়ভক্তিভাজা।
 সীতাভিরামপরমাদভূতরূপশালী
 রামাত্মকং পরিলসন্ পরিপাহি বিষ্ণে ॥ ৮ ॥

শ্রীনারদেন সহ ভারতখণ্ডমুখ্যে-
 স্তবং সাণ্ডখ্যযোগনুতিভিঃ সমুপাস্যমানঃ।
 আকল্পকালমিহ সাধুজনাভিরক্ষী
 নারায়ণো নরসংখং পরিপাহি ভূমন্ ॥ ৯ ॥

প্লাক্ষের্করূপমযি শাল্মল ইন্দুরূপং
 দ্বীপে ভজন্তি কুশনামনি বহিরূপম্।
 ক্রৌথেঃশ্বুরূপমথ বায়ুমযং চ শাকে
 ত্বাং ব্রহ্মরূপমযি পুঙ্করনাম্নি লোকাঃ ॥ ১০ ॥

সর্বের্ধ্ববাদিভিরুডুপ্রকরৈর্গ্রহৈশ্চ
 পুচ্ছাদিকেষবরযবেষবভিকল্প্যমানৈঃ।
 ত্বং শিংশুমারবপুষা মহতামুপাস্যঃ
 সঙ্ক্যাসু রুক্মি নরকং মম সিন্ধুশাযিন্ ॥ ১১ ॥

পাতালমূলভুরি শেষতনুং ভরন্তং
 লোলৈককুণ্ডলবিরাজিসহস্রশীর্ষম্।
 নীলাম্বরং ধৃতহলং ভূজগাঙগনাভি-
 জুষ্টং ভজে হর গদান্ গুরুগেহনাথ ॥ ১২ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २२

अजामिलोपाख्यानम्

अजामिलो नाम महीसुरः पुरा
चरन् रिभो धर्मपथान् गृहाश्रमी ।
गुरोर्गिरा काननमेत्य दृष्टवान्
सुधृष्टशीलां कुलटां मदाकुलाम् ॥ १ ॥

स्वतः प्रशास्तोपि तदाहताशयः
स्वधर्ममूतसृज्य तया समारमन् ।
अधर्मकारी दशमी भवन् पुन-
र्दधौ भवन्नामयुते सुते रतिम् ॥ २ ॥

स मृतुकाले यमराजकिङ्करान्
भयङ्करांस्त्रीनभिलक्ष्यन् भिया ।
पुरा मनाक् स्वतस्मृतिरासनावला-
ङ्गुहार नारायणनामकं सुतम् ॥ ३ ॥

दुराशयस्यापि तदास्वनिर्गत-
स्वदीयनामाङ्गरमात्रैरेभवात् ।
पुरोभिपेतुर्भरदीयपार्षदा-
श्चतुर्भुजाः पीतपटा मनोरमाः ॥ ४ ॥

अमुं च सम्पाश्या विकर्षतो भटान्
विमुञ्चतेत्यारुरुधुर्वलादमी ।
निरारितास्ते च भवज्जनैस्तदा
तदीयपापं निखिलं न्यरेदयन् ॥ ५ ॥

ভরন্তু পাপানি কথং তু নিষ্কৃতে
 কৃতেপি ভো দণ্ডনমস্তি পণ্ডিতাঃ।
 ন নিষ্কৃতিঃ কিং বিদিতা ভবাদৃশা-
 মিতি প্রভো ত্বতপুরুষা বভাষিরে ॥ ৬ ॥

শ্রুতিস্মৃতিভ্যাং বিহিতা ব্রতাদযঃ
 পুনন্তি পাপং ন লুনন্তি বাসনাম্।
 অনন্তসেবা তু নিষ্কৃন্তি দ্বযী-
 মিতি প্রভো ত্বতপুরুষা বভাষিরে ॥ ৭ ॥

অনেন ভো জন্মসহস্রকোটিভিঃ
 কৃতেষু পাপেষরপি নিষ্কৃতিঃ কৃতা।
 যদগ্রহীন্মাম ভযাকুলো হরে-
 রিতি প্রভো ত্বতপুরুষা বভাষিরে ॥ ৮ ॥

নৃণামবুদধ্যাপি মুকুন্দকীর্তনং
 দহত্যঘৌঘান্ মহিমাস্য তাদৃশঃ।
 যথান্নিরেধাৎসি যথৌষধং গদা-
 নिति প্রভো ত্বতপুরুষা বভাষিরে ॥ ৯ ॥

ইতীরিতৈর্যাম্যভট্টেরপাসৃতে
 ভরদভট্টানাং চ গণে তিরোহিতে।
 ভরতস্মৃতিং কথংন কালমাচরন
 ভরতপদং প্রাপি ভরদভট্টেরসৌ ॥ ১০ ॥

স্বকিঙ্করারেদনশঙ্কিতো যম-
 স্তরদঙঘ্রিভঙ্গেষু ন গম্যতামিতি।
 স্বকীয়ভৃত্যানশিশিক্ষদুচ্চকৈঃ
 স দেব বাতালযনাথ পাহি মাম্ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २७

दम्फचरितं, चित्रकेतूपाख्यानं,
बृत्रधरणं मरुदुतपतिरणं च

प्राचेतसस्तु भगवन्नपरो हि दम्फ-
स्वरतसेवनं ब्याधित सगविर्बुद्धिकामः।
आरिर्बभूविथ तदा लसदष्टबाहू-
स्तस्मै वरं ददिथ तां च वधूमसिकनीम् ॥ १ ॥

तस्याञ्जस्तुवयुतमीश पुनससहस्रं
श्रीनारदस्य वचसा तव मार्गमापुः।
नैकत्रासमृषये स मुमोच शापं
भक्तोत्तमस्तुवृषिरनुग्रहमेव मेने ॥ २ ॥

षष्ठ्या ततो दुहितृभिः सृजतः कुलोद्यान
दौहित्रसुनुरथ तस्य स विश्वरूपः।
अतस्तोत्ररमितमजापयदिन्द्रमाजौ
देव त्वदीयमहिमा खलु सर्वजैत्रः ॥ ३ ॥

प्राकशूरसेनविषये किल चित्रकेतुः
पुत्राग्रही नृपतिरुगिरसः प्रभारत्।
लक्ष्मैकपुत्रमथ तत्र हते सपत्नी-
सङ्घैरमुह्यदवशस्तुव माययासौ ॥ ४ ॥

तं नारदस्तु सममङ्गिरसा दयालुः
सम्प्राप्य तारदुपदर्श सुतस्य जीवम्।
कस्यास्मि पुत्र इति तस्य गिरा विमोहं
त्यक्त्वा त्वदर्चनविधौ नृपतिं न्ययुञ्क्त ॥ ५ ॥

স্তোত্রং চ মন্ত্রমপি নারদতোথ লক্ষরা
 তোষায় শেষরপুষো ননু তে তপস্যন্।
 বিদ্যাধরাধিপতিতাং স হি সপ্তরাত্রে
 লক্ষরাপ্যকুঠমতিরন্বভজদ্ভরন্তম্ ॥ ৬ ॥

তস্মৈ মৃগালধরলেন সহস্রশীর্ষণ
 রূপেণ বন্ধনুতিসিদ্ধগণাবৃতেন।
 প্রাদুর্ভবন্নচিরতো নুতিভিঃ প্রসন্নো
 দত্বাত্তত্ত্বমনুগৃহ্য তিরোদধাত ॥ ৭ ॥

ত্বদভক্তমৌলিরথ সোপি চ লক্ষলক্ষং
 বর্ষাণি হর্ষুলমনা ভুরনেষু কামম্।
 সঙগাপয়ন্ গুণগণং তব সুন্দরীভিঃ
 সঙগাতিরেকরহিতো ললিতং চচার ॥ ৮ ॥

অত্যন্তসঙগরিলযায় ভরতপ্রণুনো
 নূনং স রূপ্যাগিরিমাপ্য মহতসমাজে।
 নিশশঙকমঙককৃতরল্লভমঙগজারিং
 তং শঙকরং পরিহসন্নুমযাভিশেপে ॥ ৯ ॥

নিসসম্ভ্রমস্তবযমযাচিতশাপমোক্ষো
 বৃত্রাসুরত্বমুপগম্য সুরেন্দ্রযোধী।
 ভক্ত্যাঅতত্ত্বকথনৈঃ সমরে বিচিত্রং
 শত্রোরপি ভ্রমমপাস্য গতঃ পদং তে ॥ ১০ ॥

ত্বতসেরনেন দিতিরিন্দ্ররধোদ্যতাপি
 তানপ্রতুতেন্দ্রসুহাদো মরুতোভিলেভে।
 দুষ্টাশযেপি শুভদৈব ভবনিষেবা
 তত্তাদৃশস্তবমব মাং পরনালযেশ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २४

प्रह्लादचरितवर्णनम्

हिरण्यक्षे पौत्रिप्रवररपुषा देव भवता
हते शोकक्रोधग्नपितृधृतिरेतस्य सहजः।
हिरण्यप्रारम्भः कशिपुरमरारातिसदसि
प्रतिज्जामातेने तव किल वधार्थं मधुरिपो ॥ १ ॥

विधातरं घोरं स खलु तपसिवा नचिरतः
पुरः साक्षात्कुर्वन् सुरनरमृगाद्यैरनिधनम्।
वरं लब्ध्वा दृष्ट्वा जगदिह भवनायकमिदं
परिभ्रुन्दन्निद्रादहरत दिवं त्वामगणयन् ॥ २ ॥

निहस्तं त्वां भूयस्वर पदमराप्तस्य च रिपो-
वहिदृष्टेरनुदधिथ हृदये सृम्भ्वरपुषा।
नदनुच्छेस्तत्राप्यथिलभूरनास्ते च मृगयन्
भिया यातं मत्वा स खलु जितकाशी निवर्तते ॥ ३ ॥

ततोस्य प्रह्लादः समजनि सुतो गर्भवसतो
मुनेरीणापाणेरधिगतभरदभक्तिमहिमा।
स रै जात्या दैत्यशशिशुरपि समेत्य त्वयि रतिं
गतस्वरदभक्तानां वरद परमोदाहरणताम् ॥ ४ ॥

सुरारीणां हास्यं तव चरणदास्यं निजसुते
स दृष्ट्वा दृष्ट्वा गुरुभिरशिशिष्कचिरममुम्।
गुरुप्रोक्तं चासाविदमिदमभद्राय दृष्ट्वा-
त्यपाकुर्वन् सर्वं तव चरणभक्त्यैव वरुधे ॥ ५ ॥

অধীতেষু শ্রেষ্ঠং কিমিতি পরিপৃষ্টেথ তনযে
 ভরদভক্তিং বর্যামভিগদতি পর্যাকুলধৃতিঃ।
 গুরুভ্যো রোষিত্বা সহজমতিরস্যেত্যভিরিদন
 বধোপায়ানস্মিন্ ব্যতনুত ভরতপাদশরণে ॥ ৬ ॥

স শূলৈরারিদ্ধঃ সুবহু মথিতো দিগগজগণৈ-
 র্মহাসপৈর্দষ্টৌপ্যানশনগরাহারিধুতঃ।
 গিরীন্দ্রারক্ষিপ্তোপ্যহহ! পরমাঅন্নযি বিভো
 ত্বযি ন্যস্তাঅত্বাত্ কিমপি ন নিপীডামভজত ॥ ৭ ॥

ততঃ শঙকারিষ্টঃ স পুনরতিদুষ্টোস্য জনকো
 গুরুন্ত্যা তদগেহে কিল বরুণপাশৈস্তমরুণত্।
 গুরোশ্চাসান্নিধ্যে স পুনরনুগান্ দৈত্যতনয়ান
 ভরদভক্তেস্তুত্বং পরমমপি বিজ্ঞানমশিষত্ ॥ ৮ ॥

পিতা শৃণবন্ বালপ্রকরমখিলং ত্বতস্তুতিপরং
 রুষাক্কঃ প্রাহৈনং কুলহতক কস্তে বলমিতি।
 বলং মে বৈকুঠস্তর চ জগতাং চাপি স বলং
 স এব ত্রৈলোক্যং সকলমিতি ধীরোযমগদীত্ ॥ ৯ ॥

অরে ক্বাসৌ ক্বাসৌ সকলজগদাত্মা হরিরিতি
 প্রতিভন্তে স্ম স্তংভং চলিতকরবালো দিতিসুতঃ।
 অতঃ পশ্চাদ্বিষ্ণে ন হি বদিতুমীশোস্মি সহসা
 কৃপাত্মন্ বিশ্বাত্মন্ পরনপুরবাসিন্ মৃডয মাম্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - २५

नरसिंहारतारवर्णनम्

सुप्ते घट्टयतो हिरण्यकशिपोः कर्णौ समाचूर्णय-
न्नाघूर्णज्जगदण्डकुण्डकुहरो घोरसुखाद्भ्रुवः।
श्रुत्वा यं किल दैत्यराजहृदये पूर्वं कदाप्यश्रुतं
कम्पः कश्चन सम्पपात चलितोप्यञ्जोभूर्बिष्टिरात् ॥ १ ॥

दैत्ये दिम्बु रिसृष्टचम्बुषि महासंरञ्जिणि सुसुतः
ससुतं न मृगाञ्जकं न मनुजाकारं रपुसे रिभो।
किं किं भीषणमेतददभुतमिति ब्रुदब्राञ्जुचिञ्जेसुरे
रिम्बुर्ज्ज्वरलोग्ररोमरिकसद्बर्णा समाज्जुञ्जथाः ॥ २ ॥

तप्तस्वर्णसर्वर्णघूर्णदतिरुम्फाङ्गं सटाकेसर-
प्रोतकम्पप्रनिकुञ्चितान्धरमहो जीयाञ्जरेदं रपुः।
ब्याञ्जुञ्जुमहादरीसथमुथं खडगोग्रबल्लन्महा-
जिह्वानिर्गमदृश्यमानसुमहादंष्ट्रायुगोडामरम् ॥ ३ ॥

उतसर्पद्वलिभङ्गभीषणहनु ह्रस्वस्त्रीयसुर-
ग्रीवं पीररदोशशतोदगतनखक्रूराञ्जुदुरोन्वणम्।
ब्योमोन्नङ्घि घनाघनोपमघनप्रधराननिर्द्धारित-
म्पर्धालुप्रकरं नमामि भवतस्तन्नारसिंहं रपुः ॥ ४ ॥

नूनं विष्णुरयं निहन्म्युमिति ब्राम्यदगदाभीषणं
दैतेद्रं समुपाद्रसुमधुथा दोर्भ्यां पृथुभ्याममुम्।
बीरो निगलितोथ खडगफलकौ गृह्णन् बिचित्रश्रमान
ब्याबुणरन् पुनरापपात भ्रुवनग्रसोद्यतं स्वामहो ॥ ५ ॥

ভ্রাম্যন্তং দিতিজাধমং পুনরপি প্রোদগৃহ্য দৌভ্যাং জরাত
 দ্বারেথোরুযুগে নিপাত্য নখরান্ বৃত্থায় বক্ষোভুরি।
 নিভিন্দন্নধিগভনিভরগলদ্রক্তান্মু বন্ধোতসরং
 পায়ং পায়মুদৈরযো বহু জগতসংহারিসিংহারবান্ ॥ ৬ ॥

তক্তরা তং হতমাশু রক্তলহরীসিক্তোন্নমদ্বশ্মগি
 প্রতুতপত্য সমস্তদৈত্যপটলীং চাখাদ্যমানে স্বযি।
 ভ্রাম্যদভূমি ঝিকম্পিতাম্মুধি কুলং ব্যালোলশৈলোতকরং
 প্রোতসপর্ততখচরং চরাচরমহো দুঃস্থামরস্থং দধৌ ॥ ৭ ॥

তারন্ মাংসরপাকরালরপুষং ঘোরান্নমলাধরং
 স্বাং মধ্যেসভমিদ্ধকোপমুষিতং দুর্বারগুর্বারবম্।
 অভ্যেতুং ন শশাক কোপি ভুরনে দূরে স্থিতা ভীরবঃ
 সর্বে শরিরিথঃরাসর মুখাঃ প্রত্যেকমস্তোষত ॥ ৮ ॥

ভূয়োপ্যক্ষতরোষধান্নি ভরতি ব্রহ্মাজ্জয়া বালকে
 প্রহ্লাদে পদযোৰ্নমত্যপভযে কারুণ্যভারাকুলঃ।
 শান্তস্তবং করমস্য মুর্ধ্নি সমধাঃ স্তোত্রৈরথোদগায়ত-
 স্তস্যাকামধিযোপি তেনিথ বরং লোকায চানুগ্রহম্ ॥ ৯ ॥

এবং নাটিতরৌদ্রচেষ্টিত ঝিভো শ্রীতাপনীযাভিধ-
 শ্রুতান্তস্ফুটগীতসর্ব মহিমন্নত্যস্তশুঙ্কাকৃতে।
 তত্তাদৃণিথিলোত্তরং পুনরহো কস্তরাং পরো লঙঘযেত
 প্রহ্লাদপ্রিয় হে মরুতপুরপতে সর্ভামযাতপাহি মাম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २७

गजेन्द्रमोक्षवर्णनम्

इन्द्रदुम्भः पाण्डुखण्डाधिराज-
सुरदभक्त्या चन्दनाद्रौ कदाचित्।
त्वत्सेवायां मग्नधीरानुलोके
नैरागस्त्यं प्राप्तमातिथ्यकामम् ॥ १ ॥

कुम्भोदभूतिः सम्भुतक्रोधभारः
सुक्कात्मा त्वं हस्तिभूयं भजेति।
शम्भुराथैनं प्रत्यगात् सोपि लेभे
हस्तिन्द्रत्वं त्वत्स्मृतिर्याक्तिधन्यम् ॥ २ ॥

दुष्कामो धर्मध्याताजि त्रिकूटे
क्रीडञ्जैले यूथपोयं वशाभिः।
सर्वान् जन्तूनत्यरतिष्ठ शक्त्या
त्वदभक्तानां कुत्र नोत्कर्षलाभः ॥ ३ ॥

स्वेन श्वेन्ना दिव्यदेशत्वशक्त्या
सोयं खेदानप्रजानन् कदाचित्।
शैलप्रान्ते घर्मतान्तः सरस्यां
यूथैससार्धं त्वत्प्रणुन्नोभिरेमे ॥ ४ ॥

हूहूस्तावद् देवलस्यापि शापात्
ग्राहीभूतसुज्जले वर्तमानः।
जग्राथैनं हस्तिनं पाददेशे
शान्त्यर्थं हि शान्तिदोसि स्वकानाम् ॥ ५ ॥

ত্বতসেবায়া বৈভবাত্ দুর্নিরোধং
 যুদধ্যন্তং তং বতসরাণাং সহস্রম্।
 প্রাপ্তে কালে ত্বতপদৈকাগ্র্যসিদধৈ
 নত্রানত্রান্তং হস্তিরযং ব্যাধাস্তবম্ ॥ ৬ ॥

আতিব্যক্তপ্রাক্তনজ্ঞানভক্তিঃ
 শুণ্ডোতক্ষিষ্টৈঃ পুণ্ডুরীকৈঃ সমচন্।
 পূর্বাভ্যস্তং নিরিশেষাত্মনিষ্ঠং
 স্তোত্র শ্রেষ্ঠং সোমগাদীত্ পরাত্মন ॥ ৭ ॥

শ্রুত্বা স্তোত্রং নির্গুণস্থং সমস্তং
 ব্রহ্মেশাদ্যৈর্নান্নমিত্যপ্রযাতে।
 সর্বাঙ্গা ত্বং ভূরিকারুণ্যরেগাত
 তাম্কারুঢ়ঃ প্রেক্ষিতোভূঃ পুরস্তাত্ ॥ ৮ ॥

হস্তীন্দ্রং তং হস্তপদেন ধৃত্বা
 চক্রেণ ত্বং নত্রবর্যং ব্যদারীঃ।
 গন্ধর্বেস্মিন্ মুক্তশাপে স হস্তী
 ত্বতসারুপ্যং প্রাপ্য দেদীপ্যতে স্ম ॥ ৯ ॥

এতদবৃত্তং ত্বাং চ মাং চ প্রগে যো
 গাযেতসোযং ভূযসে শ্রেযসে স্যাৎ।
 ইতুকুত্বৈনং তেন সার্থং গতস্তবং
 ধিষ্যং বিষণে পাহি বাতালযেশ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २९

अमृतमथने कूर्मारतारवर्णनम्

दूर्वासससुरवनिताशुदिर्यामाल्यं
शत्राय स्वयमुपदाय तत्र भूयः ।
नागेंद्रप्रतिमुदिते शशाप शत्रुं
का क्षान्तिसुरदितरदेवतांशजानाम् ॥ १ ॥

शापेन प्रथितजरेथ निर्जरेन्द्रे
देवेष्वरप्यसुरजितेषु निष्प्रभेषु ।
शर्वाद्याः कमलजमेत्य सर्गदेवा
निर्वाणप्रभर समं भवन्तुमापुः ॥ २ ॥

ब्रह्मादौः स्तुतमहिमा चिरं तदानीं
प्रादुष्यन् वरद पुरः परेण धाम्ना ।
हे देवा दितिजकुलेर्विधाय सन्धिं
पीयूषं परिमथतेति पर्यशासुरम् ॥ ३ ॥

सक्कानं कृतरति दानरैः सुरौघे
मन्थानं नयति मदेन मन्दराद्रिम ।
ब्रह्मेस्मिन् वदरमिरोद्धहन् खगेन्द्रे
सद्यस्तुरं विनिहितवान् पयःपयोधौ ॥ ४ ॥

आधाय द्रुतमथ वासुकिं वरत्रां
पाथोधौ विनिहितसर्वबीजजाले ।
प्रारक्ते मथनविधौ सुरासुरैस्तै-
र्व्याजाङ्गं भुजगमुखेकरोससुरारीन् ॥ ५ ॥

ক্ষুন্ধাদৌ ক্ষুভিতজলোদরে তদানীং
 দুক্ষাকৌ গুরুতরভারতো নিমগ্নে।
 দেবেষু ব্যথিততমেষু ততপ্রিয়ৈষী
 প্রাগৈষীঃ কমঠতনুং কঠোরপৃষ্ঠাম্ ॥ ৬ ॥

রজ্রাতিস্থিরতরকর্পরেণ বিষেণ
 বিস্তারাতপরিগতলক্ষযোজনেন।
 অস্তোধেঃ কুহরগতেন বর্ষণা স্বং
 নির্মগ্নং ক্ষিতিধরনাথমুন্নিথে ॥ ৭ ॥

উন্মগ্নে ঝাটিতি তদা ধরাধরেন্দ্রে
 নির্মেথুর্দৃটমিহ সন্মদেন সর্বে।
 আৰিশ্য দ্বিতয়গণেপি সর্পরাজে
 বৈরশ্যং পরিশময়ন্নরীর্ধস্তান্ ॥ ৮ ॥

উদামভ্রমণজবোন্নমদগিরীন্দ্র-
 ন্যস্টৈকস্থিরতরহস্তপঙ্কজং স্বাম্।
 অভ্রান্তে বিধিগিরিশাদয়ঃ প্রমোদা-
 দুদভ্রান্তা নুনুবুরূপাত্তপুষ্পরর্ষাঃ ॥ ৯ ॥

দৈত্যৌঘে ভূজগমুখানিলেন তন্তে
 তেনৈর ত্রিদশকুলেপি কিথিঃদার্তে।
 কারুণ্যাত্তর কিল দেব বারিরাহাঃ
 প্রারর্ষন্নমরগণান্ন দৈত্যসঙঘান্ ॥ ১০ ॥

উদভ্রাম্যদবহুতিমিনক্রচক্রবালে
 তত্রাকৌ চিরমথিতেপি নির্বিকারে।
 একস্তরং করযুগকৃষ্টসর্পরাজঃ
 সংরাজন্ পরনপুরেশ পাহি রোগাত্ ॥ ১১ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - २८

अमृतमथने कालकूटाद्युतपत्तिर्गर्नं,
लक्ष्मीस्वयंररर्गर्नं अमृतोतपत्तिर्गर्नम् ८

गरलं तरलानलं पुरस्ता-
ञ्जलधेरुदरिजगाल कालकूटम्।
अमरस्तुतिरादमोदनिष्णो
गिरिशस्तुतिपपो भवतप्रियार्थम् ॥ १ ॥

विमथतसु सुरासुरेषु जाता
सुरभिस्तामृषिषु न्यास्तुधिधामन्।
हयरत्नमभूदथेभरत्नं
दूतरुश्चाक्षरसः सुरेषु तानि ॥ २ ॥

जगदीश भवतपरा तदानीं
कमनीया कमला वभूर देरी।
अमलामरलोक्य यां रिलोलः
सकलोपि स्पृहयास्वभूर लोकः ॥ ३ ॥

अथि दत्तहादे तदैर देर्यै
त्रिदशेन्द्रो मणिपीठिकां र्यतरीत्।
सकलोपहताभिषेचनीयैः
ध्वयस्तां श्रुतिगीर्तिरभ्यषिञ्चन् ॥ ४ ॥

अभिषेकजलानुपातिमुक्त्वा-
अदपाङ्गैरभूषिताङ्गरत्नीम्।
मणिकुण्डलपीतचेलहार-
प्रमुत्थैस्ताममरादयोनभूषन् ॥ ५ ॥

বরণস্রজমাত্তভৃঙগনাদাং
 দধতী সা কুচকুম্ভমন্দযানা।
 পদশিঞ্জিতমঞ্জুনূপুরা ত্বাং
 কলিতব্রীলবিলাসমাসসাদ ॥ ৬ ॥

গিরিশ দ্রুহিগাদিসর্বদেবান
 গুণভাজোপ্যরিমুক্তদোষলেশান্।
 অবমৃশ্য সর্দৈর সর্বরম্যে
 নিহিতা ত্বয়নযাপি দিব্যমালা ॥ ৭ ॥

উরসা তরসা মমানিথৈনাং
 ভূবনানাং জননীমনন্যাভারাম্।
 স্বদুরোরিলসত্তদীক্ষণশ্রী-
 পরিবৃষ্ট্যা পরিপুষ্টমাস বিশ্বম্ ॥ ৮ ॥

অতিমোহনবিভ্রমা তদানীং
 মদযন্তী খলু বারুণী নিরাগাত্।
 তমসঃ পদরীমদাস্তব্রমেনা-
 মতিসম্মাননযা মহাসুরেভ্যঃ ॥ ৯ ॥

তরুণাম্বুদসুন্দরসুন্দা ত্বং
 ননু ধন্বন্তুরিরুথিতোম্বুরাশেঃ।
 অমৃতং কলশে বহন্ করাভ্যা-
 মখিলার্তিং হর মারুতালযেশ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - २९

देवानाममृतोपलक्षिप्रकारवर्णनम्

उदगच्छतस्तत्र करदमृतं हरतसु
दैतेषु तानशरणानुनीय देवान्।
सद्यस्तिरोदधिथ देव भवतप्रभवा-
दुद्यतस्वयुथ्यकलहा दितिजा वभूरुः ॥ १ ॥

श्यामां रुचापि रयसापि तनुं तदानीं
प्राप्तोसि तुङ्गकुचमगुलभङ्गुरां त्वम्।
पीयूषकुम्भकलहं परिमुच्य सर्वे
तृष्णकुलाः प्रतिययुस्तदुरोजकुम्भे ॥ २ ॥

का त्वं मृगाङ्गि रिभजस्व सुधामिमामि-
त्यारुटरागरिषानभियाचतोमून्।
रिषस्यते मयि कथं कुलटास्मि दैत्या
इत्यालपन्नपि सुरिषसितानतानीः ॥ ३ ॥

मोदात् सुधाकलशमेषु ददतसु सा त्वं
दुश्चेष्टितं मम सहधरमिति ब्रूणा।
पङ्क्तिप्रभेदरिनिवेशितदेवदैत्या
नीलारिलासगतिभिः समदाः सुधां ताम् ॥ ४ ॥

अस्मास्त्रियं प्रणयिनीत्यसुरेषु तेषु
जोषं स्थितेष्वथ समाप्य सुधां सुरेषु।
त्वं भङ्गलोकवशगो निजरूपमेतं
स्वर्भानुमर्धपरिपीतसुधं ब्यालीः ॥ ५ ॥

ত্বত্তঃ সুধাহরণযোগ্যফলং পরেষু
 দত্বা গতে ত্বযি সুরৈঃ খলু তে ব্যগৃহ্নন্।
 ঘোরেথ মূছতি রণে বলিদৈত্যমায়া-
 ব্যামোহিতে সুরগণে ত্বমিহাবিরাসীঃ ॥ ৬ ॥

ত্বং কালনেমিমথ মালিমুখাঞ্জঘন্থ
 শক্রো জঘান বলিজম্ভরলান্ সপাকান্।
 শুক্কর্দ্দুষ্করবধে নমুচৌ চ লূনে
 ফেনেন নারদগিরা ন্যরুণো রণং ত্বম্ ॥ ৭ ॥

যোষারপুর্দনুজমোহনমাহিতং তে
 শ্রুত্বা ঝিলোকনকুতূহলরান্ মহেশঃ।
 ভূতৈসসমং গিরিজয়া চ গতঃ পদং তে
 স্ত্বাব্রবীদভিমতং ত্বমথো তিরোধাঃ ॥ ৮ ॥

আরামসীমনি চ কন্দুকঘাতলীলা-
 লোলাযমাননযনাং কমনীং মনোজ্জাম্।
 ত্বামেষ বীক্ষ্য ঝিগলদবসনাং মনোভূ-
 বেগাদনঙগরিপুরঙগ সমালিলিঙগ ॥ ৯ ॥

ভূযোপি বিদুতবতীমুপধার্য দেবো
 বীর্যপ্রমোক্ষঝিকসতপরমার্থবোধঃ।
 ত্বন্মানিতস্তব মহত্বমুবাচ দেবৌ
 তত্তাদ্শস্তবমব বাতনিকেতনাথ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७०

रामनारतारवर्णनम्

शक्रेण संयति हतोपि बलिर्महात्मा
शुक्रेण जीरिततनुः क्रतुरर्धितोत्था ।
रित्रान्तिमान् भयनिलीनसुरां त्रिलोकीं
चक्रे रशे स तत्र चक्रमुखादधीतः ॥ १ ॥

पुत्रार्तिदर्शनरशाददितिर्षणा
तं काश्यपं निजपतिं शरणं प्रपन्ना ।
त्वत्पूजनं तदुदितं हि पयोव्रताथ्यं
सा द्वादशाहमचरत् त्वयि भक्तिपूर्णा ॥ २ ॥

तस्यारधौ त्वयि निलीनमतेरमुष्याः
श्यामश्चतुर्भुजवरपुः स्वयमारिरासीः ।
नम्रां च तामिह भरतुनयो भवेयं
गोप्यं मदीक्ष्णमिति प्रलपन्नयासीः ॥ ३ ॥

त्वं काश्यपे तपसि सन्निदधतुदानीं
प्राप्तोसि गर्भमदितेः प्रणुतो विधात्रा ।
प्रासूत च प्रकटैरेषंरदिर्यरूपं
सा द्वादशीश्रवणपुण्यादिने भरतुम् ॥ ४ ॥

पुण्याश्रमं तमभिरर्षति पुष्परर्षे-
र्षाकुले सुरगणे कृततूर्यघोषे ।
वधराञ्जलिं जय जयेति नुतः पितृभ्यां
त्वं ततस्त्रुणे पटुतमं रटूरुपमाधाः ॥ ५ ॥

তারতপ্রজাপতিমুখৈরুপনীয় মৌঞ্জী-
 দণ্ডাজিনাঙ্করলযাদিভিরচ্যমানঃ ।
 দেদীপ্যমানবপুরীশ কৃতান্নিকার্য-
 স্তরং প্রাস্থিতা বলিগৃহং প্রকৃতাস্থমেধম্ ॥ ৬ ॥

গাত্রেণ ভারিমহিমোচিতগৌরবং প্রা-
 ঞ্চার্ণরতের ধরণীং চলয়ন্ন্যাসীঃ ।
 ছত্রং পরোক্ষতিরণার্থমিবাদধানো
 দণ্ডং চ দানরজনেষরিব সন্নিধাতুম্ ॥ ৭ ॥

তাং নর্মদোত্তরতটে হযমেধশালা-
 মাসেদুষি ত্বয়ি রুচা তব রুদ্ধনেত্রৈঃ ।
 ভাস্বান্ কিমেষ দহনো নু সনতকুমারো
 যোগী নু কোযমিতি শুক্রমুখৈশশশঙকে ॥ ৮ ॥

আনীতমাশু ভৃগুভির্মহসাম্ভিতৈ-
 স্তরাং রম্যরুপমসুরঃ পুলকার্বতাঙগঃ ।
 ভক্ত্যা সমেত্য সুকৃতী পরিণিজ্য পাদৌ
 তত্তোযম্বধৃত মূর্ধনি তীর্থতীর্থম্ ॥ ৯ ॥

প্রহ্লাদরংশজতয়া ত্রতুভির্বিজেযু
 বিশ্বাসতো নু তদিদং দিতিজোপি লেভে ।
 যন্তে পদাম্বু গিরিশস্য শিরোভিলাল্যং
 স ত্বং ঝিভো গুরুপুরালয় পালযেথাঃ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७१

बलिबिधरंसनम्

प्रीत्या दैत्यसुर तनुमहः प्रेक्षणात् सर्वथापि
त्वामाराध्यन्नजित रचयन्नञ्जलिं सञ्जगाद।
मन्तः किं ते समभिलषितं विप्रसूनो वद त्वं
व्यक्तं भक्तं भवनमरनीं वरपि सर्वं प्रदास्ये ॥ १ ॥

तामङ्गीणां बलिगिरमुपाकर्ण्य कारुण्यपूर्णा-
प्यस्योतसेकं शमयितुमना दैत्यवृंशं प्रशंसन्।
भूमिं पादत्रयपरिमितां प्रार्थयामासिथ त्वं
सर्वं देहीति तू निगदिते कस्य हास्यं न वा स्यात् ॥ २ ॥

विश्वेशं मां त्रिपदमिह किं याचसे बालिशसुरं
सर्वां भूमिं वृणु किममुनेत्यालपत्वां स दृप्यन्।
यस्मादर्पात् त्रिपदपरिपूर्यक्तमः क्षेपरादान
वक्त्रं चासारगमदतदहोपि गाटोपशास्त्ये ॥ ३ ॥

पादत्रया यदि न मुदितो विष्टपैर्नापि तूष्ये-
दितुञ्जेश्मिन् वरद भवते दातुकामेथ तेयम्।
दैत्याचार्यसुर खलु परीक्षार्थिनः प्रेरणात्तं
मा मा देयं हरिरयमिति व्यक्तमेरावभाषे ॥ ४ ॥

याचतेव यदि स भगवान् पूर्णकामोस्मि सोहं
दास्याम्येव स्थिरमिति वदन् कार्याशप्तोपि दैत्यः।
विन्ध्यारल्या निजदयितया दत्तपाद्याय तूभ्यं
चित्त्रं चित्रं सकलमपि स प्रार्थयन्तोयपूर्वम् ॥ ५ ॥

নিসসন্দেহং দিতিকুলপতো স্ব্য্যশেষাপর্গং তদ-
 ব্যাতস্থানে মুমুচুবৃষযঃ সামরাঃ পুষ্পবর্ষম্।
 দিব্যং রূপং তব চ তদিদং পশ্যতাং বিশ্বভাজা-
 মুচ্চৈরুচ্চৈরবৃধদবধীকৃত্য বিশ্বাণ্ডভাণ্ডম্ ॥ ৬ ॥

ত্বতপাদাগ্রং নিজপদগতং পুণ্ডরীকোদভরোসৌ
 কুণ্ডীতোযৈরসিচদপুনাদ্যজ্জলং বিশ্বলোকান্।
 হর্ষোতকর্ষাত্ সুবহু ননুতে খেচরৈরুতসরেস্মিন
 ভেরীং নিঘ্নন্ ভূবনমচরজ্জাম্বরান্ ভক্তিশালী ॥ ৭ ॥

তারদৈত্যাস্তরনুমতিমূতে ভতুরারকযুদ্ধা
 দেবোপেতৈভরদনুচরৈসসঙগতা ভঙগমাপন্।
 কালাস্মায়ং বসতি পুরতো যদবশাত্ প্রাগজিতাঃ স্মঃ
 কিং বো যুদ্ধৈরিতি বলিগিরা তেথ পাতালমাপুঃ ॥ ৮ ॥

পাশৈর্বদ্ধং পতগপতিনা দৈত্যমুচ্চৈরবাদী-
 স্তান্তীযীকং দিশ মম পদং কিং ন বিশ্বেশ্বরোসি।
 পাদং মূর্ধ্নি প্রণয় ভগবন্নিত্যকম্পং বদন্তং
 প্রহ্লাদস্তং স্বয়মুপগতো মানযনস্তুবীড়াম্ ॥ ৯ ॥

দর্পোচ্ছিত্তৌ বিহিতমখিলং দৈত্য সিদ্ধোসি পুণ্যে-
 লোকস্তুস্তু ত্রিদিবরিজযী বাসবত্বং চ পশ্চাত্।
 মতসায়ুজ্যং ভজ চ পুনরিত্যন্বগৃহ্না বলিং তং
 বিপ্রৈসসন্তানিতমথবরঃ পাহি বাতালযেশ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७२

मतस्यारतारवर्णनम्

पुरा ह्यग्रीरमहासुरेण
षष्ठासुरासोद्यदकाण्डकण्ठे ।
निद्रोन्मुखब्रह्ममुखादधृतेषु
रेदेश्वरधितसः किल मतस्यारुपम् ॥ १ ॥

सत्यव्रतस्य द्रमिलाधिभर्तु-
नदीजले तर्पयतस्तदानीम् ।
कराञ्जलौ सञ्जरलितकृतिसुत्र-
मदश्याथाः कश्चन बालमीनः ॥ २ ॥

क्लिप्तं जले त्वां चकितं रिलोक्य
नियोन्मुपात्रेण मुनिः स्वगेहम् ।
स्वन्नैरहोभिः कलशीं च कूपं
बापीं सरश्चानशिषे विभो त्वम् ॥ ३ ॥

योगप्रभारान्तरदाञ्जयैर
नीतस्ततस्तुरंग मुनिना पयोधिम् ।
पृष्ठोमुना कल्पदिदम्भुमेनं
सपुत्रहमाश्वेति रदन्नयासीः ॥ ४ ॥

प्राप्ते त्वदुज्जेहनि वारिधारा-
परिप्लुते भूमितले मुनीन्द्रः ।
सप्तषिभिः सार्धमपारवारि-
गुदघूर्णमानः शरणं ययौ त्वाम् ॥ ५ ॥

ধরাং স্বদাদেশকরীমরাপ্তাং
 নৌরুপিণীমারুরুহুসুদা তে ।
 ততকম্পকম্পেষু চ তেষু ভূয়-
 স্তরমস্বুধেরাষিরভূমহীযান্ ॥ ৬ ॥

ঝষাকৃতিং যোজনলক্ষদীর্ঘাং
 দধানমুচ্চৈসুরতেজসং স্বাম্ ।
 নিরীক্ষ্য তুপ্তা মুনযস্তুবদুজ্যা
 স্বতুঙগশৃঙগে তরণিং ববক্ষুঃ ॥ ৭ ॥

আকৃষ্টনৌকো মুনিমণ্ডলায়
 প্রদর্শয়ন্ বিশ্বজগদরিভাগান্ ।
 সংসূয়মানো নুরেণ তেন
 জ্ঞানং পরং চোপদিশন্নচারীঃ ॥ ৮ ॥

কল্পারধৌ সপ্তমুনীন্ পুরোরত
 প্রস্থাপ্য সত্যব্রতভূমিপং তম্ ।
 বৈবস্বতাখ্যং মনুমাদধানঃ
 ক্রোধাদধযগ্রীবমভিদুতোভূঃ ॥ ৯ ॥

স্বতুঙগশৃঙগক্ষতরক্ষসং তং
 নিপাত্য দৈত্যং নিগমান্ গৃহীত্বা ।
 বিরিঞ্চয়ে প্রীতহৃদে দদানঃ
 প্রভঞ্জনাগারপতে প্রপায়াঃ ॥ ১০ ॥

শ্ৰীঃ
শ্ৰীমতে কৃষ্ণায় পৰব্ৰহ্মণে নমঃ
শ্ৰীমতে ৰামানুজায় নমঃ

॥শ্ৰীমন্নাৰায়ণীয়ম্ ॥

দশক - ৩৩

অশ্বৰীষোপাখ্যানম্

বৈৰস্বতাখ্যমনুপুত্ৰনভাগজাত-

নাভাগনামকনৰেন্দ্ৰসুতোশ্বৰীষঃ ।
সপ্তাৰ্ণৰাবৃতমহীদযিতোপি রেমে
ত্বতসঙগিষু ত্বযি চ মগ্নমনাসসদৈৰ ॥ ১ ॥

ত্বতপ্ৰীতযে সকলমেৰ ৰিতস্বতোস্য
ভক্ত্যেৰ দেৰ নচিৰাদভ্থাঃ প্ৰসাদম্ ।
যেনাস্য যাচনমৃতেপ্যাভিৰক্ষণার্থং
চক্ৰং ভৱান্ প্ৰৰিততৰ সহস্ৰধাৰম্ ॥ ২ ॥

স দ্বাদশীব্ৰতমথো ভৱদৰ্চনাৰ্থং
ৰষং দধৌ মধুৰনে যমুনোপকণ্ঠে ।
পল্ল্যা সমং সুমনসা মহতীং ৰিতস্বন
পূজাং দ্বিজেষু ৰিসৃজন্ পশুষষ্টিকোটম্ ॥ ৩ ॥

তত্ৰাথ পাৰণদিনে ভৱদৰ্চনান্তে
দুৰ্ৰাসসাস্য মুনিনা ভৱনং প্ৰপেদে ।
ভোক্তুং বৃতশ্চ স নৃপেণ পৰাতিশীলো
মন্দং জগাম যমুনাং নিযমান্বিধাস্যন্ ॥ ৪ ॥

ৰাজ্জাথ পাৰণমুহূৰ্তসমাপ্তিখেদা-
দ্বাৱৈৰ পাৰণমকাৰি ভৱতপৰেণ ।
প্ৰাপ্তো মুনিস্তদথ দিব্যদৃশা ৰিজানন
ক্ষিপ্যন্ ক্ৰোধোদধৃতজটো ৰিততান কৃত্যম্ ॥ ৫ ॥

কৃত্যাং চ তামসিধরাং ভুরনং দহন্তী-
 মগ্রেভিরীক্ষ্য নৃপতির্ন পদাচ্চকম্পে।
 ত্বদভক্তবাহমভিরীক্ষ্য সুদর্শনং তে
 কৃত্যানলং শলভযন্ মুনিমন্মধারীত্ ॥ ৬ ॥

ধারন্নশেষভুরনেষু ভিয়া স পশ্যান
 বিশ্বত্র চক্রমপি তে গতরান্ রিরিথম্।
 কঃ কালচক্রমতিলঙঘযতীত্যাশ্তঃ
 শর্বাং যযৌ স চ ভরন্মমরন্দতৈর ॥ ৭ ॥

ভূযো ভরন্নিলযমেত্য মুনিং নমন্মুং
 প্রোচে ভরানহমৃষে ননু ভক্তদাসঃ।
 জ্ঞানং তপশ্চ বিনযান্বিতমের মান্যং
 যাহ্যস্বরীষপদমের ভজেতি ভূমন্ ॥ ৮ ॥

তারতসমেত্য মুনিনা স গৃহীতপাদো
 রাজাপসৃত্য ভরদম্ভ্রমসারনৌষীত্।
 চক্রে গতে মুনিরদাদখিলাশিষোস্মৈ
 ত্বদভক্তিমাগসি কৃতেপি কৃপাং চ শংসন্ ॥ ৯ ॥

রাজা প্রতীক্ষ্য মুনিমেকসমামনাশ্বান
 সম্ভোজ্য সাধু তমৃষিং ব্রিসৃজন্ প্রসন্নম্।
 ভুক্তরা স্বযং ত্বযি ততোপি দৃঢং রতোভূ-
 তসায়ুজ্যমাপ চ স মাং পরনেশ পাযাঃ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७४

श्रीरामचरितवर्णनम्

गीर्वाणैरथर्मानो दशमुखनिधनं कोसलेष्वृशशुङ्गे
पुत्रीयामिष्टिमिष्टरा ददुषि दशरथम्नाभूते पायसाग्र्यम् ।
तदभुञ्ज्या ततपुरन्धीषरपि तिसृषु समं जातगर्भासु जातो
रामस्तरुं लक्ष्मणेन स्वयमथ भरतेनापि शत्रुघ्ननाम्ना ॥ १ ॥

कोदण्ठी कौशिकस्य क्रतुररमरितुं लक्ष्मणेनानुयातो
यातोभूस्ताराचा मुनिकथितमनुद्वन्द्वशान्ताधरथेदः ।
नृष्णां त्राणाय वागैमुनि रचनबलात्ताटकां पाटयित्वा
लक्ष्मणास्त्रजालं मुनिबनमगमो देव सिद्धाश्रमाथ्यम् ॥ २ ॥

मारीचं द्वायित्वा मथशिरसि शरैरन्यरक्कांसि निघ्न
कल्यां कुरन्नहल्यां पथि पदरजसा प्राप्य रैदेहगेहम् ।
भिन्दानश्चान्द्रचूडं धनुररनिसुतामिन्दिरामेर लक्ष्मणा
राज्यं प्रातिष्ठथास्तरुं त्रिभिरपि च समं भ्रातृरीरैससदारैः ॥ ३ ॥

आरुक्काने रुषाक्के भृगुकुलतिलके सङ्क्रमय्य स्वतेजो
याते यातोस्ययोध्यां सुखमिह निरसन् कान्तया कान्तमूर्ते ।
शत्रुघ्नेनैकदाथो गतवति भरते मातुलस्याधिवासं
तातरक्कोभिषेकस्तरुं किल रिहतः केकयाधीशपुत्र्या ॥ ४ ॥

तातोञ्ज्या यातुकामो बनमनुज रधूसंयुतश्चापधारः
पौरानारुध्य मार्गे गुहनिलयगतस्तरुं जटाचीरधारी ।
नारा सन्तीर्य गङ्गामधि पदरि पुनस्तुं भरद्वाजमारा-
नत्वा तद्वाक्यहेतोरतिसुखमवसश्चित्तकृते गिरिन्द्रे ॥ ५ ॥

শুভ্বা পুত্রাতিথিনং খলু ভরতমুখাত্ স্বর্গযাতং স্বতাতং
 তপ্তো দহাম্বু তস্মৈ নিদধিথ ভরতে পাদুকাং মেদিনীং চ ।
 অত্রিং নহ্মাথ গহ্মা বনমতিরিপুলং দণ্ডকং চণ্ডকাযং
 হহ্মা দৈত্যং ঝিরাধং সুগতিমকলযশ্চারু ভোঃ শারভঙগীম্ ॥ ৬ ॥

নহ্মাগস্ত্যং সমস্তাশরনিকর সপত্রাকৃতিং তাপসেভ্যঃ
 প্রত্যশ্রোষীঃ প্রিযৈষী তদনু চ মুনিনা রৈষণে দিব্যাচাপে ।
 ব্রহ্মাস্ত্রে চাপি দত্তে পথি পিতৃসুহৃদং বীক্ষ্য ভূযো জটায়ুং
 মোদাত্ গোদাতটান্তে পরিরমসি পুরা পথঃবট্যাং বধূট্যা ॥ ৭ ॥

প্রাপ্তায়াঃ শূর্পণখ্যা মদনচলধৃতের্থনৈর্নিসসহায়া
 তাং সৌমিত্রৌ ঝিসৃজ্য প্রবলতমরুশা তেন নিলূননাসাম্ ।
 দৃষ্টরৈনাং রুষ্টচিত্তং খরমভিপতিতং দূষণং চ ত্রিমূর্ধং
 ব্যাহিংসীরাশরানপ্যযুত সমধিকাংস্ততক্ষণাদক্ষতোপ্সা ॥ ৮ ॥

সোদর্যা প্রোক্তবর্তারিঢ়রশদশমুখাদিষ্টমারীচমায়া-
 সারঙগং সারসাম্ক্ষ্যা স্পৃহিতমনুগতঃ প্রাবধীর্বাণঘাতম্ ।
 তন্মাযাক্রন্দনির্যাপিতভরদনুজাং রারণস্তামহার্ষী-
 ত্তেনার্তোপি ত্বমন্তঃ কিমপি মুদমধাস্তদ্বধোপায়লাভাত্ ॥ ৯ ॥

ভূযস্তনীং ঝিচিব্রনহাত দশমুখস্তবধধুং মদ্বধেনে-
 তুঞ্জরা যাতে জটায়ৌ দিবমথ সুহৃদঃ প্রাতনোঃ প্রেতকার্যম্ ।
 গহ্মানং তং কবন্ধং জঘনিথ শবরীং প্রেক্ষ্য পম্পাতটে ত্বং
 সম্প্রাপ্তো রাতসূনুং ভূশমুদিতমনাঃ পাহি রাতালযেশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ३५

श्रीरामचरितवर्णनम्

नीतससुग्रीरमैत्रीं तदनु हनुमता दुन्दुभेः कायमुद्वेः
क्लिपुत्राङ्गुष्ठेन भूयो लुलुरिथ युगपत् पत्रिणा सप्त सालान्।
हत्वा सुग्रीरघातोद्यतमतुलबलं बालिनं ब्याजवृत्त्या
वर्षारेलामनैषीरिहतरलितसुरं मतङ्गाश्रमास्ते ॥ १ ॥

सुग्रीरेणानुजोक्त्या सभयमभियता बृहितां राहिनीं ता-
मृक्षणां वीक्ष्य दिक्खु द्रुतमथ दयितामार्गणायावनम्राम्।
सन्देशं चाङ्गुलीयं परनसूतकरे प्रादिशो मोदशाली
मार्गे मार्गे ममार्गे कपिभिरपि तदा त्वतप्रिया सप्रयासैः ॥ २ ॥

त्वद्वार्ताकर्णनोद्यदारुदुरुजरसमपातिसम्पातिराक्य-
प्रोत्तीर्णार्णोधिस्तर्नगरि जनकजां वीक्ष्य दत्वाङ्गुलीयम्।
प्रक्खुद्योद्यानमक्खपणचरणः सोढवन्को दशास्यं
दृष्ट्वा प्लुष्ट्वा च लङ्कां ऋटिति स हनुमान् मौलिरत्नं ददौ ते ॥ ३ ॥

त्वं सुग्रीवाङ्गदादिप्रबल कपिचमूचक्ररित्रास्तुभूमि-
चक्रेभिक्रम्य पारेजलधि निशिचरेन्द्रानुजाश्रीयमाणः।
ततप्रोक्त्वां शक्रवार्तां रहसि निशमयन् प्रार्थनापार्थारोष-
प्रास्ताग्नेयास्ततेजस्तसदुदधिगिरा लङ्कान् मध्यमार्गम् ॥ ४ ॥

कौशैराशास्तरोपाहृत गिरिनिकरैः सेतुमाधाप्य यातो
यातून्यामर्द्य दंष्ट्रानथशिथरिशिलासालशस्त्रैः स्वसैन्यैः।
व्याकुर्बन् सानुजसुरं समरभुरि परं रिक्रमं शक्रजेत्रा
रेगान्नागास्तबद्धः पतगपतिगरुम्मारुतैर्मोचितोभूः ॥ ५ ॥

সৌমিত্রিস্তরত্র शक्तिप्रहातिगलदसुरातजानीतशैल-
 घ्राणात् प्राणानुपेतो ब्यक्वुत कुसृतिश्लाघिनं मेघनादम्।
 मायाक्ক্ষেभेषু रैभीषणरचनहातस्तुभनः कुम्भकर्णं
 सम्प्राप्तं कम्पितोरीतलमखिलचमूभङ्गिणं ब्यङ्गिगোস্তरम् ॥ ६ ॥

गृह्णन् जम्भारिसम्प्रेषितरथकरचो रारणेनाभियुदध्यन्
 ब्रह्मास्त्रेणास्य भिन्दन् गलततिमबलामग्निशुद्धां प्रगृह्णन्।
 देवश्रेणीररोज्জীরितसमरমূতৈরক্ষতৈরক্ষসঙঘৈ-
 লঙকাভত্রা চ সাকং নিজনগরমগাঃ সপ্রিয়ঃ পুষ্পকেণ ॥ ৭ ॥

प्रीतो दिव्याभिषेकैरयुतसमधिकान् वतसरान् पर्यरंसী-
 मैथिल्यां पापराचा शिर! शिर! किल तां गर्भिणीमभ्यहासीः।
 शत्रुघ्नेनादयिञ्चा लरणनिशिचरं प्रार्दयः शूद्रपाशं
 तारद्वान्मीकिगेहे कृतवसतिरुपासूत सीता सुतो ते ॥ ८ ॥

बान्मीकेस्तुरतसुतोदापितमधुरकृतेराज्या यज्जराटे
 सीतां त्वय्याशुकामे क्षितिमरिशदसौ त्वं च कालार्थितोभूः।
 हेतोः सौमित्रिघाती स्वयमथ सरयूमग्निशशेषभृत्यैः
 साकं नाकं प्रयातो निजपदमगमो देव रैकुठमाद्यम् ॥ ९ ॥

सोयं मर्त्यावतारस्तु खलु नियतं मर्त्यशिक्षार्थमेव
 विन्नेषार्तिर्निरागस्त्यजनमपि भवेत् कामधर्मातिसक्त्या।
 नो चेत् स्वात्मानुभूतेः क्व नु तव मनसो रिक्रिया चक्रपाणे
 स त्वं सत्त्वैकमूर्ते परनपुरपते ब्याधुनु ब्याधितापान् ॥ १० ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ३७

परशुरामारतारवर्णनम्

अत्रेः पुत्रतया पुरा त्वमनसूयायां हि दत्ताभिधो
जातः शिष्यानिबन्धतन्द्रितमनाः स्वस्वचरन् कान्तया ।
दृष्टो भक्ततमेन हेहयमहीपालेन तस्मै वरा-
नष्टैश्वर्यमुखान् प्रदाय ददित्थ स्वैनैर चाञ्छे वधम् ॥ १ ॥

सत्यं कर्तुमथार्जुनस्य च वरं तच्छक्तिमात्रानतं
ब्रह्मद्वेषि तदाशिलं नृपकुलं हस्तं च भूमेर्भरम् ।
सङ्घातो जमदग्नितो भृगुकुले त्वं रेणुकायां हरे
रामो नाम तदाश्वजेष्वरव्रजः पित्रोः रथाः सम्पदम् ॥ २ ॥

लक्ष्मणायगणेशचतुर्दशरथा गन्धर्वराजे मना-
गासङ्गां किल मातरं प्रति पितुः क्रोधाकुलस्योञ्जया ।
ताताञ्जातिगसोदरैः सममिमां छिन्नाथ शान्तात् पितु-
स्तेषां जीवनयोगमापित्थ वरं माता च तेदाद्वरान् ॥ ३ ॥

पित्रा मातृमुदे सुराहतत्रियद्वेनोर्निजादाश्रमात्
प्रस्थायाथ भृगोर्गिरा हिमगिराराराध्य गौरीपतिम् ।
लक्ष्मणा ततपरशुं तदुक्तदनुजच्छेदी महास्रादिकं
प्राप्तो मित्रमथाकृतव्रणमुनिं प्राप्यागमः स्वाश्रमम् ॥ ४ ॥

आथेटोपगतोर्जुनः सुरगरीसम्प्राप्तसम्पदागै-
स्वरतपित्रा परिपूजितः पुरगतो दुर्मन्त्रिराचा पुनः ।
गां क्रेतुं सचिरं न्ययुञ्क्त कुधिया तेनापि रुक्मन्मुनि-
प्राणक्षेपसरोषगोहतचमूचक्रेण वतसो हतः ॥ ५ ॥

শুক্রেজ্জীরিততাতরাক্যচলিতক্রোধোথ সখ্যা সমং
 বিব্রদধ্যাতমহোদরোপনিহিতং চাপং কুঠারং শরান্।
 আরুটঃ সহরাহযন্তুকরথং মাহিষ্ণতীমাৰিশন
 রাগভিৰ্বতসমদাশুষ্টি ক্ষিতিপতো সম্প্রাস্তথাসসঙগরম্ ॥ ৬ ॥

পুত্রাণামযুতেন সপ্তদশভিশচাক্ষৌহিনীভির্মহা-
 সেনানীভিরনেকমিত্রনিরহৈর্যাজ্জুস্তিতাযোধনঃ।
 সদ্যস্তরতককুঠারবাণবিদলনিশশেষসৈন্যোতকরো
 ভীতিপ্রদুতনষ্টশিষ্টতনযস্তরামাপতন্ধেহযঃ ॥ ৭ ॥

লীলারারিতনর্মদাজলবলল্লঙকেশগর্ভাপহ-
 শ্রীমদবাহুসহস্রমুক্তবহুশস্ত্রাস্ত্রং নিরক্ষন্নমুম্।
 চক্রে স্বয্যাথ বৈষ্ণরেপি বিফলে বুধরা হরিং স্বাং মুদা
 ধ্যায়ন্তং ছিতসর্বদোষমরধীঃ সোগাত্ পরং তে পদম্ ॥ ৮ ॥

ভূয়োমর্ষিতহেহযাত্মজগণৈস্তাতে হতে রেণুকা-
 মাল্লানাং হৃদযং নিরীক্ষ্য বহুশো ঘোরাং প্রতিজ্ঞাং বহন্।
 ধ্যানানীতরথায়ুধস্তরমকৃথা বিপ্রদুহঃ ক্ষত্রিয়ান
 দিকচক্রেষু কুঠারয়ন্ বিশিখয়ন্ নিঃক্ষত্রিয়াং মেদিনীম্ ॥ ৯ ॥

তাতোজ্জীরনক্ণপালককুলং ত্রিসসপ্তকৃন্তো জযন
 সন্তপ্যাথ সমন্তপথকমহারজুহ্রদৌঘে পিতৃখান্।
 যজ্ঞে ক্ষ্মামপি কাশ্যপাদিষু দিশন্ সালরেন যুধ্যন্ পুনঃ
 ক্ৰোধমুং নিহনিষ্যতীতি শমিতো যুদ্ধাত্ কুমারৈর্ভরান্ ॥ ১০ ॥

ন্যস্যাস্ত্রাণি মহেন্দ্রভূভূতি তপস্তন্বন্ পুনর্মজ্জিতাং
 গোকর্গারধি সাগরেণ ধরণীং দৃষ্টবার্থিতস্তাপসৈঃ।
 ধ্যাতেষরাসধৃতানলাস্ত্রচকিতং সিন্ধুং সুরক্ষেপণা-
 দুতসার্যোদধৃতকেরলো ভৃগুপতে রাতেশ সংরক্ষ মাম্ ॥ ১১ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

দশক - ৩৭

কৃষ্ণাৱতারপ্রসঙ্গবর্ণনম্

সান্দ্রানন্দতনো হরে ননু পুরা দৈৱাসুরে সঙ্গরে
ত্বতকৃতা অপি কর্মশেষ বশতো যে তে ন যাতা গতিম্।
তেষাং ভূতলজন্মনাং দিতিভূরাং ভাৱেণ দূৱাদিতা
ভূমিঃ প্রাপ ঝিরিখণ্ডমাশ্রিতপদং দেৱৈঃ পুৱৈৱাগতেঃ ॥ ১ ॥

হা হা দুর্জনভূরিভারমথিতাং পাথোনিধৌ পাতুকা-
মেতাং পালয় হন্ত মে ঝিরশতাং সম্পৃচ্ছ দেৱানিমান্।
ইত্যাদি প্রচুরপ্রলাপঝিরশামালোক্য ধাতা মহীং
দেৱানাং বদনানি ঝীক্ষ্য পরিতো দধ্যৌ ভৱন্তং হরে ॥ ২ ॥

উচে চাম্বুজভূরমূনযি সুরাঃ সত্যং ধরিত্র্যা বচো
নম্বস্যো ভৱতাং চ রক্ষণঝিধৌ দক্ষো হি লক্ষ্মীপতিঃ।
সৰ্বে শৰ্পপুরসসরা বযমিতো গম্বা পযোঝারিধিং
নম্বা তং স্তমহে জৱাদিতি যযুঃ সাকং তৱাকেতনম্ ॥ ৩ ॥

তে মুগ্ধানিলশালি দুগ্ধজলধেস্তীৱং গতাঃ সঙ্গতা
যাৱত্বতপদচিন্তনৈকমনসস্তাৱত্ স পাথোজভূঃ।
ত্বদ্বাচং হৃদযে নিশম্য সকলানানন্দযনুচিৱা-
নাথ্যাতঃ পরমাত্মনা স্বযমহং ঝাক্যং তদাকণ্যতাম্ ॥ ৪ ॥

জানে দীনদশামহং দিৱিষদাং ভূমেশ্চ ভীমৈনুঁপৈ-
স্ততক্ষিপায় ভৱামি যাদৱকুলে সোহং সমগ্রাত্মনা।
দেৱা বৃষিণ্ডকুলে ভৱন্ত কলযা দেৱাঙ্গনাশ্চাৱনৌ
মতসেৱাথমিতি ত্বদীযৱচনং পাথোজভূৱাচিৱান্ ॥ ৫ ॥

শুভ্বা কর্ণরসায়নং তব রচঃ সর্বেষু নির্বাপিত-
 স্নান্তেষরীশ গতেষু তারককৃপাপীযুষত্ণ্ডাঅসু।
 ঝিখ্যাতে মধুরাপুরে কিল ভবতসান্নিধ্যপুণ্যোত্তরে
 ধন্যাং দেবকনন্দনামুদরহদ্রাজা স শূরাঅজঃ ॥ ৬ ॥

উদ্বাহরসিতৌ তদীয়সহজঃ কংসোথ সম্মানয-
 ন্নেতৌ সূততয়া গতঃ পথি রথে র্যোমোথয়া স্বদ্বিরা।
 অস্যাঙ্গরামতিদুষ্টমষ্টমসুতো হস্তেতি হস্তেরিতঃ
 সন্ত্রাসাত্ স তু হস্তমন্তিকগতাং তন্মীং কৃপাণীমধাত্ ॥ ৭ ॥

গৃহ্নানশ্চিকুরেযু তাং খলমতিঃ শৌরেশ্চিরং সান্ত্বনৈঃ
 নো মুখণ্ পুনরাঅজাপর্গগিরা প্রীতোথ যাতো গৃহান্।
 আদ্যাং স্বতসহজং তথাপিতমপি স্নেহেন নাহ্নসৌ
 দুষ্টানামপি দেব পুষ্টকরণা দৃষ্টা হি ধীরেকদা ॥ ৮ ॥

তারভ্বন্নসৈব নারদমুনিঃ প্রোচে স ভোজেশ্বরং
 যুযং নন্বসুরাঃ সুরাশ্চ যদরো জানাসি কিং ন প্রভো।
 মাযারী স হরিভর্ষধধকৃতে ভারী সুরপ্রার্থনা-
 দিত্যাকর্গ্য যদূনদূধুনদসৌ শৌরেশ্চ সূনূনহন্ ॥ ৯ ॥

প্রাপ্তে সপ্তমগভতামহিপতো স্বতপ্রেরণান্মাযযা
 নীতে মাধব রোহিণীং ত্বমপি ভোঃ সচ্চিতসুথৈকাত্মকঃ।
 দেবক্যা জঠরং ঝিরেশিথ ঝিভো সংস্তুযমানঃ সুরৈঃ
 স ত্বং কৃষ্ণ ঝিধূয রোগপটলীং ভক্তিং পরাং দেহি মে ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७८

कृष्णरतारवर्णनम्

आनन्दरूप भगवन्नयि तेरतारे
प्राप्ते प्रदीपुत्तुभदङ्गनिरीयमाणैः।
कान्तिव्रजैरिब घनाघनमण्डलैर्द्या-
मारुणरती विरुक्ते किल वर्षरेला ॥ १ ॥

आशासु शीतलतरासु पयोदतोयै-
राशासितापुत्रिबशेषु च सज्जनेषु।
नैशाकरोदयविधौ निशि मध्यामायां
क्लेशापहस्त्रिजगतां त्रिमिहारिरासीः ॥ २ ॥

बाल्यस्पृशापि वपुषा दधुषा विभूतीः
उद्यतकिरीटकटकाङ्गदहारभासा।
शङ्खारिबारिजगदापरिभासितेन
मेघासितेन परिलेसिथ सूतिगेहे ॥ ३ ॥

ब्रह्मःश्लीसुखनिलीनरिलासिलम्ब्री-
मन्दाङ्गलङ्कितकटाङ्गरिमोङ्गभेदैः।
तन्मन्दिरस्य खलकंसकृतमलम्ब्री-
मुन्मार्जयन्निब विरेजिथ रासुदेब ॥ ४ ॥

शौरिस्तु धीरमुनिमण्डलचेतसोपि
दूरस्थितं वपुर्दृष्ट्य निजेङ्गणाभ्याम्।
आनन्दवाष्पपुलकोदगमगदगदर्द्र-
स्तुष्टौ दृष्टिमकरन्दरसं त्रसुम् ॥ ५ ॥

দেব প্রসীদ পরপুরুষ তাপরল্লী-
 নিল্ৰ্নদাত্ৰ সমনেত্র কলারিলাসিন্।
 খেদানপাকুরু কৃপাণ্ডুরুভিঃ কটাক্ষৈ-
 রিত্যাদি তেন মুদিতেন চিরং নুতোভূঃ ॥ ৬ ॥

মাত্রা চ নেত্রসলিলাস্তুতগাত্ররল্যা
 স্তোত্রৈরভিষ্টুতগুণঃ করুণালযস্তুরম্।
 প্রাচীনজন্মযুগলং প্রতিবোধ্য তাভ্যাং
 মাতুর্গিরা দধিথ মানুষবালবেষম্ ॥ ৭ ॥

অতপ্রেৱিতস্তুদনু নন্দতনূজয়া তে
 ব্যত্যাসমারচযিতুং স হি শূরসূনুঃ।
 স্বাং হস্তযোরধৃত চিত্তরিধার্যমার্যৈ-
 রশ্চোরহস্থকলহংসকিশোররম্যম্ ॥ ৮ ॥

জাতা তদা পশুপসদ্বনি যোগনিদ্রা
 নিদ্রাৰিমুদ্রিতমথাকৃত পৌরলোকম্।
 অতপ্রেৱণাত্ কিমির চিত্রমচেতনৈৰ্যদ-
 দ্বারৈঃ স্বযং ব্যঘটি সঙঘটিতৈঃ সুগাটম্ ॥ ৯ ॥

শেষেণ ভূরিফণরারিতরারিণাথ
 স্বৈরং প্রদর্শিতপথো মণিদীপিতেন।
 স্বাং ধারযন্ স খলু ধন্যতমঃ প্রতস্থে
 সোযং স্বমীশ মম নাশয রোগবেগান্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७९

योगमायानयनादिरर्णनम्

भरन्तमयमुद्वहन् यदुकूलोद्वहो निससरन
ददर्श गगनोच्छलज्जलभरां कलिन्दाञ्जाम् ।
अहो सलिलसंशयः स पुनरैन्द्रजालोदितो
जलौघ ईर ततश्छगात् प्रपदमेयतमायसौ ॥ १ ॥

प्रसुप्तपशुपालिकां निभृतमारुददवालिका-
मपारुतकराटिकां पशुपराटिकामारिणम् ।
भरन्तमयमर्षयन् प्रसरतल्लके ततपदा-
द्वहन् कपटकन्यकां स्वपुरमागतो रोगतः ॥ २ ॥

ततस्तदनुजाररक्षपितन्द्रिरेगद्रद-
भटोतकरनिरेदितप्रसररातयैरार्तिमान् ।
रिमुञ्जचिकुरोतकरस्तुररितमापतन् भोजरा-
उतुष्ट ईर दृष्टवान् भगिनिककरे कन्यकाम् ॥ ३ ॥

ध्रुवं कपटशालिनो मधुहरस्य माया भरे-
दसारिति किशोरिकां भगिनिककरालिङ्गिताम् ।
द्विपो नलिनिकान्तरादिर मृगालिकामाङ्गिप-
न्नयं त्वदनुजामजामुपलपटके पिष्टवान् ॥ ४ ॥

ततो भरदुपासको ऋति मृतुपाशादिर
प्रमुच्य त्रसैर सा समधिराटरुपान्तरा ।
अधस्तलमजगुषी रिकसदष्टबाह्स्फुर-
न्महायुधमहो गता किल विहायसा दिदुते ॥ ५ ॥

নৃশংসতর কংস তে কিমু মযা বিনিষ্পিষ্টয়া
 বভূর ভরদন্তকঃ ক্ৰচন চিন্ত্যতাং তে হিতম্।
 ইতি ত্বদনুজা রিভো খলমুদীর্য তং জগুমুশী
 মরুদাণপণায়িতা ভুরি চ মন্দিরাণ্যেযুশী ॥ ৬ ॥

প্রগে পুনরগাত্মজারচনমীরিতা ভূভূজা
 প্রলম্ববকপূতনাপ্রমুখদানরা মানিনঃ।
 ভরন্নিধনকাম্যয়া জগতি বভ্রুমুর্নির্ভয়াঃ
 কুমারকরিমারকাঃ কিমির দুষ্করং নিষ্কপৈঃ ॥ ৭ ॥

ততঃ পশুপমন্দিরে ত্বয়ি মুকুন্দ নন্দপ্রিয়া-
 প্রসূতিশযনেশয়ে রুদতি কিথিঃদথঃতপদে।
 ঝিবুধ্য বনিতাজনৈস্তনযসন্তরে ঘোষিতে
 মুদা কিমু বদাম্যহো সকলমাকুলং গোকুলম্ ॥ ৮ ॥

অহো খলু যশোদয়া নরকলাযচেতোহরং
 ভরন্তমলমস্তিকে প্রথমমাপিবন্ত্যা দৃশা।
 পুনঃ স্তনভরং নিজং সপদি পায়যন্ত্যা মুদা
 মনোহরতনুস্পৃশা জগতি পুণ্যরন্তো জিতাঃ ॥ ৯ ॥

ভরতকুশলকাম্যয়া স খলু নন্দগোপস্তুদা
 প্রমোদভরসঙকুলো দ্বিজকুলায কিন্নাদদাত্।
 তথৈব পশুপালকাঃ কিমু ন মঙগলং তেনিরে
 জগন্ত্রিতযমঙগল ত্বমিহ পাহি মামামযাত্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ४०

पूतनामोक्षवर्णनम्

तदनु नन्दममन्दशुभास्पदं
नृपपुरीं करदानकृते गतम्।
समरलोक्य जगद भवतपिता
विदितकंससहायजनोद्यमः ॥ १ ॥

अथि सथे तव बालकजन्म मां
सुखयतेद्य निजात्त्रजजन्मवत्।
इति भवतपितृतां ब्रजनायके
समधिरोप्य शशंस तमादरात् ॥ २ ॥

इह च सन्त्यनिमित्तशतानि ते
कटकसीम्नि ततो लघु गम्यताम्।
इति च तद्वचसा ब्रजनायको
भवदपायभिया द्रुतमाययो ॥ ३ ॥

अवसरे खलु तत्र च काचन
ब्रजपदे मधुराकृतिरङ्गना।
तरलषट्पदलालितकुन्तला
कपटपोतक ते निकटं गता ॥ ४ ॥

सपदि सा हातबालकचेतना
निशिचरान्धयजा किल पूतना।
ब्रजवधूषरिह केयमिति ऋणं
विमृशतीषु भवन्तमुपाददे ॥ ५ ॥

ললিতভারিলাসহতাস্মভি-
 যুৰতিভিঃ প্রতিরুদ্ধুমপারিতা ।
 স্তনমসৌ ভরনাস্তনিষেদুযী
 প্রদদুযী ভবতে কপটাস্মনে ॥ ৬ ॥

সমধিরুহ্য তদঙ্কমশঙ্কিত-
 স্তরমথ বালকলোপনরোষিতঃ ।
 মহদিরাম্রফলং কুচমণ্ডলং
 প্রতিচুচুযিথ দুৰ্বিষদুযিতম্ ॥ ৭ ॥

অসুভিরের সমং ধযতি ত্বযি
 স্তনমসৌ স্তনিতোপমনিস্বনা ।
 নিরপতদ্ব্যদাযি নিজং রপুঃ
 প্রতিগতা প্রিসার্য ভূজাবুভৌ ॥ ৮ ॥

ভযদঘোষণভীষণরিগ্রহ-
 শ্রবণদর্শনমোহিতবল্লরে ।
 ব্রজপদে তদুরঃ স্তলখেলনং
 ননু ভবস্তমগ্নত গোপিকাঃ ॥ ৯ ॥

ভূরনমঙগলনামভিরের তে
 যুৰতিভিৰ্বহুধা কৃতরক্ষণঃ ।
 ত্বমযি রাতনিকেতননাথ মা-
 মগদযন্ কুরু তারকসেরকম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ४९

पूतनाशरीरदाहरणम्,
गोपीनां बालालनकौतुकरणम् च

ब्रजेश्वरः शौरिरचो निशम्य
समाब्रजन्नधरनि भीतचेताः।
निष्पिष्टनिशशेषतरुं निरीक्ष्य
कथितपदार्थं शरणं गतस्तवाम् ॥ १ ॥

निशम्य गोपीरचनादुदन्तं
सर्वेपि गोपा भयस्मिन्मयाक्ताः।
त्वत्पातितं घोरपिशाचदेहं
देह्विदूरेथ कुठारकुण्डम् ॥ २ ॥

त्वत्पीतपूतस्तनतच्छरीरात्
समुच्छलन्नुच्चतरो हि धूमः।
शङ्कामधादागररः किमेष
किं चान्नो गौल्लुलरोथरेति ॥ ३ ॥

मदङ्गसङ्गस्य फलं न दूरे
क्लृप्तेन तवत् भवतामपि स्यात्।
इतुल्लपन् बल्लरतल्लजेभ्यः
त्वं पूतनामातनुथाः सुगन्धिम् ॥ ४ ॥

चित्रं पिशाच्या न हतः कुमारः
चित्रं पुरैराकथि शौरिणेदम्।
इति प्रशंसन् किल गोपलोकौ
भवनुखालोकरसे न्यामाङ्गिणीत् ॥ ५ ॥

দিনে দিনেথ প্রতিবৃদ্ধলক্ষ্মী-
 রক্ষীগমাঙগল্যাশতো ব্রজোযম্।
 ভবনিবাসাদযি বাসুদেব
 প্রমোদসান্দ্রঃ পরিতো ঝিরেজে ॥ ৬ ॥

গৃহেষু তে কোমলরূপহাস-
 মিথঃ কথাসঙকুলিতাঃ কমন্যঃ।
 বৃত্তেষু কৃত্যেষু ভবনিরীক্ষা-
 সমাগতাঃ প্রত্যহমত্যানন্দন্ ॥ ৭ ॥

অহো কুমারো মযি দত্তদৃষ্টিঃ
 স্মিতং কৃতং মাং প্রতি বতসকেন।
 এহ্যেহি মামিত্যুপসার্য পানী
 ত্বযীশ কিং কিং ন কৃতং বধূভিঃ ॥ ৮ ॥

ভবদ্বপুঃ স্পর্শনকৌতুকেন
 করাতকরং গোপবধূজনেন।
 নীতস্তবমাতাম্রসরোজমালা-
 ব্যালম্বিলোলম্বতুলামলাসীঃ ॥ ৯ ॥

নিপায়যন্তী স্তনমঙকগং ত্বাং
 ঝিলোকযন্তী বদনং হসন্তী।
 দশাং যশোদা কতমান্ন ভেজে
 স তাদৃশঃ পাহি হরে গদান্মাম্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ४२

शकटासुररधर्गनम्

कदापि जन्मक्षदिने तव प्रभो
निमन्त्रितज्जातिरधूमहीसुरा ।
महानससुरां सरिधे निधाय सा
महानसादौ ब्रवते ब्रजेश्वरी ॥ १ ॥

ततो भरत्रागनियुक्तबालक-
प्रतीतिसङ्क्रन्दनसङ्कुलाररैः ।
रिमिश्रमश्रारि भरतसमीपतः
परिस्फुटदारुचटच्छटाररः ॥ २ ॥

ततस्तदाकर्णसम्प्रमश्रम-
प्रकम्पिरक्फेजभरा ब्रजाङ्गनाः ।
भरन्तुमन्तर्दृशुससमन्ततो
रिनिस्पतदारुणदारुमध्यगम् ॥ ३ ॥

शिशोरहो किं किमभूदिति द्रुतं
प्रधार्य नन्दः पशुपाश्च भूसुराः ।
भरन्तुमालोक्य यशोदया धृतं
समाश्वसन्नशुजलार्द्रलोचनाः ॥ ४ ॥

कस्को नू कौतस्कुत एष रिस्मयो
रिशङ्कटं यच्छकटं रिपाटितम् ।
न कारणं किथिदिहेति ते स्थिताः
स्वनासिकादग्नकरासुरदीक्षकाः ॥ ५ ॥

কুমারকস্যাস্য পযোধরার্থিনঃ
 প্ররোদনে লোলপদাম্বুজাহতম্।
 মযা মযা দৃষ্টমনো বিপর্যগা-
 দিতীশ তে পালকবালকা জগুঃ ॥ ৬ ॥

ভিয়া তদা কিথিঃদজানতামিদং
 কুমারকাণামতিদুর্ঘটিং রচঃ।
 ভরতপ্রভাবারিদুরৈরিতীরিতং
 মনাগিরাশঙ্ক্যত দৃষ্টপূতনৈঃ ॥ ৭ ॥

প্রবালতাম্রং কিমিদং পদং ক্ষতং
 সরোজরম্যো নু করৌ বিরোজিতৌ।
 ইতি প্রসর্পতকরণাতরঙগিতা-
 স্তরদঙগমাপস্পৃশুরঙগনাজনাঃ ॥ ৮ ॥

অযে সুতং দেহি জগতপতেঃ কৃপা-
 তরঙগপাতাতপরিপাতমদ্য মে।
 ইতি স্ম সঙগুহ্য পিতা স্বদঙগকং
 মুহুমুহুঃ শ্লিষ্যতি জাতকণ্টকঃ ॥ ৯ ॥

অনোনিলীনঃ কিল হস্তমাগতঃ
 সুরারিরেবং ভরতা বিহিংসিতঃ।
 রজোপি নো দৃষ্টমমুষ্য ততকথং
 স শুক্লসত্ত্বে স্বযি লীনবান্ ধুরম্ ॥ ১০ ॥

প্রপূজিতৈস্তত্র ততো দ্বিজাতিভি-
 বিশেষতো লম্বিতমঙগলাশিষঃ।
 ব্রজং নিজৈর্বাল্যরসৈর্বিমোহয়ন
 মরুতপুরাধীশ রুজাং জহীহি মে ॥ ১১ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ४७

तृणारतर्धरर्णम्

त्रामेकदा गुरुमरुतपुरनाथ रौटुं
गाटाधिरुटगरिमाणमपारयन्ती ।
माता निधाय शयने किमिदं वतेति
ध्यायन्त्यचेष्टत गृहेषु निरिष्टशङ्का ॥ १ ॥

तारद्विदूरमुपकर्णितघोरघोष-
र्याजृम्भिपांसुपटलीपरिपूरिताशः ।
रात्यारपुसस किल दैत्यररस्तृणार-
र्ताथ्या जहार जनमानसहारिणं त्राम् ॥ २ ॥

उदामपांसुतिमिराहतदृष्टिपाते
द्रष्टुं किमप्यकुशले पशुपाललोके ।
हा बालकस्य किमिति त्रदुपान्तमाप्ता
माता भरन्तमरिलोक्य भृशं रुरोद ॥ ३ ॥

तारत् स दानरररोपि च दीनमूर्ति-
र्भारतकभारपरिधारणलूनरेगः ।
सङ्कोचमाप तदनु ऋतपांसुघोषे
घोषे र्यातायत भरञ्जननीनिनादः ॥ ४ ॥

रोदोपकर्णनरशादुपगम्य गेहं
त्रन्दतसु नन्दमुखगोपकुलेषु दीनः ।
त्रां दानरस्तृणारखिलमुक्तिकरं मुमुक्षु-
स्तृणारप्रमुत्थति पपात रियतप्रदेशात् ॥ ५ ॥

রোদাকুলাস্তুদনু গোপগণা বহিষ্ঠ-
 পাষণপৃষ্ঠভুরি দেহমতিস্থরিষ্ঠম্।
 প্রৈক্ষন্ত হন্ত নিপতন্তমমুয্য বক্ষ-
 স্যক্ষীগমের চ ভরন্তমলং হসন্তম্ ॥ ৬ ॥

গ্রাৱপ্রপাতপরিপিষ্টগরিষ্ঠদেহ-
 ভ্রষ্টাসুদুষ্টদনুজোপরি ধৃষ্টহাসম্।
 আঘ্নানমম্বুজকরেণ ভরন্তমেত্য
 গোপা দধুগিরিৱরাদির নীলরত্নম্ ॥ ৭ ॥

একৈকমাশু পরিগৃহ্য নিকামনন্দ-
 নন্দাদিগোপপরিৱক্ষরিচুশ্চিতাঙগম্।
 আদাতুকামপরিশঙকিতগোপনারী-
 হস্তাম্বুজপ্রপতিতং প্রণুমো ভরন্তম্ ॥ ৮ ॥

ভূযোপি কিন্নু কৃণুমঃ প্রণতার্তিহারী
 গোৱিন্দ এর পরিপালযতাত্ সুতং নঃ।
 ইত্যাদি মাতরপিতৃপ্রমুখৈস্তুদানীং
 সম্প্রার্থিতস্তরদরনায় ৱিভো ত্বমের ॥ ৯ ॥

ৱাতাস্ত্বকং দনুজমেরমযি প্রধূষন
 ৱাতোদ্ভৱান্ মম গদান্ কিমু নো ধুনোষি।
 কিং ৱা কৱোমি পুনরপ্যনিলালযেশ
 নিশশেষরোগশমনং মুহুরথযে ত্বাম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृषाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ४४

नामकरणवर्णनम्

गूढं बसुदेवगिरा
कतुं ते निष्क्रियस्य संस्कारान्।
हृदगतहोरातद्धे
गर्गमुनिस्तदगृहं विभो गतरान् ॥ १ ॥

नन्दोथ नन्दिताम्ना
बुद्धिष्ठं मानयन्नमुं यमिनाम्।
मन्दस्मितर्द्रमूचे
त्वत्संस्कारान् विधातुमुत्सुकधीः ॥ २ ॥

यदुरंशाचार्यत्वात्
सुनिभूतमिदमार्यं कार्यमिति कथयन्।
गर्गो निर्गतपुलक-
श्चक्रे तव साग्रजस्य नामानि ॥ ३ ॥

कथमस्य नाम कुर्ये
सहस्रनाम्नो ह्यनन्तनाम्नो वा।
इति नूनं गर्गमुनि-
श्चक्रे तव नाम नाम रहसि विभो ॥ ४ ॥

कृषिधातुणकाराभ्यां
सन्तानन्दात्प्रतां किलाभिलपत्।
जगदघकर्षित्वं वा
कथयदृषिः कृष्णनाम ते व्यतनोत् ॥ ५ ॥

অন্যাংশ্চ নামভেদান
 ব্যাকুর্ভন্নগ্রজে চ রামাদীন্।
 অতিমানুষানুভাং
 ন্যগদত্ত্বামপ্রকাশয়ন্ পিত্রে ॥ ৬ ॥

স্নিহ্যতি যস্তর পুত্রে
 মুহ্যতি স ন মাষিকৈঃ পুনঃ শোকৈঃ।
 দুহ্যতি যসস তু নশ্যে-
 দিত্যরদত্ তে মহত্বমৃষির্যঃ ॥ ৭ ॥

জেষ্যতি বহুতরদৈত্যান
 নেষ্যতি নিজবন্ধুলোকমমলপদম্।
 শ্রোষ্যতি সুরিমলকীর্তী-
 রস্যেতি ভরদ্বিভূতিমৃষিরূচে ॥ ৮ ॥

অমুনৈর সর্বদুর্গং
 তরিতাস্থ কৃতাস্থমত্র তিষ্ঠধরম্।
 হরিরেবেত্যনভিলপ-
 মিত্যাদি স্বামবর্ণয়ত্ স মুনিঃ ॥ ৯ ॥

গর্গেথ নিগতেস্মিন
 নন্দিতনন্দাদিনন্দ্যমানস্তরম্।
 মদগদমুদগতকরণো
 নির্গময শ্রীমরুতপুরাধীশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ४५

बालक्रीडारर्णनम्

अयि सबल मुरारे पाणिजानुप्रचारैः
किमपि भवनभागान् भूषयन्तो भवन्तो ।
चलितचरणकण्ठी मञ्जुमञ्जीरशिङ्गा-
श्रवणकुतुकभाजौ चेतुश्चारुरेगात् ॥ १ ॥

मृदु मृदु रिहसन्तारुन्मिषदन्तरन्तो
रदनपतितकेशौ दृश्यपादाब्जदेशौ ।
भुजगलितकरान्तर्यालगत् कङ्कणाङ्कौ
मतिमहरतमुच्चैः पश्यतां विश्वन्धगाम् ॥ २ ॥

अनुसरति जनौघे कौतुकव्याकुलान्फे
किमपि कृतनिनादं व्याहसन्तो द्रवन्तो ।
रलितरदनपद्मं पृष्ठतो दन्तदृष्टौ
किमिदं न विदधाथे कौतुकं रासुदेर ॥ ३ ॥

द्रुतगतिषु पतन्तारुन्मिषतो लिप्तपङ्कौ
दिशि मुनिभिरपङ्कैः सम्मितं वन्द्यमानौ ।
द्रुतमथ जननीभ्यां सानुकम्पं गृहीतो
मुहुरपि परिरञ्चौ द्रागुरां चुम्बितौ च ॥ ४ ॥

मृतकुचभरमङ्कौ धारयन्ती भवन्तु
तरलमति यशोदा स्तन्यादा धन्यधन्या ।
कपटपशुप मध्ये मुग्धहासाङ्कुरं ते
दशनमुकुलहृद्यं वीक्ष्य रञ्जुं जहर्ष ॥ ५ ॥

তদনু চরণচারী দারকৈসসাকমারা-
 ম্লিনযততিষু খেলন্ বালচাপল্যাশালী।
 ভরনশুকরিলালান্ রতসকাংশচানুধারন
 কথমপি কৃতহাসৈর্গোপকৈর্বারিতোভূঃ ॥ ৬ ॥

হলধরসহিতস্তরং যত্র যত্রোপযাতো
 রিৱশপতিতনেত্রাস্তত্র তত্রৈৱ গোপ্যঃ।
 রিগলিতগৃহকৃত্যা রিস্মৃতাপত্যভৃত্যা
 মুরহর মুহুরত্যস্তাকুলা নিত্যমাসন্ ॥ ৭ ॥

প্রতিনৱনৱনীতং গোপিকাদত্তমিচ্ছন
 কলপদমুপগায়ন্ কোমলং কাপি নৃত্যন্।
 সদযযুরতিলোকৈৱর্পিতং সর্পিৱশ্নন
 রুচন নৱরিপকং দুগ্ধমপ্যাপিবস্তৱম্ ॥ ৮ ॥

মম খলু বলিগেহে যাচনং জাতমাস্তা-
 মিহ পুনৱবলানামগ্রতো নৈৱ কুর্বে।
 ইতি রিহিতমতিঃ কিং দেৱ সন্ত্যজ্য যাক্ষাং
 দধিঘৃতমহরস্তৱং চারুণা চৌৱণেন ॥ ৯ ॥

তৱ দধিঘৃতমোষে ঘোষযোষাজনানা-
 মভজত হৃদি রোষো নাৱকাশং ন শোকঃ।
 হৃদযমপি মুষিত্বা হৃষসিন্ধৌ ন্যাধাস্তৱং
 স মম শময রোগান্ রাতগেহাধিনাথ ॥ ১০ ॥

শাখাগ্ৰেথ রিধুং রিলোক্য ফলমিত্যস্বাং চ তাতং মুহুঃ
 সম্প্রার্থ্যথ তদা তদীয় ৱচসা প্রোতক্ষিপ্ত বাহৌ ত্বযি।
 চিত্রং দেৱ শশী স তে কৱমগাত্ কিং ব্রুমহে সম্পত-
 জ্জ্যেতির্মণ্ডলপূৱিতাখিলৱপুঃ প্রাগা রিৱাডরুপতাম্ ॥ ১১ ॥

কিং কিং বতেদমিতি সন্তম ভাজমেনং
 ব্রহ্মার্গৱে ক্ষণমমুং পরিমজ্জ্য তাতম্।

मायां पुनस्तनयमोहमयीं रितन्-
नानन्दचिन्मय जगन्मय पाहि रोगात् ॥ १२ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ४७

विश्वरूपदर्शनवर्णनम्

अयि देव पुरा किल त्वयि
स्वयमुत्तानशये सुनक्षये ।
परिजृम्भणतो व्यापारुते
वदने विश्वमचष्ट बल्लरी ॥ १ ॥

पुनरप्यथ बालकैः समं
त्वयि लीलानिरते जगतपते ।
फलसंशयवशं न क्रुधा
तव मृदोऽजनमूचुरर्भकाः ॥ २ ॥

अयि ते प्रलयारधौ विभो
क्षितितोयादिसमस्तभङ्गिणः ।
मृदुपाशनतो रुजा भरे-
दिति भीता जननी चूकोप सा ॥ ३ ॥

अयि दुर्बिनयास्त्रक त्वया
किमु मृतसा वत वतस भङ्गिता ।
इति मातृगिरं चिरं विभो
वितथां त्वं प्रतिजङ्गिषे हसन् ॥ ४ ॥

अयि ते सकलैरिनिश्चिते
विमतिश्चेद्बदनं विदार्यताम् ।
इति मातृविभतसितो मुखं
विकसतपद्मनिभं व्यादारयः ॥ ५ ॥

অপি মুল্লরদর্শনোতসুকাং
 জননীং তাং বহু তর্পয়ন্নির।
 পৃথিবীং নিখিলাং ন কেবলং
 ভুরনান্যপ্যাখিলান্যদীদৃশঃ ॥ ৬ ॥

কুহচিদ্ধনমম্বুধিঃ ক্চিৎ
 ক্চিদভ্রং কুহচিদ্রসাতলম্।
 মনুজা দনুজাঃ ক্চিত্ সুরা
 দদৃশে কিং ন তদা স্বদাননে ॥ ৭ ॥

কলশাম্বুধিশাযিনং পুনঃ
 পররৈকুঠপদাধিরাসিনম্।
 স্বপুরুশ্চ নিজার্ভকাত্মকং
 কতিধা স্বাং ন দদর্শ সা মুখে ॥ ৮ ॥

রিকসদভুরনে মুখোদরে
 ননু ভূয়োপি তথারিধাননঃ।
 অনযা স্ফুটমীক্ষিতো ভরা-
 ননরস্বাং জগতাং বতাতনোত্ ॥ ৯ ॥

ধৃততত্ত্বধিয়ং তদা ক্ষণং
 জননীং তাং প্রণযেন মোহযন্।
 স্তনমম্ব দিশেতুপাসজন
 ভগবন্নদভুতবাল পাহি মাম্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ४१

उलूखलवक्त्रनर्णनम्

एकदा दधिभिन्नाथकारिणीं
मातरं समुपसेदिरान् भवान् ।
स्तन्यलोलुपतया निवारय-
न्नङ्कमेत्ये पपिरान् पयोधरौ ॥ १ ॥

अर्धपीतकुचकुडमले त्वयि
स्निग्धहासमधुराननाम्बुजे ।
दुग्धमीश दहने परिस्रुतं
धर्तुमाशु जननी जगाम ते ॥ २ ॥

सामिपीतरसभङ्गसङ्गत-
क्रोधभारपरिभूतचेतसा ।
मन्त्रदण्डमुपगृह्य पाटितं
हस्त देव दधिभाजनं त्वया ॥ ३ ॥

उच्छलङ्करनितमुच्चकैस्तदा
सन्निभ्य जननी समद्भुता ।
त्वद्यशोरिसरवद् ददर्श सा
सद्य एव दधि रिस्रुतं स्मितौ ॥ ४ ॥

वेदमार्गपरिमार्गितं कृष्या
त्वामरीक्ष्य परिमार्गयन्त्यसौ ।
सन्दर्श सुकृतिनूलूखले
दीयमाननरनीतमोतरे ॥ ५ ॥

স্বাং প্রগৃহ্য বত ভীতিভাৰনা-
 ভাসুরাননসরোজমাশু সা।
 রোষরুষিতমুখী সখীপুরো
 বন্ধনায় রশনামুপাদদে ॥ ৬ ॥

বন্ধুমিচ্ছতি যমের সজ্জন-
 স্তং ভরন্তমযি বন্ধুমিচ্ছতী।
 সা নিযুজ্য রশনাগুগান্ বহূন
 দ্ব্যঙুলোনমখিলং কিলৈক্ষত ॥ ৭ ॥

বিস্মিতোতস্মিতসখীজনেক্ষিতাং
 স্বিনসন্নরপুষং নিরীক্ষ্য তাম্।
 নিত্যমুক্তরপুরপ্যহো হরে
 বন্ধমের কৃপযান্বমন্যাথাঃ ॥ ৮ ॥

স্বীয়তাং চিরমূলুখলে খলে-
 ত্যাগতা ভরনমের সা যদা।
 প্রাণুলুখলবিলান্তরে তদা
 সর্পির্পির্পিতমদন্নবাস্থিতাঃ ॥ ৯ ॥

যদ্যপাশসুগমো বিভো ভবান
 সংযতঃ কিমু সপাশযানযা।
 এরমাদি দিবিজৈরভিষ্টুতো
 রাতনাথ পরিপাহি মাং গদাত্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ४८

यमलार्जुनभङ्गनरर्णनम्

मुदा सुरौघैस्तुरमुदारसम्मदै-
रुदीर्य दामोदर इत्यभिष्टुतः ।
मृदूरः स्वैरमुलूथले लग-
नदूरतो द्यौ ककुभाबुदैक्कथाः ॥ १ ॥

कुबेरसूनूर्नलकूबराभिधः
परौ मणिग्रीर इति प्रथां गतः ।
महेशसेराधिगतश्रियोन्मदौ
चिरं किल अद्विमुथारखेलताम् ॥ २ ॥

सुरापगायां किल तौ मदोतकटौ
सुरापगायदवहयोरताबृतौ ।
रिराससौ केलिपरौ स नारदो
भरतपदैकप्ररणो निरैक्कत ॥ ३ ॥

भिया प्रियालोकमुपात्तराससं
पुरौ निरीक्क्यापि मदक्कचेतसौ ।
इमौ भरदभङ्गुपशान्तिसिद्धये
मुनिर्जगौ शान्तिमते कुतः सुथम् ॥ ४ ॥

युवामराष्टौ ककुभाअतां चिरं
हरिं निरीक्क्याथ पदं स्वमाप्नुतम् ।
इतीरितौ तौ भरदीक्कणस्पृहां
गतौ ब्रजान्ते ककुभौ वभूरतुः ॥ ५ ॥

অতন্দ্রমিন্দ্রদুয়ুগং তথারিধং
 সমেযুশা মন্থরগামিনা ত্বয়া ।
 তিরাযিতোলুখলরোধনিধুতো
 চিরায জীর্গৌ পরিপাতিতৌ তরু ॥ ৬ ॥

অভাজি শাখিদিবিতযং যদা ত্বয়া
 তদৈর তদগভতলান্নিরেযুশা ।
 মহাশ্বিষা যক্ষযুগেন ততক্ষণা-
 দভাজি গৌরিন্দ ভরানপি স্তরৈঃ ॥ ৭ ॥

ইহান্যভক্তোপি সমেষ্যতি ক্রমাত
 ভরন্তমেতৌ খলু রুদ্রসেবকৌ ।
 মুনিপ্রসাদাদভরদঙস্থিমাগতো
 গতৌ বৃগানৌ খলু ভক্তিমুত্তমাম্ ॥ ৮ ॥

ততস্তরুদারগদারুণারর-
 প্রকম্পিসম্পাতিনি গোপমণ্ডলে ।
 ঝিলঞ্জিতত্বজ্জননীমুখেক্ষিণা
 ব্যমোক্ষি নন্দেন ভরান্ রিমোক্ষদঃ ॥ ৯ ॥

মহীরুহোর্মধ্যগতো বতাভকৌ
 হরেঃ প্রভারাদপরিক্ষতোধুনা ।
 ইতি ব্রুগৈগমিতৌ গৃহং ভরান
 মরুতপুরাধীশ্বর পাহি মাং গদাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ४९

बृन्दारनगमनवर्णनम्

भरतप्रभारिदुरा हि गोपा-
सुरप्रपातादिकमत्र गोष्ठे ।
अहेतुमुतपातगणं विशङ्क्य
प्रयातूमन्यत्र मनो रितेनुः ॥ १ ॥

तत्रोपनन्दाभिधगोपरयो
जगौ भरतप्रेरणयैर नूनम् ।
इतः प्रतीच्यां रिपिनं मनोज्ञं
बृन्दारनं नाम विराजतीति ॥ २ ॥

बृहन्नं तत् खलु नन्दमुथ्या
विधाय गौष्ठीनमथ ऋणेन ।
अद्विततञ्जननीनिरिष्ट-
गरिष्ठयानानुगता रिचेलुः ॥ ३ ॥

अनोमनोज्ञधरनिधेनुपाली-
खुरप्रगदासुरतो बधुभिः ।
भरद्दिनोदालपिताङ्गराणि
प्रपीय नाञ्जयत मार्गदैर्घ्यम् ॥ ४ ॥

निरीक्ष्य बृन्दारनमीश नन्द-
तप्रसूनकुन्दप्रमुखदुमौघम् ।
अमोदथाः शाद्वलसान्द्रलक्ष्म्या
हरिन्मणीकुट्टिमपुष्टशोभम् ॥ ५ ॥

নরাকনিৰ্বৃটনিরাসভেদে-
 ষরশেষগোপেষু সুখাসিতেষু ।
 বনশ্রিয়ং গোপকিশোরপালী-
 ঝিমিশ্রিতঃ পর্যগলোকথাস্তরম্ ॥ ৬ ॥

অরালমার্গাগতনির্মলাপাং
 মরালকূজাকৃতনর্মলাপাম্ ।
 নিরন্তরস্মেরসরোজরক্তাং
 কলিন্দকন্যাং সমলোকযস্তরম্ ॥ ৭ ॥

মযূরকেকাশতলোভনীযং
 মযূখমালাশবলং মণীনাম্ ।
 ঝিরিথলোকস্পৃশমুচ্চশৃঙগৈ-
 গিরিং চ গোরধনমৈক্ষথাস্তরম্ ॥ ৮ ॥

সমং ততো গোপকুমারকৈস্তরং
 সমন্ততো যত্র বনাস্তমাগাঃ ।
 ততস্ততস্তাং কুটিলামপশ্যঃ
 কলিন্দজাং রাগরতীমিরৈকাম্ ॥ ৯ ॥

তথারিধেস্মিন্ ঝিপিনে পশরো
 সমুতসুকো রতসগণপ্রচারে ।
 চরন্ সরামোথ কুমারকৈস্তরং
 সমীরগেহাধিপ পাহি রোগাত্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५०

रतसासुररधरर्णनम् वकासुररधरर्णनं च

तरलमधुकुदबृन्दे बृन्दारनेथ मनोहरे
पशुपतिशुभिः साकं रतसानुपालनलोलुपः ।
हलधरसथो देव श्रीमन् रिचेरिथ धारयन्
गबलमुरलीरेत्रं नेत्राभिरामतनुद्युतिः ॥ १ ॥

रिहितजगतीरक्षं लक्ष्मीकराम्बुजलालितं
ददति चरणद्वन्द्वं बृन्दारने त्रयि पारने ।
किमिदं न वभौ सम्पतसम्पूरितं तरुबल्लरी-
सलिलधरणीगोत्रक्षेत्रादिकं कमलापते ॥ २ ॥

रिलसदुलपे काञ्चाराञ्छे समीरणशीतले
रिपुलयमुनातीरे गोरधनाचलमूर्धसु ।
ललितमुरलीनादः सथगरयन् खलु रतसकं
रुचन दिरसे दैत्यं रतसाकृतिं त्रमुदैक्षथाः ॥ ३ ॥

रतसरिलसतपुच्छं रिच्छायतोस्य रिलोकयन्
किमपि रलितस्कन्धं रक्तप्रतीक्षमुदीक्षितम् ।
तमथ चरणे विभ्रद्विभ्रामयन् मुहुरुच्छकैः
कुचन महारुक्षे चिक्षेपिथ क्षतजीरितम् ॥ ४ ॥

निपतति महादैत्ये जात्या दुरात्मनि ततक्षणं
निपतनजरक्षुण्णक्षेत्रीरुहक्षतकानने ।
दिशि परिमिलदबृन्दा बृन्दारकाः कुसुमोतकरैः
शिरसि भरतो हर्षाद्वर्षन्ति नाम तदा हरे ॥ ५ ॥

সুরভিলতমা মূর্ধনূর্ধরং কুতঃ কুসুমারলী
 নিপততি তরেতুজ্জো বালৈঃ সহেলমুদৈরযঃ ।
 ঝাটিতি দনুজক্ষেপেগোধরং গতস্তরুমগুলাত
 কুসুমনিকরঃ সোযং নূনং সমেতি শনৈরিতি ॥ ৬ ॥

কচন দিরসে ভূযো ভূযস্তরে পরুযাতপে
 তপনতনযাপাথঃ পাতুং গতা ভরদাদযঃ ।
 চলিতগরুতং প্রেক্ষামাসূর্বকং খলু রিস্মৃতং
 ক্ষিতিধরগরুচ্ছেদে কৈলাসশৈলমিরাপরম্ ॥ ৭ ॥

পিবতি সলিলং গোপব্রাতে ভরন্তুমভিদুতঃ
 স কিল নিগিলন্নমিপ্রখ্যং পুনর্দুতমুধমন্ ।
 দলযিতুমগাত ত্রোটাঃ কোটা তদাশু ভরান্ রিভো
 খলজনভিদাচুথুশ্চথু প্রগৃহ্য দদার তম্ ॥ ৮ ॥

সপদি সহজাং সন্দ্রষ্টুং বা মৃতাং খলু পূতনা-
 মনুজমঘমপ্যগ্রে গত্বা প্রতীক্ষিতুমেব বা ।
 শমননিলযং যাতে তস্মিন্ বকে সুমনোগণে
 কিরতি সুমনোবৃন্দং বৃন্দাবনাত্ গৃহমৈযথাঃ ॥ ৯ ॥

ললিতমুরলীনাদং দূরান্নিশম্য বধূজনৈ-
 স্তররিতমুপগম্যারাদারাদমোদমুদীক্ষিতঃ ।
 জনিতজননীন্দানন্দঃ সমীরণমন্দির-
 প্রথিতবসতে শৌরে দূরীকুরুষব মমামযান্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५१

अघासुरबधर्गनम्

कदाचन ब्रजशिशुभिः समं भवान्
बनाशने रिहितमतिः प्रगेतराम् ।
समारूतो बहतरतसमगुलैः
सतेमनैर्निर्गमदीश जेमनैः ॥ १ ॥

रिनिर्यतस्तु चरणाम्बुजद्वया-
दुदधिःतं त्रिभुवनपारनं रजः ।
महर्षयः पुलकधरैः कलेवरै-
रुदूहिरै धृतभरदीक्ष्णगतसराः ॥ २ ॥

प्रचारयत्यरिरलशाद्वले तले
पशून् रिभो भवति समं कुमारकैः ।
अघासुरो न्यरुणदघाय रतनीं
भयानकः सपदि शयानकाकृतिः ॥ ३ ॥

महाचलप्रतिमतनोर्गुहानिभ-
प्रसारितप्रथितमुखस्य कानने ।
मुखोदरं रिहरणकौतुकदागताः
कुमारकाः किमपि रिदूरगे त्वयि ॥ ४ ॥

प्रमादतः प्ररिशति पन्नगोदरं
रुथन्तनो पशुपकुले सरातसके ।
रिदन्निदं त्वमपि रिवेशिथ प्रभो
सुहृज्जनं रिशरणमाशु रन्कितुम् ॥ ५ ॥

গলোদরে ঝিপুলিতৰ্ভগ্না স্বযা
 মহোরগে লুঠতি নিরুদ্ধমারুতে।
 দ্রুতং ভরান্ ঝিদলিতকঠমগুলো
 ঝিমোচযন্ পশুপপশূন্ ঝিনিৰ্য্যযৌ ॥ ৬ ॥

ক্ষণং দিৰি ত্বদুপগমার্থমাস্থিতং
 মহাসুরপ্রভরমহো মহো মহত্।
 ঝিনির্গতে স্বযি তু নিলীনমঞ্জসা
 নভঃস্থলে ননৃতুরথো জগুঃ সুরাঃ ॥ ৭ ॥

সৰিস্মযৈঃ কমলভরাডিভিঃ সুরৈ-
 রনুদুতস্তুদনু গতঃ কুমারকৈঃ।
 দিনে পুনস্তরুণদশামুপেযুষি
 স্বকৈর্ভরানতনুত ভোজনোতসরম্ ॥ ৮ ॥

ঝিষাগিকামপি মুরলীং নিতস্বকে
 নিরেশযন্ কবলধরঃ করাস্বুজে।
 প্রহাসযন্ কলরচনৈঃ কুমারকান
 বুভোজিথ ত্ৰিদেশগণৈর্মুদা নুতঃ ॥ ৯ ॥

সুখাশনং স্বিহ তর গোপমগুলো
 মখাশনাত্ প্রিয়মিৰ দেবমগুলো।
 ইতি স্তুতস্ত্ৰিদেশরৈর্জগতপতে
 মরুতপুরীনিলয গদাত্ প্রপাহি মাম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५२

रतसापहारवर्णनम्

अन्यावतारनिकरेशरनिरीक्षितं ते
भूमातिरेकमभिवीक्ष्य तदाघमोक्षे ।
ब्रह्मा परीक्षितुमनाः स परोक्षभारं
नियोथ रतसकगणान् प्ररिततय मायाम् ॥ १ ॥

रतसानवीक्ष्य रिरशे पशुपोतकरे ता-
नानेतुकाम ईर धातुमतानुवर्ती ।
त्वं सामिभुक्तकवलौ गतरांस्तदानीं
भुक्तांस्तिरोधित सरोजभरः कुमारान् ॥ २ ॥

रतसायितस्तदनु गोपगणायितस्तुरं
शिक्यादिभाणुमुरलीगरलादिरूपः ।
प्राग्द्विहत्य रिपिनेषु चिराय सायं
त्वं माययाथ बहधा ब्रजमाययाथ ॥ ३ ॥

त्वामेर शिक्यगरलादिमयं दधानो
भूयस्तुमेर पशुवतसकबालरूपः ।
गोरूपिणीभिरपि गोपरधूमयीभि-
रासादितोसि जननीभिरतिप्रहर्षात् ॥ ४ ॥

जीरं हि कथिदभिमानरशातस्वकीयं
मन्वा तनूज इति रागभरं रहन्त्याः ।
आत्मानमेर तु भरन्तुमराप्य सूनुं
प्रीतिं ययुर्न कियतीं रनितश्च गारः ॥ ५ ॥

এৰং প্রতিক্ষণরিজ্জ্বিতহর্ষভার-
 নিশশেষগোপগললিতভূরিমূর্তির্ম।
 স্বামগ্রজোপি বুবুধে কিল রতসরাস্তে
 ব্রহ্মাস্তনোরপি মহান্ যুরযোরিঁশেষঃ ॥ ৬ ॥

বর্ষারধৌ নরপুরাতনরতসপালান
 দৃষ্টরা বিবেকমস্গে দুহিণে বিমূঢ়ে।
 প্রাদীদৃশঃ প্রতিনরান্ মকুটাঙগদাদি-
 ভূষাংশচতুর্ভূজযুজঃ সজলাম্বুদাভান্ ॥ ৭ ॥

প্রত্যেকমের কমলাপরিলালিতাঙগান
 ভোগীন্দ্রভোগশযনান্ নযনাভিরামান্।
 লীলানিমীলিতদৃশঃ সনকাদিয়োগি-
 ব্যাসেরিতান্ কমলভূর্ভরতো দদর্শ ॥ ৮ ॥

নারায়ণাকৃতিমসঙ্ঘ্যতমাং নিরীক্ষ্য
 সর্বত্র সেরকমপি স্বমবেক্ষ্য ধাতা।
 মাযানিমগ্নহৃদযো বিমুমোহ যার-
 দেকো বভূরিথ তদা কবলার্ধপাণিঃ ॥ ৯ ॥

নশ্যন্মদে তদনু বিশ্বপতিং মুহুস্তরাং
 নস্বা চ নূতরতি ধাতরি ধাম যাতে।
 পৌতৈঃ সমং প্রমুদিতৈঃ প্রিশিন্ নিকেতং
 রাতলযাধিপ বিভো পরিপাহি রোগাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ५३

धेनुकासुररधर्गनम्

अतीत्य बाल्यं जगतां पते त्व-
मुपेत्य पौगण्डुरयो मनोज्जम् ।
उपेक्ष्य रतसारनमुत्सरेन
प्रारतथा गोगणपालनायाम् ॥ १ ॥

उपक्रमस्यानुगुणैर सेयं
मरुतपुराधीश तव प्रवृत्तिः ।
गोत्रापरित्राणकृतेरतीर्ण-
सुदेर देवारभथासुदा यत् ॥ २ ॥

कदापि रामेण समं रनास्ते
रनश्रियं वीक्ष्य चरन् सुथेन ।
श्रीदामनान्नः स्वसथस्य राचा
मोदादगा धेनुककाननं त्वम् ॥ ३ ॥

उत्तालतालीनिरहे त्वदुक्त्या
बलेन धूतेथ बलेन दोर्भ्याम् ।
मृदुः खरश्चाभ्यपततपुरस्तात
फलौतकरो धेनुकदानरोपि ॥ ४ ॥

समुद्यतो धेनुकपालनेहं
कथं रधं धेनुकमद्य कुरे ।
इतीर मत्वा धुरमग्रजेन
सुरौघयोद्धारमजीघनसुवरम् ॥ ५ ॥

তদীয়ভূত্যানপি জম্বুকশ্বে-
 নোপাগতানগ্রজসংযুতসুরম্।
 জম্বুফলানীর তদা নিরাস্থ-
 স্তালেষু খেলন্ ভগরন্ নিরাস্থঃ ॥ ৬ ॥

বিনিঘ্নতি ত্বয়্যথ জম্বুকৌঘং
 সনামকত্বাদ্বরুগস্তদানীম্।
 ভয়াকুলো জম্বুকনামধেয়ং
 শ্রুতিপ্রসিদ্ধং ব্যাধিতেতি মন্যে ॥ ৭ ॥

তরারতারস্য ফলং মুরারে
 সঞ্জাতমদ্যেতি সুরৈর্নুতসুরম্।
 সত্যং ফলং জাতমিহেতি হাসী
 বালৈঃ সমং তালফলান্যভুঙকথাঃ ॥ ৮ ॥

মধুদ্রবস্তুস্তি বৃহস্তি তানি
 ফলানি মেদোভরভৃস্তি ভুক্তরা।
 তৃপ্তৈশ্চ দৃপ্তৈর্ভরনং ফলৌঘং
 বহুষ্টিরাগাঃ খলু বালকৈসুরম্ ॥ ৯ ॥

হতো হতো ধেনুক ইতুপেত্য
 ফলান্যদৃষ্টির্মধুরাণি লোকৈঃ।
 জযেতি জীৱেতি নুতো বিভো ত্বং
 মরুতপুরাধীশ্বর পাহি রোগাত্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५४

कालियमर्दने गोगोपानामुज्जीरनवर्णनम्

अतसेरोतकससौभरिर्नाम पूर्वं
कालिन्यन्तर्द्वादशब्दं तपस्यन्।
मीनब्राते स्नेहरान् भोगलोले
ताम्ब्यं साङ्गादैक्यताग्रे कदाचित् ॥ १ ॥

अद्वाहं तं सम्भूधं त्स्फसूनुं
मीनं कथिञ्ज्जम्भतं लम्भयन् सं।
तप्तुश्चित्ते शम्भुरानत्र चेत् स्वं
जन्तुन् भोक्ता जीरितं चापि मोक्ता ॥ २ ॥

तस्मिन् काले कालियः ऋरेलदर्पात्
सर्पारातेः कल्पितं भागमश्नन्।
तेन क्रोधात् अतपदाञ्जोभज्ज्जा
पम्भ्मिपुस्तदुरापं पयोगात् ॥ ३ ॥

घोरे तस्मिन् सूरजानीररासे
तीरे बृम्भा रिम्भताः ऋरेलरेगात्।
पम्भ्मिब्राताः पेतुरत्रे पतन्तः
कारुण्यार्द्रं त्वन्मनसुन जातम् ॥ ४ ॥

काले तस्मिन्नेकदा सीरपाणिं
मुक्त्वा याते यामुनं काननान्तम्।
अयुद्दामग्रीष्मतीष्णोष्णतप्ता
गोगोपाला व्यापिवन् ऋरेलतोयम् ॥ ५ ॥

নশ্যজ্জীবান্ বিচ্যুতান্ ক্ষ্মাতলে তন
 বিশ্বান্ পশ্যনচ্যুত ত্বং দযাদ্ৰঃ।
 প্রাপ্যোপান্তং জীবয়ামাসিথ দ্রাক
 পীযুষান্তোবষিভিঃ শ্রীকটাক্ষৈঃ ॥ ৬ ॥

কিং কিং জাতো হর্ষবর্ষাতিরেকঃ
 সর্বাঙ্গেষরিতুখিতা গোপসঙ্ঘাঃ।
 দৃষ্টরাগ্রে ত্বাং ত্বতকৃতং তদ্বিদন্ত-
 সুরামালিঙ্গন দৃষ্টনানাপ্রভাৱাঃ ॥ ৭ ॥

গারশৈবং লব্ধজীৱাঃ ক্ষণেন
 স্ফীতানন্দাস্তৱাং চ দৃষ্টৱা পুরস্তাত্।
 দ্রাগারব্রুঃ সর্বতো হর্ষবাস্পং
 ব্যামুখন্ত্যো মন্দমুদ্যন্নিদাঃ ॥ ৮ ॥

রোমাথেগযং সর্বতো নঃ শরীরে
 ভূয়স্যন্তঃ কাচিদানন্দমূর্ছা।
 আশ্চর্যোযং ক্ষরেলরেগো মুকুন্দে-
 তুক্তো গৌপৈনন্দিতো বন্দিতোভূঃ ॥ ৯ ॥

এবং ভক্তান্ মুক্তজীবানপি ত্বং
 মুক্ষাপাসৈরস্তরোগাংস্তনোষি।
 তাদৃগভূতস্ফীতকারুণ্যভূমা
 রোগাত্ পাযা বায়ুগেহাধিৱাস ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५५

कालियमर्दने भगवन्नर्तनवर्णनम्

अथ वारिणि घोरतरं फणिनं
प्रतिवारयितुं कृतधीर्भगवन् ।
द्रुतमारिथ तीरगनीपतरुं
विषमारुतशोषितपर्णचयम् ॥ १ ॥

अधिरुह्य पदाम्बुरुहेण च तं
नरपल्लवतुल्यमनोजरुचा ।
ह्रदवारिणि दूरतरं न्यपतः
परिघूर्णितघोरतरुगगणे ॥ २ ॥

भूरनद्यभारभूतो भरतो
गुरुभारविकम्पिर्जुम्भिजला ।
परिमज्जयति स्म धनुशतकं
तटिनी वृटिति स्फुटघोषवती ॥ ३ ॥

अथ दिम्बु रिदिम्बु परिम्बुभित-
त्रमितोदरवारिनिनादभरैः ।
उदकादुदगादुरगाधिपति-
सुरदुपान्तमशान्तरुषान्कमनाः ॥ ४ ॥

फणशुङ्गसहस्रिनिस्सुमर-
ज्वलदग्निगोग्रविषाम्बुधरम् ।
पुरतः फणिनं समलोकयथा
बहूशुङ्गिणमञ्जनशैलमिर ॥ ५ ॥

জ্বলদক্ষি পরিষ্করদুগ্রিষ-
 শ্বসনোঋভরঃ স মহাভুজগঃ।
 পরিদশ্য ভরন্তমনন্তবলং
 পরিবেষ্টেযদস্ফুটচেষ্টমহো ॥ ৬ ॥

অরিলোক্য ভরন্তমথাকুলিতে
 তটগামিনি বালকধেনুগণে।
 ব্রজগেহতলেপ্যনিমিত্তশতং
 সমুদীক্ষ্য গতা যমুনাং পশুপাঃ ॥ ৭ ॥

অথিলেষু রিভো ভরদীযদশা-
 মরলোক্য জিহাসুসু জীৱভরম্।
 ফণিবন্ধনমাশু রিমুচ্য জরা-
 দুদগম্যত হাসজুষা ভরতা ॥ ৮ ॥

অধিরূহ্য ততঃ ফণিরাজফগান্
 ননুতে ভরতা মৃদুপাদরুচা।
 কলশিঞ্জিতনূপুরমঞ্জুমিল-
 তকরকঙকণসঙকুলসঙকণিতম্ ॥ ৯ ॥

জহাষুঃ পশুপাস্ততুষুর্মুনযো
 রবৃষুঃ কুসুমনি সুরেন্দ্রগণাঃ।
 ত্বয়ি নৃত্যতি মারুতগেহপতে
 পরিপাহি স মাং ত্বমদান্তগদাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ५६

कालियमर्दने भगवदनुग्रहरर्णनम्

रुचिरकम्पितकुण्डलमण्डलः
सुचिरमीश ननर्तिथ पन्नगे ।
अमरताडितदुन्दुभिसुन्दरं
रियति गायति दैरतयोरते ॥ १ ॥

नमति यद्यदमुष्य शिरो हरे
परिबिहाय तदुन्नतमुन्नतम् ।
परिमथन् पदपङ्करुहा चिरं
र्यहरथाः करतलमनोहरम् ॥ २ ॥

अदरभम्बिभुम्बफणागणे
गलितशोणितशोणितपाथसि ।
फणिपतारवसीदति सन्नता-
सुदबलासुत माधव पादयोः ॥ ३ ॥

अथि पुरैर चिराय परिश्रुत-
अदनुभारविलीनहृदो हि ताः ।
मुनिभिरप्यनराप्यपथैः सुवै-
रुनुरुरीश भवसुमयप्रितम् ॥ ४ ॥

फणिरधुगणभक्तिरिलोकन-
प्ररिकसतकरुणाकुलचेतसा ।
फणिपतिर्भरताच्युत जीरित-
सुवयि समर्पितमूर्तिरवानमत् ॥ ५ ॥

রমণকং ব্রজ বারিধিমধ্যগং
 ফণিরিপূর্ণ করোতি বিরোধিতাম্।
 ইতি ভবদ্বচনান্যতিমানযন
 ফণিপতির্নিরগাদুরগৈঃ সমম্ ॥ ৬ ॥

ফণিরধূজনদত্তমণিব্রজ-
 জ্বলিতহারদুকুলবিভূষিতঃ।
 তটগতৈঃ প্রমদাশ্রুবিমিশ্রিতৈঃ
 সমগথাঃ স্বজনৈর্দিবসারধৌ ॥ ৭ ॥

নিশি পুনস্তমসা ব্রজমন্দিরং
 ব্রজিতুমক্ষম এৰ জনোতকরে।
 স্বপতি তত্র ভবচ্চরণাশ্রয়ে
 দরক্শানুররুক্ক সমন্ততঃ ॥ ৮ ॥

প্রবুধিতানথ পালয় পালয়ে-
 তুদযদার্তররান্ পশুপালকান্।
 অরিতুমাশু পপাথ মহানলং
 কিমিহ চিত্রমযং খলু তে মুখম্ ॥ ৯ ॥

শিখিনি বর্ণত এৰ হি পীততা
 পরিলসত্যধুনা ক্রিয়যাপ্যসৌ।
 ইতি নুতঃ পশুপৈমুদিতৈর্বিভো
 হর হরে দুরিতৈঃ সহ মে গদান্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५९

प्रलम्बासुररधरर्णम्

रामसखः क्वापि दिने
कामद भगवन् गतो भवान् रिपिनम् ।
सूनुभिरपि गोपानां
धेनुभिरभिसंभृतो लसद्वेषः ॥ १ ॥

सन्दर्शयन् बलाय
स्वैरुं बृन्दारनश्रियं विमलाम् ।
काष्ठीरैः सह बालै-
र्भाष्ठीरकमागमो रटुं क्रीडन् ॥ २ ॥

तारुण्यकनिधन-
स्पृह्यालुर्गोपमूर्तिरदयालुः ।
दैत्यः प्रलम्बनामा
प्रलम्बबाह्वं भरुमापेदे ॥ ३ ॥

जानन्नप्यरिजान-
न्निर तेन समं निबद्धसौहार्दः ।
रटनिकटे पटुपशुप-
र्यावद्धं द्वन्द्वयुद्धमारुहः ॥ ४ ॥

गोपान् रिभज्य तन्न
सङ्घं बलभद्रकं भरतकम्पि ।
अदबलभीरुं दैत्यं
अद्वलगतमन्नमन्याथा भगवन् ॥ ५ ॥

কল্পিতবিজেত্বরহনে
 সমরে পরযুথগং স্বদযিততরম্।
 শ্রীদামানমধথাঃ
 পরাজিতো ভক্তদাসতাং প্রথযন্ ॥ ৬ ॥

এবং বহুশু রিভূমন
 বালেষু রহতসু বাহ্যমানেষু।
 রামবিজিতঃ প্রলম্বো
 জহার তং দূরতো ভরষ্ঠীত্যা ॥ ৭ ॥

অদূরং গমযন্তং
 তং দৃষ্টবা হলিনি বিহিতগরিমভরে।
 দৈত্যঃ স্বরূপমাগা-
 দদুপাত্ স হি বলোপি চকিতোভূত্ ॥ ৮ ॥

উচ্চতয়া দৈত্যতনো-
 স্তরনুখমালোক্য দূরতো রামঃ।
 বিগতভযো দৃঢ়মুষ্ঠ্যা
 ভৃশদুষ্টং সপদি পিষ্টরানেনম্ ॥ ৯ ॥

হত্বা দানবরীরং
 প্রাপ্তং বলমালিলিঙ্গিথ প্রেমণা।
 তারন্মিলতোর্যুরযোঃ
 শিরসি কৃতা পুষ্পবৃষ্টিরমরগণৈঃ ॥ ১০ ॥

আলম্বো ভুরনানাং
 প্রালম্বং নিধনমেরমারচযন্।
 কালং বিহায় সদ্যো
 লোলম্বরুচে হরে হরেঃ ক্লেশান্ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५८

दावाग्निमोक्षादिरर्णम्

अथि विहरणलोले बालजालैः प्रलम्ब-
प्रमथनसविलम्बे धेनवः स्वैरचाराः।
तृणकुतुकनिषिष्टा दूरदूरं चरन्त्याः
किमपि विपिनमैषीकाथ्यमीषाम्भूरुः ॥ १ ॥

अनधिगतनिदाघक्रौर्यवृन्दारनान्तात्
बहिरिदमुपयाताः काननं धेनवस्ताः।
तत्र विरहरिषणा उष्णलग्रीष्णताप-
प्रसरविसरदम्बस्याकुलाः सुम्बमापुः ॥ २ ॥

तदनु सह सहायैर्दूरमन्विष्य शौरे
गलितसरणि मुञ्जारण्यसञ्जातखेदम्।
पशुकुलमभिरीक्ष्य क्षिप्रमानेतुमारा-
अथि गतवति ही ही सर्वतोभिर्जर्जृम्भे ॥ ३ ॥

सकलहरिति दीपे घोरभाङ्कारभीमे
शिथिनि विहतमार्गा अर्धदम्बा इवार्ताः।
अहह भूरनवम्बो पाहि पाहीति सर्वे
शरणमुपगतस्तवां तापहर्तारमेकम् ॥ ४ ॥

अलमलमतिभीत्या सर्वतो मीलयधरं
भूमिति तत्र बाचा मीलितान्फेषु तेषु।
क्व नु दरदहनोसौ कुत्र मुञ्जाटरी सा
सपदि ववृतिरे ते हस्त भाण्डीरदेशे ॥ ५ ॥

জয জয তর মাযা কেযমীশেতি তেষাং
 নুতিভিরুদিতহাসো বন্ধনানারিলাসঃ।
 পুনরপি রিপিনান্তে প্রাচরঃ পাটলাদি-
 প্রসবনিকরমাত্রগ্রাহ্যঘর্মানুভারে ॥ ৬ ॥

অযি রিমুখমিরোচ্চৈস্তাপভারং রহন্তং
 তর ভজনরদন্তঃ পঙ্কমুচ্ছোষযন্তম্।
 তর ভুজরদুদৎসুহুরিতেজঃপ্রবাহং
 তপসমযমনৈষীর্য়ামুনেষু স্থলেষু ॥ ৭ ॥

তদনু জলদজালৈস্তুরদ্বপুস্তল্যভাভি-
 র্বিকসদমলরিদ্যুতপীতরাসোরিলাসৈঃ।
 সকলভুবনভাজাং হর্ষদাং বর্ষবৈলাং
 ক্ষিতধরকুহরেষু স্বৈরবাসী ব্যনৈষীঃ ॥ ৮ ॥

কুহরতলনিরিষ্টং স্বাং গরিষ্ঠং গিরীন্দ্রঃ
 শিখিকুলনরকেকাকাকুভিঃ স্তোত্রকারী।
 স্ফুটকুটজকদম্বস্তোমপুষ্পাঞ্জলিং চ
 প্রতিদধদনুভেজে দেব গোরধনোসৌ ॥ ৯ ॥

অথ শরদমুপেতাং তাং ভরদন্তচেতো-
 রিমলসলিলপূরাং মানযন্ কাননেষু।
 তৃণমমলরনান্তে চারু সৎসারযন্ গাঃ
 পরনপুরপতে স্বং দেহি মে দেহসৌখ্যম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ५९

रेणुगानरर्णनम्

अद्वपुर्नरकलायकोमलं
प्रेमदोहनमशेषमोहनम् ।
ब्रह्म तद्वपरचिन्मुदात्तकं
रीक्ष्य सम्मुहुरन्वहं स्त्रियः ॥ १ ॥

मन्मथोन्मथितमानसाः क्रमा-
द्वद्विलोकनरतास्तुतस्तुतः ।
गोपिकासुतं न सेहिरे हरे
काननोपगतिमप्यहर्मुखे ॥ २ ॥

निर्गते भवति दण्डदृष्टय-
सुतदणतेन मनसा मुगेक्षणाः ।
रेणुनादमुपकर्ण्य दूरत-
सुतद्विलासकथयाभिरेमिरे ॥ ३ ॥

काननास्तमितवान् भवानपि
स्निग्धपादपतले मनोरमे ।
व्यात्ययाकलितपादमास्थितः
प्रत्यपूरयत रेणुनालिकाम् ॥ ४ ॥

मारवाणधुतखेचरीकुलं
निर्बिकारपशुपक्षिमगुलम् ।
द्रावणं च दृषदामपि प्रभो
तारकं ब्याजनि रेणुकृजितम् ॥ ५ ॥

রেণুরম্বতরলাঙগুলীদলং
 তালসথলিতপাদপল্লবম্।
 তত্ স্থিতং তব পরোক্ষমপ্যহো
 সথরিচিন্ত্য মুমুহূর্ভ্রজাঙগনাঃ ॥ ৬ ॥

নিরিশঙকভবদঙগদশিনীঃ
 খেচরীঃ খগমৃগান্ পশূনপি।
 ত্বতপদপ্রণয়ি কাননং চ তাঃ
 ধন্যধন্যমিতি নম্বমানযন্ ॥ ৭ ॥

আপিবেযমধরামৃতং কদা
 রেণুভুত্তরসশেষমেকদা।
 দূরতো বত কৃতং দুরাশয়ে-
 ত্যাকুলা মুহুরিমাঃ সমামুহন্ ॥ ৮ ॥

প্রত্যহং চ পুনরিখমঙগনা-
 শ্চিত্তয়োনিজনিতাদনুগ্রহাত্।
 বন্ধরাগরিবশাস্তুরযি প্রভো
 নিত্যমাপুরিহ কৃত্যমূঢ়তাম্ ॥ ৯ ॥

রাগস্তারজ্জায়তে হি স্বভারা-
 ন্মোক্ষোপায়ো যম্নতঃ স্যন্ন বা স্যাৎ।
 তাসাং ত্বেকং তদদ্বয়ং লক্ষ্যমাসীত
 ভাগ্যং ভাগ্যং পাহি মাং মারুতেশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७०

गोपीरस्त्रापहरणवर्णनम्

मदनातुरचेतसोन्वहं
भरदङ्घ्रिद्वयदास्यकाम्याया ।
यमुनातटसीम्नि सैकतीं
तरलाक्ष्या गिरिजां समार्चिचन् ॥ १ ॥

तर नामकथारताः समं
सुदृशः प्रातरुपागता नदीम् ।
उपहारशतैरपूजयन्
दधितो नन्दसुतो भवेदिति ॥ २ ॥

इति मासमुपाहितव्रता-
स्तरलाक्षीरभिरिष्य ता भवान् ।
करुणाम्दुलो नदीतटं
समयासीत्तदनुग्रहेच्छया ॥ ३ ॥

नियमारसितो निजाम्बरं
तटसीमन्यरमुच्य तानुदा ।
यमुनाजलखेलनाकुलाः
पुरतस्तुरामरलोक्य लज्जिताः ॥ ४ ॥

त्रपया नमिताननास्वथो
रनितस्वम्बरजालमन्तिके ।
निहितं परिगृह्य भूरुहो
षिटपं त्वं तरसाधिरुटवान् ॥ ५ ॥

ইহ তারদুপেত্য নীযতাং
 রসনং রঃ সুদৃশো যথাযথম্।
 ইতি নর্মমৃদুস্মিতে ত্বযি
 ব্রুবতি ব্যামুমুহে বধূজনৈঃ ॥ ৬ ॥

অযি জীর চিরং কিশোর ন-
 স্তর দাসীরবশীকরোষি কিম্।
 প্রদিশাম্বরমস্বুজেক্ষণে-
 তুদিতস্তরং স্মিতমের দত্তরান্ ॥ ৭ ॥

অধিরুহ্য তটং কৃতাঞ্জলীঃ
 পরিশুদ্ধাঃ স্বগতীনিরীক্ষ্য তাঃ।
 রসনান্যখিলান্যনুগ্রহং
 পুনরেবং গিরমপ্যদা মুদা ॥ ৮ ॥

বিদিতং ননু রো মনীষিতং
 বদিতারস্তরিহ যোগ্যমুত্তরম্।
 যমুনাপুলিনে সচন্দ্রিকাঃ
 ক্ষণদা ইত্যবলাস্তরমুচিরান্ ॥ ৯ ॥

উপকর্ণ্য ভবনুখচ্যুতং
 মধুনিষ্যান্দি রচো মৃগীদৃশঃ।
 প্রণযাদযি বীক্ষ্য বীক্ষ্য তে
 বদনাজং শনকৈর্গৃহং গতঃ ॥ ১০ ॥

ইতি নম্বনুগৃহ্য বল্লবী-
 ঝিপিনাস্তেষু পুরের সঞ্চরন্।
 করুণাশিশিরো হরে হর
 ত্বরযা মে সকলামযারলিম্ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७१

यज्जपन्मुक्तरणवर्णनम्

ततश्च बृन्दारनतोतिदूरतो
रनं गतसुखं खलु गोपगोकुलैः।
हृदयसुरे भक्ततरद्विजाङ्गना-
कदम्बकानुग्रहणाग्रहं रहन् ॥ १ ॥

ततो निरीक्ष्याशरणे रनासुरे
किशोरलोकं म्मुधितं तृषाकुलम्।
अदूरतो यज्जपन् द्विजान् प्रति
व्यसर्जयो दीदिरियाचनाय तन् ॥ २ ॥

गतेश्वरथो तेष्वरभिधाय तेभिधां
कुमारकेशरोदनयाचिषु प्रभो।
श्रुतिस्त्रिरा अप्यभिनिन्युरश्रुतिं
न किथिदूचूच महीसुरोत्तमाः ॥ ३ ॥

अनादरात् खिन्नधियो हि बालकाः
समाययुर्युक्तमिदं हि यज्जसु।
चिरादभक्ताः खलु ते महीसुराः
कथं हि भक्तं त्वयि तैः समर्प्यते ॥ ४ ॥

निरेदयधरं गृहिणीजनाय मां
दिशेयुरन्नं करुणाकुला इमाः।
इति स्मितर्द्रं भरतेरिता गता-
स्ते दारका दारजनं यथाचिरे ॥ ५ ॥

গৃহীতনাম্নি ত্বযি সম্ভ্রমাকুলা-
 শ্চতুর্বিধং ভোজ্যরসং প্রগৃহ্য তাঃ।
 চিরং ধৃতত্বতপ্রিয়লোকনাগ্রহাঃ
 স্বকৈর্নিরুদ্ধা অপি তূর্ণমাযযুঃ ॥ ৬ ॥

বিলোলপিঞ্জং চিকুরে কপোলযোঃ
 সমুল্লসতকুণ্ডলমদ্রমীক্ষিতে।
 নিধায় বাহুং সুহৃদংসসীমনি
 স্থিতং ভরন্তং সমলোকযন্ত তাঃ ॥ ৭ ॥

তদা চ কাচিৎত্বদুপাগমোদ্যতা
 গৃহীতহস্তা দযিতেন যজ্ঞনা।
 তদৈর সখিঃস্ত্য ভরন্তমঞ্জসা
 বিরেশ কৈরল্যমহো কৃতিন্যসৌ ॥ ৮ ॥

আদায় ভোজ্যান্যনুগৃহ্য তাঃ পুন-
 স্তরদঙগসঙগস্পৃহযোজ্ঞাতীগৃহম্।
 বিলোক্য যজ্ঞায় ব্রিসর্জয়নিমা-
 শ্চকর্থ ভর্তৃধনপি তাস্বগর্হণান্ ॥ ৯ ॥

নিরূপ্য দোষণং নিজমঙগনাজনে
 ব্রিলোক্য ভক্তিং চ পুনর্বিচারিভিঃ।
 প্রবুদ্ধতত্বৈস্তরমভিষ্টুতো দ্বিজৈ-
 মরুতপুরাধীশ নিরুন্ধি মে গদান্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७२

इन्द्रयागविघातरर्णम्

कदाचिदोपालान् रिहितमथसम्भारविभरान्
निरिक्त्य त्वं शौरे मघरमदमुक्कुरंसितुमनाः ।
विजानन्नप्येतान् विनयमूदु नन्दादिपशुपा-
नपृच्छः को वायं जनक भवतामुद्यम इति ॥ १ ॥

वभाषे नन्दसुरां सुत ननु विधेयो मघरतो
मथो रर्षे रर्षे सुखयति स रर्षेण पृथिवीम् ।
नृगां रर्षायन्तं निखिलमुपजीर्यं महितले
विशेषादस्माकं तृणसलिलजीर्या हि पशरः ॥ २ ॥

इति श्रुत्वा वाचं पितुरयि भवानाह सरसं
धिगेतन्नो सत्यं मघरजनिता वृष्टिरिति यत् ।
अदृष्टं जीरानां सृजति खलु वृष्टिं समुचितां
महारण्ये वृक्षाः किमिह बलिमिन्द्राय ददते ॥ ३ ॥

इदं तवत् सत्यं यदिह पशरो नः कुलधनं
तदाजीर्यायासौ बलिचलभर्त्रे समुचितः ।
सुरेभ्योप्युतकृष्ठा ननु धरणिदेवाः क्षितितले
ततस्तेप्याराध्या इति जगदिथ त्वं निजजनान् ॥ ४ ॥

भरद्वाचं श्रुत्वा बहमतिर्युतास्तेपि पशुपाः
द्विजेन्द्रानर्चन्तो बलिमददुरुक्षैः क्षितिभृते ।
व्यधुः प्रादक्षिण्यं सुभ्रमनमन्नादरयुता-
स्वरमादशैलात्मा बलिमखिलमातीरपुरतः ॥ ५ ॥

অরোচশৈচরং তন্ কিমিহ ঝিতথং মে নিগদিতং
 গিরীন্দ্রো নশ্বেষ স্ববলিমুপভুঙক্তে স্বরপুষা ।
 অযং গোত্রো গোত্রদ্বিষি চ কুপিতে রক্ষিতুমলং
 সমস্তানিতুক্তা জহসুরখিলা গোকুলজুষঃ ॥ ৬ ॥

পরিপ্রীতা যাতাঃ খলু ভরদুপেতা ব্রজজুষো
 ব্রজং যাবত্তারম্নিজমখরিভঙগং নিশময়ন্ ।
 ভরন্তং জানন্নপ্যাধিকরজসাত্রাস্তহদযো
 ন সেহে দেবেন্দ্রস্তরদুপরচিতাস্মোন্নতিরপি ॥ ৭ ॥

মনুষ্যত্বং যাতো মধুভিদপি দেবেষরবিনযং
 বিধত্তে চেন্ঠস্ত্রিদশসদসাং কোপি মহিমা ।
 ততশ্চ ধরংসিষ্যে পশুপহতকস্য শ্রিয়মিতি
 প্রবৃত্তস্তরাং জেতুং স কিল মঘরা দুর্মদনিধিঃ ॥ ৮ ॥

ত্বদারাসং হস্তং প্রলযজলদানস্বরভুরি
 প্রহিণরন্ বিভ্রাণঃ কুলিশমযমভ্রেভগমনঃ ।
 প্রতশ্চেন্যৈরন্তর্দহনমরুদাদৈরিহিসিতো
 ভবন্মাযা নৈর ত্রিভুরনপতে মোহযতি কন্ ॥ ৯ ॥

সুরেন্দ্রঃ ক্রুদ্ধশ্চেত্ দ্বিজকরণয়া শৈলকৃপয়া-
 প্যনাতঙকোস্মাকং নিযত ইতি বিশ্বাস্য পশুপান্ ।
 অহো কিন্নাযাতো গিরিভিদিতি সখিঃন্ত্য নিরসন
 মরুদেগহাধীশ প্রণুদ মুররৈরিন্ মম গদান্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७७

गोवर्धनोद्धरणवर्णनम्

ददर्शिये किल ततश्चणमङ्गत-
सुनितज्जुञ्जितकम्पितदिङ्गटाः ।
सुषमया भरदङ्गुलाङ्गता
ब्रजपदोपरि वारिधरासुवया ॥ १ ॥

विपुलकरकमिश्रैस्तोयधारानिपाते-
दिशि दिशि पशुपानाङ्गमङ्गले दण्डमाने ।
कुपितहरिकुतानः पाहि पाहीति तेषाङ्ग
वचनमङ्गित शृण्वन् मा विभीतेत्यङ्गीः ॥ २ ॥

कुल इह खलु गोत्रो दैवतं गोत्रशत्रो-
विहितमिह स रङ्ग्यात् को नु वः संशयोस्मिन् ।
इति सहसितरादी देव गोवर्धनाङ्गि
अरितमुदमुल्लो मूलतो बालदोर्भ्याम् ॥ ३ ॥

तदनु गिरिवरस्य प्रोदधृतस्यास्य तारत
सिकतिलमद्देशे दूरतो वारितापे ।
परिकरपरिमिश्रान् धेनुगोपानधस्ता-
दुपनिदधदधथा हस्तपद्मेन शैलम् ॥ ४ ॥

भरति विधृतशैले बालिकाभिर्वयस्यै-
रपि विहितविलासं केलिलापादिलोले ।
सविधमिलितधेनुरेकहस्तैः कण्ठ-
यति सति पशुपालास्तोषमैषस्तु सर्वे ॥ ५ ॥

অতিমহান্ গিরিরেষ তু রামকে
 করসরোরুহি তং ধরতে চিরম্।
 কিমিদমদভুতমদ্রিবলং ন্রিতি
 স্বদরলোকিভিরাকথি গোপকৈঃ ॥ ৬ ॥

অহহ ধাষ্ট্যমমুস্য রটৌর্গিরং
 ব্যথিতবাহুরসারররোপযেত্।
 ইতি হরিস্তরযি বন্ধরিগর্হণো
 দিরসসপ্তকমুগ্রমরর্ষযত্ ॥ ৭ ॥

অচলতি ত্বয়ি দেব পদাত্ পদং
 গলিতসর্বজলে চ ঘনোতকরে।
 অপহাতে মরুতা মরুতাম্পতি-
 স্তরদভিশঙ্কিতধীঃ সমুপাদ্রবত্ ॥ ৮ ॥

শমমুপেযুষি রর্ষভরে তদা
 পশুপধেনুকুলে চ বিনির্গতে।
 ভুরি রিভো সমুপাহিতভূধরঃ
 প্রমুদিতৈঃ পশুপৈঃ পরিরেভিষে ॥ ৯ ॥

ধরণিমের পুরা ধৃতরানসি
 ক্ষিতিধরোদ্ধরণে তব কঃ শ্রমঃ।
 ইতি নুতস্ত্রিদশৈঃ কমলাপতে
 গুরুপুরালয পালয মাং গদাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७४

गोविन्दाभिषेकवर्णनं नन्दानयनवर्णनं च

आलोक्य शैलौद्धरणादिरूपं
प्रभारमुच्चैस्तुर गोपलकाः ।
विश्वेश्वरं स्वामभिमत्य विश्वे
नन्दं भवज्जातकमन्वपृच्छन् ॥ १ ॥

गर्गोदितो निर्गदितो निजाय
वर्गाय तातेन तव प्रभारः ।
पूर्वाधिकस्तुरय्यनुराग एषा-
मैधिष्ठै तारत् बह्मानभारः ॥ २ ॥

ततोवमानोदिततद्भवोऽधः
सुराधिराजः सह दिव्यगव्या ।
उपेत्य तुष्टार स नष्टगर्भः
स्पृष्टैरा पदाब्जं मणिमौलिना ते ॥ ३ ॥

स्नेहस्तुतैस्तुरां सुरभिः पयोभि-
र्गोविन्दनामाङ्कितमभ्यषिञ्चत् ।
ऋरावतोपाहतदिव्यगङ्गा-
पाथोभिरिन्द्रोऽपि च जातहर्षः ॥ ४ ॥

जगद्भ्रुवेषे त्वयि गोकुलेशे
तथाभिषिञ्जे सति गोपराटः ।
नाकेऽपि रैकुठपदेऽप्यलभ्यां
श्रियं प्रपेदे भवतः प्रभारत् ॥ ५ ॥

কদাচিদন্তর্যমুনং প্রভাতে
 স্নায়ন্ পিতা বারুণপুরুষেণ।
 নীতস্তুমানেতুমগাঃ পুরীং ত্বং
 তাং বারুণীং কারণমতরুপঃ ॥ ৬ ॥

সসম্ভ্রমং তেন জলাধিপেন
 প্রপূজিতস্তবং প্রতিগৃহ্য তাতম্।
 উপাগতস্ততক্ষণমাত্মগেহং
 পিতাবদত্তুচ্চারিতং নিজেভ্যঃ ॥ ৭ ॥

হরিং ঝিনিশ্চিত্য ভবন্তুমেতান
 ভবতপদালোকনবন্ধতৃষণন্।
 নিরীক্ষ্য ঝিষ্ণে পরমং পদং তদ-
 দুরাপমন্যৈস্তবমদীদৃশস্তান্ ॥ ৮ ॥

স্মরুতপরানন্দরসপ্রবাহ-
 প্রপূর্ণকৈবল্যমহাপযোধৌ।
 চিরং নিমগ্নাঃ খলু গোপসঙঘা-
 স্তবযৈব ভূমন্ পুনরুদধৃতাস্তে ॥ ৯ ॥

করবদরবদেবং দেব কুত্রাবতারে
 নিজপদমনরাপ্যং দর্শিতং ভক্তিভাজাম্।
 তদিহ পশুপরুপী ত্বং হি সাক্ষাত্ পরাত্মা
 পরনপুরনিবাসিন্ পাহি মামামযেভ্যঃ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७५

रासक्रीडा-गोपीसमागमनवर्णनम्

गोपीजनार्थं कथितं नियमारसाने
मारोतसवर्णं त्वमथ साधयितुं प्रवृत्तः।
सान्द्रेण चान्द्रमहसा शिशिरिकृताशे
प्रापूरयो मुरलिकां यमुनारनाम्ते ॥ १ ॥

सम्भूर्छनाभिरुदितस्वरमण्डलाभिः
सम्भूर्छयन्तमखिलं भूरनाम्तरालम्।
त्वद्देगुनादमुपकर्ण्य रिभो तरुण्य-
स्ततादृशं कमपि चित्तोरिमोहमापुः ॥ २ ॥

ता गेहकृत्यनिरतास्तनयप्रसङ्गाः
कान्तोपसेवनपराशच सरोरुहाङ्ग्यः।
सर्वं रिसृज्य मुरलीररमोहिताम्ते
कान्तारदेशमयि कान्ततनो समेताः ॥ ३ ॥

काश्चिन्निजास्पपरिभूषणमादधाना
रेणुप्रणादमुपकर्ण्य कृतार्धभूषाः।
त्वामागता ननु तथैव रिभूषिताभ्य-
स्ता एव संरुरुचिरे तव लोचनाय ॥ ४ ॥

हारं नितम्बभूवि काचन धारयन्ती
काष्ठीं च कर्णभूवि देव समागता त्वाम्।
हारित्वमात्मजघनस्य मुकुन्द तुभ्यं
व्यक्तं वताम इव मुक्कमुथी विशेषात् ॥ ५ ॥

কাচিৎ কুচে পুনরসজ্জিতকঞ্চুলীকা
 ব্যামোহতঃ পররধূভিরলক্ষ্যমাণা ।
 স্বামায়যৌ নিরুপমপ্রণযাতিভার-
 রাজ্যাভিষেকরিধযে কলশীধরের ॥ ৬ ॥

কাশিচৎ গৃহাত্ কিল নিরেতুমপারযন্ত্য-
 স্তরামের দেব হৃদযে সুদৃঢং বিভার্য ।
 দেহং বিধূয় পরচিতসুখরূপমেকং
 স্বামারিশন্ পরমিমা ননু ধন্যধন্যাঃ ॥ ৭ ॥

জারাত্মনা ন পরমাত্মতযা স্মরন্ত্যো
 নার্যো গতঃ পরমহংসগতিং ক্ষণেন ।
 তং স্বাং প্রকাশপরমাত্মতনুং কথখিঃ-
 চ্চিণ্ডে বহন্নমৃতমশ্রমমশুরীয ॥ ৮ ॥

অভ্যাগতভিরভিতো ব্রজসুন্দরীভি-
 মুঞ্চস্মিতদ্রবদনঃ করুণারলোকী ।
 নিসসীমকান্তিজলধিস্তবমবেক্ষ্যমাণো
 বিশ্বৈকহৃদ্য হর মে পরনেশ রোগান্ ॥ ৯ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ७७

रासक्रीडायां धर्मोपदेशवर्णनं क्रीडावर्णनं च

उपयातानां सुदशां
कुसुमायुधवाणपातविरशानाम् ।
अभिराष्टितं विधातुं
कृतमतिरपि ता जगाथ राममिह ॥ १ ॥

गगनगतं मुनिनिरहं
शारयितुं जगिथ कुलरधुधर्मम् ।
धर्म्यं खलु ते रचनं
कर्म तु नो निर्मलस्य विश्वास्यम् ॥ २ ॥

आकर्ण्य ते प्रतीपां
वाणी म्नेदीदृशः परं दीनाः ।
मा मा करुणासिन्धो
परित्यजेत्यतिचिरं विलेपुस्ताः ॥ ३ ॥

तासां रुदितैलपितैः
करुणाकुलमानसो मुरारे स्वम् ।
ताभिससमं प्रवृत्तो
यमुनापुलिनैषु काममभिरन्तम् ॥ ४ ॥

चन्द्रकरस्यन्दलस-
तसुन्दरयमुनातटान्तरीथीषु ।
गोपीजनोत्तरीथे-
रापादितसंस्तरो न्यषीदस्तवम् ॥ ५ ॥

সুমধুরনর্মালপনৈঃ
 করসঙগ্রহগৈশ্চ চুম্বনোল্লাসৈঃ।
 গাঢ়ালিঙগনসঙগৈ-
 স্তরমঙগনালোকমাকুলীচকৃষে ॥ ৬ ॥

রাসোহরণদিনে য-
 দ্বাসোহরণং প্রতিশ্রুতং তাসাম্।
 তদপি রিতো রসরিবশ-
 স্বান্তানাং কান্ত সুভুরামদধাঃ ॥ ৭ ॥

কন্দলিতঘর্মলেশং
 কুন্দমৃদুস্মেররক্তপাথোজম্।
 নন্দসুত স্বাং ত্রিজগত-
 সুন্দরমুপগৃহ্য নন্দিতা বালাঃ ॥ ৮ ॥

বিরহেষরঙগারমযঃ
 শৃঙগারমযশ্চ সঙগমে হি ত্বম্।
 নিতরামঙগারময-
 স্তত্র পুনসসঙগমেপি চিত্রমিদম্ ॥ ৯ ॥

রাধাতুঙগপযোধর-
 সাধুপরীরন্তলোলুপাত্মানম্।
 আরাধযে ভরন্তং
 পরনপুরাধীশ শময সকলগদান্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७१

रासक्रीडायां भगवतस्तुरोभावरर्गणं
भगवदन्वेषणर्गणं भगवदारिर्भावरर्गणं च

स्फुरतपरानन्दरसात्कन
त्वया समासादितभोगलीलाः ।
असीममानन्दभरं प्रपन्ना
महान्तमापुर्मदमश्रुजाक्ष्यः ॥ १ ॥

निलीयतेसौ मयि मय्यामायं
रमापतिर्बिभ्रमनोभिरामः ।
इति स्म सर्वाः कलिताभिमाना
निरीक्ष्य गोविन्द तिरोहितोभूः ॥ २ ॥

राधाभिधां तारदजातगर्वा-
मतिप्रियां गोपबधूं मुरारे ।
भवानुपादाय गतो विदूरं
तया सह स्वैरिहारकारी ॥ ३ ॥

तिरोहितेथ त्वयि जाततापाः
समं समेताः कमलायताक्ष्यः ।
बने बने त्वां परिमार्गयन्त्या
विषादमापुर्भगवन्नपारम् ॥ ४ ॥

हा चूत हा चम्पक कर्णिकार
हा मल्लिके मालति बालबल्यः ।
किं वीक्षितो नो हृदयैकचोरः
इत्यादि तासुवतप्रवणा विलेपुः ॥ ५ ॥

নিরীক্ষিতোযং সখি পঙ্কজাক্ষঃ
 পুরো মমেত্যা কুলমালপন্তী।
 ত্বাং ভারনাচক্ষুষি বীক্ষ্য কাচিত
 তাপং সখীনাং দ্বিগুণীচকার ॥ ৬ ॥

ত্বদাশ্বিকাস্তা যমুনাতটান্তে
 তবানুচক্রুঃ কিং চেষ্টিতানি।
 বিচিত্য ভূয়োপি তথৈব মানাত
 ত্বয়া বিমুক্তাং দদৃশুশ্চ রাধাম্ ॥ ৭ ॥

ততঃ সমং তা বিপিনে সমন্তাত
 তমোরতারাবধি মার্গযন্ত্যঃ।
 পুনরিমিশ্রা যমুনাতটান্তে
 ভ্ৰুশং বিলেপুশ্চ জগুর্গুণাংস্তে ॥ ৮ ॥

তথা ব্যাথাসঙ্কুলমানসানাং
 ব্রজাঙ্গনানাং করুণৈকসিক্কো।
 জগত্ত্রয়ীমোহনমোহনাত্মা
 ত্বং প্রাদুরাসীরযি মন্দহাসী ॥ ৯ ॥

সন্দিগ্ধসন্দর্শনমাত্মকান্তং
 ত্বাং বীক্ষ্য তন্যঃ সহসা তদানীম্।
 কিং কিং ন চক্রুঃ প্রমদাতিভারাত
 স ত্বং গদাত্ পালয মারুতেশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७८

रासक्रीडायां आनन्दपारशर्यर्णनं
प्रणयकोपरर्णनं भरतकृतसाङ्गनारर्णनं च

तर बिलोकनादगोपिकाजनाः
प्रमदसङ्कुलाः पङ्कजेष्णम् ।
अमृतधारया सम्पलुता इव
स्तिमिततां दधुस्तुरतपुरोगताः ॥ १ ॥

तदनु काचन त्वतकराम्बुजं
सपदि गृह्णीति निर्दिशङ्कितम् ।
घनपयोधरे सन्निधाय सा
पुलकसंभृता तश्चुषी चिरम् ॥ २ ॥

तर बिभोपरा कोमलं भुजं
निजगलान्तरे पर्यरेष्ठयत् ।
गलसमुदागतं प्राणमारुतं
प्रतिनिरुक्तीरातिहर्षुला ॥ ३ ॥

अपगतत्रपा कापि कामिनी
तर मुखाम्बुजात् पूगचरितम् ।
प्रतिगृह्य तद्वज्रपङ्कजे
निदधती गता पूर्णकामताम् ॥ ४ ॥

बिकरुणो बने संरिहाय मा-
मपगतोसि का त्वामिह स्पृशेत् ।
इति सरोषया तरदेकया
सजललोचनं वीक्षितो भवान् ॥ ५ ॥

ইতি মুদাকুলৈর্বল্লরীজনৈঃ
 সমমুপাগতো যামুনে তটে ।
 ভৃদুকুচাস্বরৈঃ কল্পিতাসনে
 ঘৃস্গভাসুরে পর্যশোভথাঃ ॥ ৬ ॥

কতিরিধা কৃপা কেপি সর্বতো
 ধৃতদযোদযাঃ কেচিদাশ্রিতে ।
 কতিচিদীদৃশা মাদৃশেষরপী-
 ত্যভিহিতো ভরান্ বল্লরীজনৈঃ ॥ ৭ ॥

অযি কুমারিকা নৈর শঙ্ক্যতাং
 কঠিনতা মযি প্রেমকাতরে ।
 মযি তু চেতসো বোনুবৃত্তয়ে
 কৃতমিদং মযেতুচিরান্ ভরান্ ॥ ৮ ॥

অযি নিশম্যতাং জীরবল্লভাঃ
 প্রিয়তমো জনো নেদৃশো মম ।
 তদিহ রম্যতাং রম্যযামিনী-
 ষবনুপরোধমিত্যালপো ষিভো ॥ ৯ ॥

ইতি গিরাধিকং মোদমেদুরৈ-
 ব্র্জবধূজনৈঃ সাকমারমন্ ।
 কলিতকৌতুকো রাসখেলনে
 গুরুপুরীপতে পাহি মাং গদাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ७९

रাসक्रीडारर्णनम्

केशपाशधृतपिङ्गिकाशिततिसथलन्मकरकुण्डलं
हारजालरनमालिकाललितमङ्गरागघनसौरभम् ।
पीतचेलधृतकाथिकेकाथिकेतमुदथदंशुमगिन्पूरुं
रাসकेलिपरिभूषितं तत्र हि रूपमीश कलयामहे ॥ १ ॥

तारदेर कृतमगुने कलितकथुलीककुचमगुले
गणुलोलमगिकुण्डले युरति मगुलेथ परिमगुले ।
अन्तरा सकलसुन्दरीयुगलमिन्दिरारमण सथरन
मङ्गुलां तदनु रাসकेलिमयि कञ्जनाभ समुपादधाः ॥ २ ॥

रामुदेर तत्र भासमानमिह रसकेलिरससौरभं
दूरतोपि खलु नारदागदितमाकलय्य कुतुकाकुला ।
रेषभूषणरिलासपेशलरिलासिनीशतसमारुता
नाकतो युगपदागता रियति रेगतोथ सुरमगुली ॥ ३ ॥

रेणुनादकृततानदानकलगानरागगतियोजना-
लोभनीयमदुपादपातकृततालमेलनमनोहरम् ।
पागिसङ्कणितकङ्कणं च मुहुरंसलम्बितकराम्बुजं
श्रीगिबिम्बचलदम्बरं भजत रसकेलिरसडम्बरम् ॥ ४ ॥

श्रद्धया रिरचितानुगानकृततरतरमधुरस्वरे
नर्तनेथ ललिताङ्गहारलुलिताङ्गहारमणिभूषणे ।
सम्भदेन कृतपुष्परर्षमलमुन्मिषदिषिषदां कुलं
चिन्मये त्वयि निलीयमानमिष सम्भुमोह सरधुकुलम् ॥ ५ ॥

শ্বিন্সসন্নতনুরল্লরী তদনু কাপি নাম পশুপাঙগনা
 কান্তমংসমবলস্বতে স্ম তব তান্তিভারমুকুলেক্ষণা।
 কাচিদাচলিতকুন্তলা নরপটীরসারঘনসৌরভং
 বথংনেন তব সথুচুম্ব ভুজমথিতোরুপুলকাঙকুরা ॥ ৬ ॥

কাপি গণ্ডভুরি সন্নিধায় নিজগণ্ডমাকুলিতকুণ্ডলং
 পুণ্যপূরনিধিরন্বরাপ তব পূগচরিতরসামৃতম্।
 ইন্দিরারিহতিমন্দিরং ভুরনসুন্দরং হি নটনান্তরে
 স্বামরাপ্য দধুরঙগনাঃ কিমু ন সস্মদোন্মদদশান্তুরম্ ॥ ৭ ॥

গানমীশ বিরতং ক্রমেণ কিল বাদ্যমেলনমুপারতং
 ব্রহ্মসস্মদরসাকুলাঃ সদসি কেবলং ননৃতুরঙগনাঃ।
 নারিদন্নপি চ নীরিকাং কিমপি কুন্তলীমপি চ কথুলীং
 জ্যোতিষামপি কদম্বকং দিবি বিলম্বিতং কিমপরং ব্রুরে ॥ ৮ ॥

মোদসীম্নি ভুরনং বিলাপ্য বিহতিং সমাপ্য চ ততো বিভো
 কেলিসস্মদিতনির্মলাঙগনরঘর্মলেশসুভগাস্মনাম্।
 মন্থথাসহনচেতসাং পশুপযোষিতাং সুকৃতচোদিত-
 স্তারদাকলিতমূর্তিরাদধিথ মারবীরপরমোতসবান্ ॥ ৯ ॥

কেলিভেদপরিলোলিতাভিরতিলালিতাভিরবলালিভিঃ
 স্বৈরমীশ ননু সুরজাপযসি চারুণাম বিহতিং ব্যাধাঃ।
 কাননেপি চ বিসারিশীতলকিশোরমারুতমনোহরে
 সূনসৌরভমযে বিলেসিথ বিলাসিনীশতরিমোহনম্ ॥ ১০ ॥

কামিনীরিতি হি যামিনীষু খলু কামনীযকনিধে ভরান
 পূর্ণসস্মদরসার্গরং কমপি যোগিগম্যমনুভারযন্।
 ব্রহ্মশঙকরমুখানপীহ পশুপাঙগনাসু বহুমানযন
 ভক্তলোকগমনীয়রূপ কমনীয কৃষ্ণং পরিপাহি মাম্ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १०

सुदर्शनशापमोक्षरर्णनं शङ्खचूडारधरर्णनं
वृषभासुररधरर्णनं च

इति त्वयि रसाकुलं रमितरल्लभे रल्लराः
कदापि पुरमश्विकामितुरश्विकानने ।
समेत्ये भवता समं निशि निषेव्य दिव्योत्सवः
सुखं सुषुपुरग्रसिदब्रजपमुग्रनागसुदा ॥ १ ॥

समुन्मुखमथोन्मुकैरभिहतेपि तस्मिन् वला-
दमुत्थति भवतपदे न्यपति पाहि पाहीति तैः ।
तदा खलु पदा भवान् समुपगम्य पस्पर्श तं
वभौ स च निजां तनुं समुपसाद्य वैदद्याधरीम् ॥ २ ॥

सुदर्शनधर प्रभो ननु सुदर्शनाथ्योस्म्यहं
मुनीन् क्वचिदपाहसं त इह मां ब्यधुर्वाहसम् ।
भवतपदसमर्पणादमलतां गतोस्मीत्यसौ
स्तुवन् निजपदं ययौ ब्रजपदं च गोपा मुदा ॥ ३ ॥

कदापि खलु सीरिणा विहरति त्वयि स्त्रीजनै-
र्जहार धनदानुगः स किल शङ्खचूडोवलाः ।
अतिद्रुतमनुद्रुतस्तुमथ मुक्तनारीजनं
रुरोजिथ शिरोमणिं हलभूते च तस्याददाः ॥ ४ ॥

दिनेषु स सुहृज्जनैससह वनेषु लीलापरं
मनोभरमनोहरं रसितरेणुनादामृतम् ।
भरन्तुमरीदृशामृतपारणादायिनं
विचिन्त्य किमु नालपन् विरहतापिता गोपिकाः ॥ ५ ॥

ভোজরাজভূতকস্তরথ কশ্চিত
 কষ্টদুষ্টপথদৃষ্টিররিষ্টঃ।
 নিষ্ঠুরাকৃতিরপষ্ঠু নিনাদ-
 স্তিষ্ঠতে স্ম ভরতে বৃষরূপী ॥ ৬ ॥

শাকরোথ জগতীধৃতিহারী
 মূর্তিমেষ বৃহতীং প্রদধানঃ।
 পঙক্তিমাশু পরিঘূর্ণ্য পশূনাং
 ছন্দসাং নিধিমরাপ ভরন্তম্ ॥ ৭ ॥

তুঙগশৃঙগমুখমাস্তভিয়ন্তং
 সঙগৃহ্য্য রভসাদভিয়ং তম্।
 ভদ্ররূপমপি দৈত্যমভদ্রং
 মর্দয়ন্নমদয়ঃ সুরলোকম্ ॥ ৮ ॥

চিত্রমদ্য ভগবন্ বৃষঘাতাত
 সুস্থিরাজনি বৃষস্থিতিরুর্ব্যাম্।
 বর্ধতে চ বৃষচেতসি ভূযান
 মোদ ইত্যভিনুতোসি সুরৈস্তরম্ ॥ ৯ ॥

ঔক্ষকাণি পরিধারত দূরং
 বীক্ষ্যতামযমিহোক্ষরিভেদী।
 ইথমাত্তহসিতৈঃ সহ গোপৈ-
 গেহগস্তরমর রাতপুরেশ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ११

केशिमथनवर्णनं रोग्यमवधवर्णनं च

यन्नेषु सर्वेषरपि नारकेशी
केशी स भोजेशितुरिष्टबन्धुः।
स्वां सिन्धुजाराप्य इतीर मत्वा
सम्प्राप्तुरान् सिन्धुजराजिरूपः ॥ १ ॥

गन्धर्वतामेष गतोपि रूक्षै-
र्नादैः समुद्देजितसर्वलोकः।
भरद्बिलोकारधि गोपराटीं
प्रमर्द्य पापः पुनरापतत् स्वाम् ॥ २ ॥

तान्कर्ष्यार्पिताङ्घ्रेश्वर तान्कर्ष्य एष
चिक्नेप रक्नेाभुरि नाम पादम्।
भृगोः पदाघातकथां निशम्य
स्वेनापि शक्यं तदितीर मोहात् ॥ ३ ॥

प्रवथञ्चस्य थुराथञ्चलं द्रा-
गमुं च चिक्नेपिथ दूरदूरम्।
सम्बृच्छितोपि ह्यतिमृच्छितेन
क्रोधाभ्रणा खादितुमाद्रुतसुराम् ॥ ४ ॥

स्वं राहदण्डे कृतधीश्च राहा-
दण्डं न्याधास्तस्य मुखे तदानीम्।
तदवृद्धिरुद्धश्चसुनो गतासुः
सन्तीभवनप्ययमैक्यमागात् ॥ ५ ॥

আলম্বমাত্রেণ পশোঃ সুরাণাং
 প্রসাদকে নূন ইরাশ্বমেধে।
 কৃতে ত্বয়া হর্ষরশাত্ সুরেন্দ্রা-
 স্তরাং তুষ্টুরুঃ কেশরনামধেযম্ ॥ ৬ ॥

কংসায় তে শৌরিসুতত্বমুক্তরা
 তং তদ্বধোতকং প্রতিরুধ্য বাচা।
 প্রাপ্তেন কেশিক্ষপণারসানে
 শ্রীনারদেন ত্বমভিষ্টুতোভূঃ ॥ ৭ ॥

কদাপি গোপৈঃ সহ কাননান্তে
 নিলাযনক্রীডনলোলুপং ত্বাম্।
 মযাস্বজঃ প্রাপ দুরন্তমাযো
 ব্যোমভিধো ব্যোমচরোপরোধী ॥ ৮ ॥

স চোরপালাযিতরল্লরেষু
 চোরাযিতো গোপশিশূন্ পশুংশ্চ।
 গুহাসু কৃত্বা পিদধে শিলাভি-
 স্তরযা চ বুদ্ধবা পরিমর্দিতোভূত্ ॥ ৯ ॥

এবং ঝিধৈশ্চাদভূতকেলিভেদৈ-
 রানন্দমূর্ছামতুলাং ব্রজস্য।
 পদে পদে নূতনযন্নসীমাং
 পরাস্বরূপিন্ পরনেশ পাযাঃ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १२

अक्रूरगमनवर्णनम्

कंसोथ नारदगिरा ब्रुजवासिनं त्वा-
माकर्ण्य दीर्घहृदयः स हि गान्दिनेयम् ।
आहूय कार्मुकमथच्छलतो भवन्त-
मानेतुमेनमहिनोदहिनाथशायिन् ॥ १ ॥

अक्रूर एष भवदङ्घ्रिपरश्चिराय
त्वदर्शनाङ्गममनाः क्षितिपालभीत्या ।
तस्याङ्गयैर पुनरीक्षितुमुद्यतस्तवा-
मानन्दभारमतिभूरितरुं वभार ॥ २ ॥

सोयं रथेन सुकृती भवतो निवासं
गच्छन् मनोरथगणांस्तवयि धार्यमाणान् ।
आस्वादयन् मुहुरपायभयेन दैवै
सम्प्रार्थयन् पथि न किञ्चिदपि ब्रुजानात् ॥ ३ ॥

द्रुक्ष्यामि वेदशतगीतगतिं पुमांसं
स्पृक्ष्यामि किञ्चिदपि नाम परिषरजेयम् ।
किं वक्ष्यते स खलु मां वनु वीक्षितः स्या-
दिथं निनाय स भवन्मयमेव मार्गम् ॥ ४ ॥

भूयः क्रमादभिरिशन् भवदङ्घ्रिपूतं
वृन्दारनं हररिथिसुराभिरन्द्यम् ।
आनन्दमग्न इव लग्न इव प्रमोहे
किं किं दशानुरमवाप न पङ्कजाङ्ग ॥ ५ ॥

পশ্যন্নবন্দত ভবদ্বিহতিস্থলানি
 পাংসুষবরেষ্টত ভবচ্চরণাক্ষিতেষু।
 কিং ব্রুমহে বহুজনা হি তদাপি জাতা
 এৰং তু ভক্তিতরলা ঝিরলাঃ পরাস্মন্ ॥ ৬ ॥

সাযং স গোপভবনানি ভবচ্চরিত্র-
 গীতামৃতপ্রসৃতকর্ণরসায়নানি।
 পশ্যন্ প্রমোদসরিদের কিলোহ্যমানো
 গচ্ছন্ ভবদ্ববনসন্নিধিমন্বযাসীত্ ॥ ৭ ॥

তারদদর্শ পশুদোহরিলোকলোলং
 ভক্তোত্তমাগতিমির প্রতিপালযন্তম্।
 ভূমন্ ভবন্তমযমগ্রজবন্তমন্ত-
 ব্রহ্মানুভূতিরসসিন্ধুমিরোদ্ধমন্তম্ ॥ ৮ ॥

সায়ন্তনাপ্লবরিশেষরিরিক্তগাত্রৌ
 দ্বৌ পীতনীলরুচিরাম্বরলোভনীযৌ।
 নাতিপ্রপথঃধৃতভূষণচারুৱেষৌ
 মন্দস্মিতদ্রবদনৌ স যুরাং দদর্শ ॥ ৯ ॥

দূরাদ্রথাতসমবরুহ্য নমন্তমেন-
 মুথাপ্য ভক্তকুলমৌলিমথোপগূহন্।
 হর্ষান্নিতাক্ষরগিরা কুশলানুযোগী
 পাণিং প্রগৃহ্য সবলোথ গৃহং নিনেথ ॥ ১০ ॥

নন্দেন সাকম্মিতাদরমর্চযিত্বা
 তং যাদবং তদুদিতাং নিশময্য বার্তাম্।
 গোপেষু ভূপতিনিদেশকথাং নিবেদ্য
 নানাকথাভিরিহ তেন নিশামনৈষীঃ ॥ ১১ ॥

চন্দ্রাগৃহে কিমুত চন্দ্রভগাগৃহে নু
 রাধাগৃহে নু ভবনে কিমু মৈত্রিৱিন্দে।
 ধূর্তো ঝিলম্বত ইতি প্রমদাভিরুচ্চৈ-
 রাশঙ্কিতো নিশি মরুতপুরনাথ পাযাঃ ॥ ১২ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १३

मधुरापुरयात्रावर्णनम्

निशमय्य तराथ यानवार्तां
भृशमार्ताः पशुपालवालिकान्ताः ।
किमिदं किमिदं कथं त्रितीमाः
समरेताः परिदेरितान्यकूर्बन् ॥ १ ॥

करुणानिधिरेष नन्दसूनुः
कथमस्मान् रिसृजेदनन्यानाथाः ।
वत नः किमु दैरमेरमासी-
दिति तान्तरदातमानसा रिलेपुः ॥ २ ॥

चरमप्रहरे प्रतिष्ठमानः
सह पित्रा निजमित्रमणुलैश्च ।
परितापभरं नितम्बिनीनां
शमयिष्यन् ब्यामुचः सथायमेकम् ॥ ३ ॥

अचिरादुपयामि सन्निधिं रो
भरिता साधु मयैर सङ्गमश्रीः ।
अमृतान्मुनिधौ निमज्जयिष्ये
दुतमित्याश्वसिता बधूरकार्षीः ॥ ४ ॥

सविषादभरं सयाङ्कमुच्चैः
अतिदूरं रनिताभिरिन्क्यमाणः ।
मृदु तदिशि पातयन्नपाङ्गान
सवलोकत्रूररथेन निर्गतोभूः ॥ ५ ॥

অনসা বহলেন বল্লরানাং
 মনসা চানুগতোথ বল্লভানাম্।
 বনমার্তমুগং বিষণবৃক্ষং
 সমতীতো যমুনাতটীমযাসীঃ ॥ ৬ ॥

নিয়মায় নিমজ্য বারিণি ত্বা-
 মভিরীক্ষ্যাথ রথেপি গান্দিনেযঃ।
 ঝিরশোজনি কিং ঝিদং ঝিভোস্তে
 ননু চিত্রং ত্ববলোকনং সমন্তাত্ ॥ ৭ ॥

পুনরেষ নিমজ্য পুণ্যশালী
 পুরুষং ত্বাং পরমং ভুজঙ্গভোগে।
 অরিকম্বুগদাম্বুজৈঃ স্ফুরন্তং
 সুরসিকৌঘপরীতমালুলোকে ॥ ৮ ॥

স তদা পরমাত্মসৌখ্যসিকৌ
 ঝিনিমগ্নঃ প্রণুরন্ প্রকারভেদৈঃ।
 অরিলোক্য পুনশ্চ হষসিকৌ-
 রনুবৃত্ত্যা পুলকার্বতো যযৌ ত্বাম্ ॥ ৯ ॥

কিমু শীতলিমা মহান্ জলে যত
 পুলকোসারিতি চোদিতেন তেন।
 অতিহর্ষনিরুত্তরেণ সার্থং
 রথরাসী পরনেশ পাহি মাং ত্বম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १४

भगवतो मधुरापूरीप्रवेश रजकनिग्रह
बायकमालाकारकुञ्जानुग्रह धनुर्भस्मादि वर्णनम् च

सम्प्राप्तो मथुरां दिनार्धरिगमे तत्रान्तरस्मिन् रस-
न्नारामे विहितानः सखिजनैर्यातः पूरीमीक्षितुम्।
प्रापो राजपथं चिरश्रुतिधृतव्यालोककौतूहल-
स्त्रीपुंसोदादगण्यपुण्यनिगलैराकृष्यामगो नु किम् ॥ १ ॥

अतपाददुतिवत् सरागसुभगास्तुवन्मूर्तिरदोषितः
सम्प्राप्तो विलसतपयोधररुचो लोला भवददृष्टिर्वत्।
हारिण्यस्तुवदुरसस्वलीरदयि ते मन्दस्मितप्रौटिर-
न्मैर्मल्योल्लसिताः कटोघ रुचिरद्राजतकलापाश्रिताः ॥ २ ॥

तासामाकलयन्नपास्वरलनैर्मोदं प्रहर्षादभूत-
व्यालोलेषु जनेषु तत्र रजकं कथितं पटीं प्रार्थयन्।
कस्ते दास्यति राजकीयरसनं याहीति तेनोदितः
सद्यस्तस्य करेण शीर्षमहथाः सोप्याप पुण्यां गतिम् ॥ ३ ॥

भूयो बायकमेकमायतमतिं तोषेण रेषोचितं
दाश्वांसं स्वपदं निनेथ सुकृतं को वेद जीरास्त्रनाम्।
मालाभिः सुवकैः सुवैरपि पुनर्मालाकृता मानितो
भक्तिं तेन वृतां दिदेशिथ परां लम्ब्रीं च लम्ब्रीपते ॥ ४ ॥

कुञ्जामञ्जरिलोचनां पथि पुनदृष्टिरास्त्ररागे तया
दत्ते साधु किलास्त्ररागमददास्तस्या महान्तं हृदि।
चित्तस्थाम्जुतामथ प्रथयितुं गात्रेपि तस्याः स्फुटं
गुह्यं मञ्जु करेण तामुदनयस्तारज्जगतसुन्दरीम् ॥ ५ ॥

তারনিশ্চিতবৈভবাস্তর বিভো নাত্যন্তপাপা জনা
 যতকিঞ্চিদদতে স্ম শক্ত্যনুগুণং তাম্বুলমাল্যাদিকম্।
 গৃহ্নানঃ কুসুমাদি কিঞ্চন তদা মার্গে নিবন্ধাঞ্জলি-
 নীতিষ্ঠং বত হা যতোদ্য বিপুলামার্তিং ব্রজামি প্রভো ॥ ৬ ॥

এষ্যামীতি বিমুক্ত্যাপি ভগবন্মালেপদাত্র্যা তযা
 দূরাত্ কাতরযা নিরীক্ষিতগতিস্তবং প্রাৰিশো গোপুরম্।
 আঘোষানুমিতত্বদাগমমহাহর্ষোল্ললদেবকী-
 রক্ষোজপ্রগলতপযোরসমিষাত্ত্বতকীর্তিরন্তর্গতা ॥ ৭ ॥

আৰিষ্টো নগরীং মহোতসবরতীং কোদণ্ডশালাং ব্রজন
 মাধুর্যেণ নু তেজসা নু পুরুষৈর্দূরেণ দত্তান্তরঃ।
 স্রগভিভূষিতমর্চিতং বরধনুর্মা মেতি বাদাত্ পুরঃ
 প্রাগ্হ্নাঃ সমরোপযঃ কিল সমাক্রাঙ্কীরভাঙ্কীরপি ॥ ৮ ॥

শ্বঃ কংসক্ষপণোতসবস্য পুরতঃ প্রারম্ভতূর্যোপম-
 শ্চাপধবংসমহাধবনিস্তর বিভো দেবানরোমাথংযত্।
 কংসস্যাপি চ বেপথুস্তদুদিতঃ কোদণ্ডখণ্ডদ্বয়ী-
 চণ্ডাভ্যাহতরক্ষিপুরুষরবৈরুতকূলিতোভূত্ ত্বযা ॥ ৯ ॥

শিষ্টৈদুষ্টৈজনৈশ্চ দৃষ্টমহিমা প্রীত্যা চ ভীত্যা ততঃ
 সম্পশ্যন্ পুরসম্পদং প্রবিচরন্ সাযং গতো ঝাটিকাম্।
 শ্রীদাম্না সহ রাধিকারিরহজং খেদং বদন্ প্রস্বপ-
 ন্নানন্দন্নরতারকার্যঘটনাদ্বাতেশ সংরক্ষ মাম্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १५

कंसरधरणम्

प्रातः सन्नसुभोजक्षितिपतिरचसा प्रसुते मल्लतूर्ये
सञ्जे राज्जां च मथगानभिययुषि गते नन्दगोपेपि हर्म्यम्।
कंसे सौधाधिरुटे त्वमपि सहबलः सानुगश्चारुरेषो
रसद्धारं गतोभूः कुपितकुरलयापीडनागारलीटम् ॥ १ ॥

पापिष्ठापेहि मार्गाद् द्रुतमिति रचसा निष्ठुरक्रुद्धबुद्धे-
रश्वथस्य प्रणोदादधिकजरजुषा हस्तिना गृह्यमाणः।
केलीमुक्तोथ गोपीकुचकलशचिरस्पर्धिनां कुम्भमस्य
व्याहत्यालीयथासुरं चरणभुरि पुनर्निर्गतो बल्लुहासी ॥ २ ॥

हस्तप्राप्योप्यगम्यो ऋति मुनिजनस्येव धारन् गजेन्द्रं
क्रीडन्नापात्य भूमौ पुनरपिपततस्तस्य दन्तं सजीरम्।
मूलादुन्मूल्य तन्मूलगमहितमहामौक्तिकान्याश्चमित्रे
प्रादासुरं हारमेभिललितरिरचितं राधिकायै दिशेति ॥ ३ ॥

गृह्णानं दन्तमंगसे युतमथ हलिना रसमस्परिशन्तं
त्वां मस्रल्यस्रभस्रीरभसहतमनोलोचना वीक्ष्य लोकाः।
हंहो धन्यो नु नन्दो नहि नहि पशुपालासना नो यशोदा
नो नो धन्येक्षणाः स्मस्त्रिजगति वयमेवेति सर्वे शशंसुः ॥ ४ ॥

पूर्णं ब्रह्मेव साक्षान्निररधि परमानन्दसान्द्रप्रकाशं
गोपेषु त्वं ब्यासीर्न खलु बहज्जनैस्तारदारैदितोभूः।
दृष्ट्वाथ त्वं तदेदम्प्रथममुपगते पुण्यकाले जनौघाः
पूर्णान्दा विपापाः सरसमभिजगुस्तुरतकृतानि स्मृतानि ॥ ५ ॥

চাণুরো মল্লরীরস্তুদনু নৃপগিরা মুষ্টিকো মুষ্টিশালী
 ত্ৰাং রামথাভিপেদে ঝটঝটিতি মিথো মুষ্টিপাতাতিরুক্ষম্।
 উতপাতাপাতনাকর্ষণরিধিধরণান্যাসতাং তত্র চিত্রং
 মৃত্যোঃ প্রাগের মল্লপ্রভুরগমদযং ভূরিশো বন্ধমোক্ষান্ ॥ ৬ ॥

হা ধিক্ কষ্টং কুমারৌ সুললিতরপুষৌ মল্লরীরৌ কঠোরৌ
 ন দ্রক্ষ্যামো ব্রজামস্তররিতমিতি জনে ভাষমাণে তদানীম্।
 চাণুরং তং করোদভ্রামণরিগলদসুং পোথযামাসিথোর্যাং
 পিষ্টোভূমুষ্টিকোপি দ্রুতমথ হলিনা নষ্টশিষ্টৈর্দধারে ॥ ৭ ॥

কংসঃ সংরার্য তূর্যং খলমতিররিদন্ কার্যমার্যান্ পিতৃঋংস্তা-
 নাহন্তুং ব্যাপ্তমূর্তেষুর চ সমশিষদূরমুতসারণায়।
 রুষ্টো দুষ্টোক্তিভিস্তরং গরুড ইব গিরিং মথঃমথঃনুদথঃত
 খডগব্যাবল্লদুসসঙগ্রহমপি চ হঠাত্ প্রাগ্রহীরৌগ্রসেনিম্ ॥ ৮ ॥

সদ্যো নিষ্পিষ্টসন্ধিং ভুরি নরপতিমাপাত্য তস্যোপরিষ্টা-
 ত্ব্যাপাত্যে তদৈব ত্বদুপরি পতিতা নাকিনাং পুষ্পবৃষ্টিঃ।
 কিং কিং ব্রুমস্তদানীং সততমপি ভিয়া ত্বদাতাত্মা স ভেজে
 সাযুজ্যং ত্বদ্বধোথা পরম পরমিযং রাসনা কালনেমেঃ ॥ ৯ ॥

তদভ্রাতৃঋনষ্ট পিষ্টরা দ্রুতমথ পিতরৌ সন্নম্নুগ্রসেনং
 কৃত্বা রাজানমুচৈর্যদুকুলমখিলং মোদযন্ কামদানৈঃ।
 ভক্তানামুত্তমং চোদ্ধরমমরগুরোরাপ্তনীতিং সথাযং
 লঙ্করা তুষ্টো নগর্যাং পরনপুরপতে রুন্ধি মে সর্বরোগান্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १७

उक्तरदूतवर्णनम्

गत्वा सान्दीपनिमथ चतुषष्टिमात्रैरहोभिः
सर्वज्ञसुरं सह मुसलिना सर्बिद्या गृहीत्वा ।
पुत्रं नष्टं यमनिलयनादाहृतं दक्षिणार्थं
दत्त्वा तस्मै निजपुरमगा नादयन् पाथञ्जन्यम् ॥ १ ॥

स्मृत्वा स्मृत्वा पशुपसुदृशः प्रेमभारप्रगुणाः
कारुण्येन त्वमपि विरशः प्राहिणोरुद्धरं तम् ।
किंथगमुष्टे परमसूहादे भक्तवर्षाय तासां
भक्त्युद्रेकं सकलभुरने दुर्लभं दर्शयिष्यन् ॥ २ ॥

त्वन्माहात्म्यप्रथिमपिशुनं गोकुलं प्राप्य सायं
द्वारार्ताभिर्वह स रमयामास नन्दं यशोदाम् ।
प्रातदृष्ट्वा मणिमयरथं शक्तिताः पङ्कजाक्ष्यः
शुभ्रा प्राप्तां भवदनुचरं त्यक्तकार्याः समीयुः ॥ ३ ॥

दृष्ट्वा चैनं त्वदुपमलसद्वेषभूषाभिरामं
स्मृत्वा स्मृत्वा तत्र बिलसितानुच्छकैस्तानि ।
रुक्मालापाः कथमपि पुनर्गदादां बाचमूचुः
सौजन्यादीन् निजपरभितामप्यलं विस्मरन्त्यः ॥ ४ ॥

श्रीमन् किं त्वं पितृजनकृते प्रेषितो निर्दयेन
वासौ कान्तो नगरसुदृशां हा हरे नाथ पायाः ।
आश्लेषागाममृतरपुषो हन्त ते चुम्बनाना-
मुन्मादानां कुहकवचसां विस्मरेत् कान्त का वा ॥ ५ ॥

রাসত্রীডালুলিতললিতং বিশ্লথতকেশপাশং
 মন্দোদভিন্শ্রমজলকগং লোভনীযং ত্বদঙ্গম্।
 কারুণ্যাক্কে সকৃদপি সমালিঙ্গিতুং দর্শযেতি
 প্রেমোন্মাদান্দুরনমদন ত্বতপ্রিয়াস্তরাং রিলেপুঃ ॥ ৬ ॥

এরম্প্রায়ৈর্বিবশরচনৈরাকুলা গোপিকাস্তা-
 স্তরতসন্দৈঃ প্রকৃতিমনযত্ সোথ রিজ্ঞানগভৈঃ।
 ভূযস্তাভিমুদিতমতিভিস্তরন্মযীভির্ধূভি-
 স্তত্ত্বার্তাসরসমনযত্ কানিচিহ্নাসরাণি ॥ ৭ ॥

ত্বতপ্রোদানৈঃ সহিতমনিশং সর্বতো গেহকৃত্যং
 ত্বদ্বার্তৈর প্রসরতি মিথঃ সৈর চোতস্বাপলাপাঃ।
 চেষ্টাঃ প্রায়স্তরদনুকৃতযস্তরন্মযং সর্বমেরং
 দৃষ্টরা তত্র ব্যমুহদধিকং বিস্মযাদুদ্ধরোযম্ ॥ ৮ ॥

রাধাযা মে প্রিয়তমমিদং মতপ্রিয়ৈরং ব্রবীতি
 ত্বং কিং মৌনং কলযসি সখে মানিনী মতপ্রিয়ের।
 ইত্যাদ্যের প্রবদতি সখি ত্বতপ্রিয়ো নির্জনে মা-
 মিথংবদৈররমযদযং ত্বতপ্রিয়ামুতপলাক্ষীম্ ॥ ৯ ॥

এষ্যামি দ্রাগনুপগমনং কেবলং কার্যভারা-
 দ্বিল্লেষেপি স্মরণদৃঢ়তাসম্ভরান্মাস্ত খেদঃ।
 ব্রহ্মানন্দে মিলতি নচিরাৎ সঙ্গমো বা রিযোগ-
 স্তুল্যো বঃ স্যাদিতি তব গিরা সোকরোনির্ব্যথাস্তাঃ ॥ ১০ ॥

এবং ভক্তিঃ সকলভুরনে নেক্ষিতা ন শ্রুতা বা
 কিং শাস্ত্রৌঘৈঃ কিমিহ তপসা গোপিকাভ্যো নমোস্তু।
 ইত্যানন্দাকুলমুপগতং গোকুলাদুদ্ধরং তং
 দৃষ্টরা হৃষ্টো গুরুপুরপতে পাহি মামামযৌঘাত্ ॥ ১১ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ११

उपश्लोकोत्पत्तिवर्णनं जरासक्नादियुद्धवर्णनं
मुचकुन्दानुग्रहवर्णनं च

सैरश्रुत्यास्तदनु चिरं स्मरातुराया
यातोभूः सुललितमुद्गरेण सार्धम् ।
आरासं त्वदुपगमोत्सवं सदैव
ध्यायन्त्याः प्रतिदिनवाससज्जिकायाः ॥ १ ॥

उपगते त्वयि पूर्णमनोरथां
प्रमदसञ्जमकम्प्रपयोधराम् ।
विरिधमाननमदाधतीं मुदा
रहसि तां रमयाथक्वेषु सुखम् ॥ २ ॥

पृष्ठा वरं पुनरसारवृणोद्धराकी
भूयस्तवया सुरतमेव निशास्तरेषु ।
सायुज्यामस्तुरिति वदेत् बुध एव कामं
सामीप्यामस्तुरनिशमित्यपि नाव्रवीत् किम् ॥ ३ ॥

ततो भवान् देव निशासु कासुचि-
न्मृगीदृशं तां निभृतं विनोदयन् ।
अदादुपश्लोक इति श्रुतं सुतं
स नारदात् साङ्गततन्त्रविद् वभौ ॥ ४ ॥

अत्रूरमन्दिरमितोथ बलोद्धराभ्या-
मभ्यर्चितो बहू नूतो मुदितेन तेन ।
एनं विसृज्य विपिनागतपाण्डुरेय-
वृत्तं विरेदिथ तथा धृतराष्ट्रचेष्टाम् ॥ ५ ॥

বিঘাতাজ্জামাতুঃ পরমসুহাদো ভোজনুপতে-
 র্জরাসন্ধে রুন্ধত্যানরধিরুষান্ধেথ মথুরাম্।
 রথাদ্যৈর্দ্যোল্লৈঃ কতিপযবলস্তরং বলযুত-
 স্ত্রযোরিংশত্যক্ষৌহিণি তদুপনীতং সমহথাঃ ॥ ৬ ॥

বন্ধং বলাদথ বলেন বলোত্তরং ত্বং
 ভূযো বলোদ্যমরসেন মুমোচিথৈনম্।
 নিশশেষদিগজযসমাহতরিশ্বসৈন্যাত
 কোন্যস্ততো হি বলপৌরুষরাংস্তদানীম্ ॥ ৭ ॥

ভগ্নঃ স লগ্নহদযোপি নৃপৈঃ প্রণুনো
 যুদ্ধং ত্বয়া ব্যাধিত ষোড়শকৃত্ত্ব এরম্।
 অক্ষৌহিণীঃ শির শিরাস্য জঘন্ রিক্ষেণ
 সম্ভূয সৈকনরতিত্রিশতং তদানীম্ ॥ ৮ ॥

অষ্টাদশেস্য সমরে সমুপেযুষি ত্বং
 দৃষ্ট্বা পুরোথ যবনং যবনত্রিকোট্যা।
 ত্বষ্ট্রা বিধাপ্য পুরমাশু পযোধিমধ্যে
 তত্রাথ যোগবলতঃ স্বজনাননৈষীঃ ॥ ৯ ॥

পদভ্যাং ত্বং পদ্বমালী চকিত ইব পুরান্নির্গতো ধারমানো
 ম্লেচ্ছেশেনানুযাতো বধসুকৃতরিহীনেন শৈলে ন্যলৈষীঃ।
 সুপ্তেনাঙঘ্র্যাহতেন দ্রুতমথ মুচুকুন্দেন ভস্মীকৃতেস্মিন
 ভূপাযাস্মৈ গুহাস্তে সুললিতরপুষা তস্থিষে ভক্তিভাজে ॥ ১০ ॥

ঐক্ষ্বাকোহং বিরক্তোস্ম্যখিলনুপসুখে ত্বতপ্রসাদৈককাঙ্ক্ষী
 হা দেবেতি স্তবস্তং বরবিততিষু তং নিস্পৃহং বীক্ষ্য হস্যন্।
 মুক্তেস্তল্যাং চ ভক্তিং ধুতসকলমলং মোক্ষমপ্যাশু দত্বা
 কার্যং হিংসারিশুধৈ তপ ইতি চ তদা প্রাথ লোকপ্রতীতৈ ॥ ১১ ॥

তদনু মথুরাং গত্বা হত্বা চমুং যবনাহতাং
 মগধপতিনা মার্গে সৈন্যৈঃ পুরেব নিরারিতঃ।
 চরমরিজযং দর্পাযাস্মৈ প্রদায় পলাযিতো
 জলধিনগরীং যাতো বাতালযেশ্বর পাহি মাম্ ॥ ১২ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १८

रुक्मिणीस्वयंवरम्

त्रिदशरधकिरर्धितकौशलं
त्रिदशदत्तसमस्तुरिभूतिमत् ।
जलधिमध्यगतं त्वमभूषयो
नरपुरं रपुरं तरोचिषा ॥ १ ॥

ददुषि रेरतभूति रेरतीं
हलभूते तनयां विधिशासनात् ।
महितमुत्सवसोमपुष्पः
समुदितैमुदितैः सह यादरैः ॥ २ ॥

अथ रिदत्सुतां खलु रुक्मिणीं
प्रणयिनीं त्वयि देव सहोदरः ।
स्वयमदितसत चेदिमहीभुजे
स्वतमसा तमसाधुमुपाश्रयन् ॥ ३ ॥

चिरधृतप्रणया त्वयि बालिका
सपदि काङ्क्षितभङ्गसमाकुला ।
तव निरेदयितुं द्विजमादिशत
स्वकदनं कदनस्त्रिनिर्मितम् ॥ ४ ॥

द्विजसुतोपि च तूर्णमुपाययौ
तव पुरं हि दुराशदुरासदम् ।
मुदमबाप च सादरपूजितः
स भवता भवतापहता स्वयम् ॥ ५ ॥

স চ ভরন্তমরোচত কুণ্ডিনে
 নৃপসুতা খলু রাজতি রুঙ্কিণী।
 ত্বয়ি সমুতসুকযা নিজধীরতা-
 রহিতযা হি তযা প্রহিতোস্ম্যহম্ ॥ ৬ ॥

তর হতাস্মি পুরৈর গুণৈরহং
 হরতি মাং কিল চেদিনৃপোধুনা।
 অযি কৃপালয পালয মামিতি
 প্রজগদে জগদেকপতে তযা ॥ ৭ ॥

অশরণাং যদি মাং ত্বমুপেক্ষসে
 সপদি জীৱিতমের জহাম্যহম্।
 ইতি গিরা সুতনোরতনোদভৃশং
 সুহৃদযং হৃদযং তর কাতরম্ ॥ ৮ ॥

অকথযস্তরমথৈনমযে সখে
 তদধিকা মম মন্মথরেদনা।
 নৃপসমক্ষমুপেত্য হরাম্যহং
 তদযি তাং দযিতামসিতেক্ষণাম্ ॥ ৯ ॥

প্রমুদিতেন চ তেন সমং তদা
 রথগতো লঘু কুণ্ডিনমেযিরান্।
 গুরুমরুতপুরনাযক মে ভরান
 ৱিতনুতাং তনুতামথিলাপদাম্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १९

रुचिणीस्वयंवरवर्णनम्

बलसमेतबलानुगतो भवान्
पुरमगाहतं भीष्मकमानितः ।
द्विजसूतं त्रदुपागमरादिनं
धृतरसा तरसा प्रणाम सा ॥ १ ॥

भूरनकान्तमरेक्ष्य भवद्वपु-
नृपसूतस्य निशम्य च चेष्टितम् ।
विपुलखेदजुषां पुरवासिनां
सरुदितैरुदितैरगमनिशा ॥ २ ॥

तदनु रन्दितुमिन्दुमुखी शिरां
विहितमङ्गलभूषणभासुरा ।
निरगमद्वन्द्वदपितर्ज्जीरिता
स्वपुरतः पुरतः सुभटार्वता ॥ ३ ॥

कुलरधुभिरुपेत्य कुमारिका
गिरिसूतां परिपूज्य च सादरम् ।
मुहुरयाचत ततपदपङ्कजे
निपतिता पतितां तव केवलम् ॥ ४ ॥

समरलोककुतूहलसङ्कुले
नृपकुले निभृतं त्रयि च स्थिते ।
नृपसूता निरगाद् गिरिजालयात्
सुरुचिरं रुचिरञ्जितदिङ्मुखा ॥ ५ ॥

ভূরনমোহনরূপরুচা তদা
 ঝিরশিতাখিলরাজকদম্বযা ।
 ত্বমপি দেব কটাম্ফরিমোক্ষগৈঃ
 প্রমদযা মদযাথৎকৃষে মনাক্ ॥ ৬ ॥

কনু গমিষ্যসি চন্দ্রমুখীতি তাং
 সরসমেত্য করেণ হরন্ ক্ষণাত্ ।
 সমধিরোপ্য রথং ত্বমপাহুথা
 ভূরি ততো ঝিততো নিনদো দ্বিষাম্ ॥ ৭ ॥

কনু গতঃ পশুপাল ইতি ত্রুধা
 কৃতরণা যদুভিশ্চ জিতা নৃপাঃ ।
 ন তু ভরানুদচাল্যত তৈরহো
 পিশুনকৈঃ শুনকৈরিব কেসরী ॥ ৮ ॥

তদনু রুক্মিণমাগতমাহরে
 বধুমুপেক্ষ্য নিবধ্য ঝিরূপযন্ ।
 হাতমদং পরিমুচ্য বলোক্তিভিঃ
 পুরমযা রমযা সহ কান্তযা ॥ ৯ ॥

নবসমাগমলজ্জিতমানসাং
 প্রণযকৌতুকজ্জন্তিতমন্মথাম্ ।
 অরমযঃ খলু নাথ যথাসুখং
 রহসি তাং হসিতাংশুলসন্মুখীম্ ॥ ১০ ॥

ঝিরিধনম্ভিরেবমহর্নিশং
 প্রমদমাকলযন্ পুনরেকদা ।
 ঋজুমতেঃ কিল বক্রগিরা ভরান
 বরতনোরতনোদতিলোলতাম্ ॥ ১১ ॥

তদধিকৈরথ লালন কৌশলৈঃ
 প্রণযিনীমধিকং সুখযন্নিমাম্ ।
 অযি মুকুন্দ ভরচ্চরিতানি নঃ
 প্রগদতাং গদতান্তিমপাকুরু ॥ ১২ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ८०

स्यमन्तकोपाख्यानम्

सत्राजितसुरमथ लुक्करदकलकङ्क
दिर्यं स्यमन्तकमणिं भगवन्नयाचीः।
ततकारणं बहुरिधं मम भाति नूनं
तस्यात्तजां त्वयि रतां छलतो विरोढुम् ॥ १ ॥

अदत्तं तं तुभ्यं मणिररमनेनान्नमनसा
प्रसेनसुदत्राता गलभुरि बहन् प्राप मृगयाम्।
अहनेनं सिंहो मणिमहसि मांसत्रमरशत
कपीन्द्रसुतं हत्वा मणिमपि च बालाय ददिरान् ॥ २ ॥

शशंसुः सत्राजिदिरमनु जनान्तरां मणिहरं
जनानां पीयूषं भवति गुणिनां दोषकणिका।
ततः सर्वज्जोपि स्वजनसहितो मार्गणपरः।
प्रसेनं तं दृष्ट्वा हरिमपि गतोभूः कपिगुहाम् ॥ ३ ॥

भरन्तमरितकर्मतिरयाः स्वयं जाम्बरान
मुकुन्दशरणं हि मां क इह रोद्धुमित्यालपन्।
रिभो रघुपते हरे जय जयेत्यलं मुष्टिभि-
श्चिरं तव समर्चनं व्यथित भक्तचूडामणिः ॥ ४ ॥

बुधराथ तेन दत्तां
नवरमणीं वरमणिं च परिगृह्णन्।
अनुगृह्णन्मुमागाः
सपदि च सत्राजिते मणिं प्रादाः ॥ ५ ॥

তদনু স খলু ব্রীলালোলো ঝিলোলঝিলোচনাং
 দুহিতরমহো ধীমান্ ভামাং গিরৈৰ পরাৰ্পিতাম্।
 অদিত মগিনা তুভ্যং লভ্যং সমেত্য ভরানপি
 প্রমুদিতমনাস্তস্যৈরাদান্মগিং গহনাশযঃ ॥ ৬ ॥

ব্রীলাকুলাং রমযতি ত্বযি সত্যভামাং
 কৌন্তেযদাহকথযাথ কুরূন্ প্রযাতে।
 হী গান্দিনেযকৃতরম্গিরা নিপাত্য
 সত্রাজিতং শতধনুম্গিমাজহার ॥ ৭ ॥

শোকাত্ কুরূনুপগতামরলোক্য কান্তাং
 হত্বা দ্রুতং শতধনুং সমহর্ষযস্তাম্।
 রস্তে সশঙ্ক ইৰ মৈথিলগেহমেত্য
 রামো গদাং সমশিশিক্ষিত ধার্তরাষ্ট্রম্ ॥ ৮ ॥

অক্রূর এষ ভগবন্ ভরদিচ্ছযৈৰ
 সত্রাজিতঃ কুচরিতস্য যুযোজ হিংসাম্।
 অক্রূরতো মগিমনাহতরান্ পুনস্তরং
 তস্যৈৰ ভূতিমুপধাতুমিতি ব্রুবন্তি ॥ ৯ ॥

ভক্তস্তরযি স্থিরতরঃ স হি গান্দিনেয-
 স্তস্যৈৰ কাপথমতিঃ কথমীশ জাতা।
 ঝিঞ্জানরান্ প্রশমরানহমিতুদীর্গং
 গৰ্বং ধ্রুং শমযিতুং ভরতা কৃতৈৰ ॥ ১০ ॥

যাতং ভযেন কৃতরম্ৰযুতং পুনস্ত-
 মাহূয তদ্বিনিহিতং চ মগিং প্রকাশ্য।
 তত্রৈৰ সুব্রতধরে ঝিনিধায় তুষ্যান
 ভামাকুচাস্তশযনঃ পরনেশ পাযাঃ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ८१

सुभद्राहरणं कालिन्द्यादिरिवाहरणं
नरकासुररधरणं च

स्निग्धां मुग्धां सततमपि तां लालयन् सत्यभामां
यातो भूयः सह खलु तया याञ्जसेनीरिवाहम्।
पाथप्रिीते पुनरपि मनागास्थितो हस्तिपुर्यां
शक्रप्रस्थं पुरमपि रिभो संरिधायागतोभूः ॥ १ ॥

भद्रां भद्रां भद्रदरजां कौरवेणाथ्यमानां
श्वदाचा तामहत कुहनामस्करी शक्रसूनुः।
तत्र क्रुद्धं बलमनूनयन् प्रत्यगासेन सार्धं
शक्रप्रस्थं प्रियसथमुदे सत्यभामासहायः ॥ २ ॥

तत्र क्रीडन्नपि च यमुनाकूलदृष्टां गृहीत्वा
तां कालिन्दीं नगरमगमः खाण्डरप्रिीणितान्निः।
भ्रातृस्तं प्रणयिरिशां देर पैतृषरसेयीं
राञ्जां मध्ये सपदि जहषे मित्रिन्दामरस्तीम् ॥ ३ ॥

सत्यां गत्वा पुनरुदरहो नग्नजिन्नन्दनां तां
वधरा सप्तपि च बृषररान् सप्तमूर्तिर्निमेषात्।
भद्रां नाम प्रददुरथ ते देर सन्तर्दनाद्या-
स्तसोदर्यां वरद भरतः सापि पैतृषरसेयी ॥ ४ ॥

पाथादियैरप्यकृतलरनं तोयमात्राभिलक्ष्यं
लक्ष्मं छिन्ना शफरमर्था लक्ष्मणां मद्रकन्याम्।
अष्टारैरं तत्र समभरन् बल्लभास्तत्र मध्ये
शुश्रोथ त्वं सुरपतिगिरा भौमदुश्चेष्टितानि ॥ ५ ॥

স্মৃতযাতং পক্ষিপ্রবরমধিক্রাটস্বরমগমো
 বহনক্কে ভামামুপবনমিবারাতিভবনম্।
 ঝিভিন্দন্ দুর্গাণি ত্রুটিতপ্তনাশোণিতরসৈঃ
 পুরং তাবত্ প্রাগজ্যোতিষমকুরুথাঃ শোণিতপুরম্ ॥ ৬ ॥

মুরসুরাং পথগাস্যো জলধিবনমধ্যাদুদপতত
 স চক্রে চক্রেণ প্রদলিতশিরা মওক্ষু ভবতা।
 চতুর্দৈর্দন্তারলপতিভিরিকানসমরং
 রথাঙগেন ছিত্বা নরকমকরোস্তীর্গনরকম্ ॥ ৭ ॥

স্তুতো ভূম্যা রাজ্যং সপদি ভগদত্তেস্য তনযে
 গজথৈকং দত্বা প্রজিঘযিথ নাগান্নিজপুরীম্।
 থলেনাবন্ধানাং স্বগতমনসাং ষোড়শ পুনঃ
 সহস্রাণি স্ত্রীণামপি চ ধনরাশিং চ ঝিপুলম্ ॥ ৮ ॥

ভৌমাপাহাতকুণ্ডলং তদদিতের্দাতুং প্রযাতো দিবং
 শক্রাদ্যৈর্মহিতঃ সমং দযিতযা দুস্ত্রীষু দত্তহ্রিয়া।
 হত্বা কল্পতরুং রুষাভিপতিতং জিত্বেন্দ্রমভ্যাগম-
 স্তুত্বু শ্রীমদদোষ ঈদৃশ ইতি ব্যাখ্যাতুমেরাকৃথাঃ ॥ ৯ ॥

কল্পদুং সত্যভামাভবনভূরিসৃজন্ দব্যষ্টসাহস্রযোষাঃ
 স্বীকৃত্য প্রত্যগারং ঝিহিতবহুরপূর্লালয়ন্ কেলিভেদৈঃ।
 আশ্চর্যান্নারদালোকিতঝিঝিধগতিস্তুত্র তত্রাপি গেহে
 ভূযঃ সর্ভাসু কুর্বন্ দশ দশ তনযান্ পাহি বাতালযেশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ८२

बाणयुद्धं नृगमोक्षं च

प्रदुम्नो रौक्मिणेयः स खलु तत्र कला शम्भरेणाहृतस्तुं
हत्वा रत्या सहाप्लो निजपुरमहरदुष्किकन्यां च धन्याम्।
ततपुत्रोथानिरुद्धो गुणनिधिरवहद्रोचनां रुक्मिणोत्रीं
तत्रोद्वाहे गतस्तुरं न्यरधि मुसलिना रुक्म्यपि द्यूतैरैरात् ॥ १ ॥

बाणस्य सा बलिसुतस्य सहस्रबाहो-
र्माहेश्वरस्य महिता दुहिता किलोषा।
त्वत्पौत्रमेनमनिरुद्धमदृष्टपूर्वं
स्वप्नेनुभूय भगवन् विरहातुराभूत् ॥ २ ॥

योगिन्यातीर कुशला खलु चित्रलेखा
तस्याः सखी बिलिखती तरुणानशेषान्।
तत्रानिरुद्धमुषया विदितं निशाया-
मानेष्ट योगबलतो भवतो निकेतात् ॥ ३ ॥

कन्यापुरे दयितया सुखमारमस्तुं
चैनं कथञ्चन बबन्धुषि शर्बवन्धौ।
श्रीनारदोक्ततदुदन्तदुरन्तरोमै-
स्तुरं तस्य शोणितपुरं यदुभिन्यरुक्माः ॥ ४ ॥

पुरीपालशशैलप्रियदुहित्नाथोस्य भगवान्
समं भूतव्रातैर्यदुबलमशङ्कं निरुद्धे।
महाप्राणो बाणो ऋतिं युयुधानेन युयुधे
गुहः प्रदुम्नेन त्वमपि पुरहन्ता जघटिषे ॥ ५ ॥

নিরুদ্ধাশেষাস্ত্রে মুমুহুষি তরাস্ত্রেণ গিরিশে
 দুতা ভূতা ভীতাঃ প্রমথকুলরীরাঃ প্রমথিতাঃ।
 পরাস্কন্দত্ স্কন্দঃ কুসুমশরবাণৈশ্চ সচিরাঃ
 স কুম্ভাণ্ডো ভাণ্ডং নরমির বলেনাশু বিভিদে ॥ ৬ ॥

চাপানাং পঞ্চশত্যা প্রসভমুপগতে ছিন্নচাপেথ বাণে
 ব্যার্থে যাতে সমেতো জ্বরপতিরশনৈরজ্বরী স্বজ্বরেণ।
 জ্ঞানী স্তুত্বাথ দত্বা তব চরিতজুমাং বিজ্বরং স জ্বরোগাত
 প্রায়োন্তর্জানরন্তোপি চ বহুতমসা রৌদ্রচেষ্ঠা হি রৌদ্রাঃ ॥ ৭ ॥

বাণং নানায়ুধোগ্রং পুনরভিপতিতং দর্পদোষাদ্ধিতন্ন
 নির্লূনাশেষদোষং সপদি বুবুধুষা শঙ্করেণোপগীতঃ।
 তদ্বাচা শিষ্টবাহুদ্বিতযমুভযতো নির্ভয়ং ততপ্রিয়ং তং
 মুক্তরা তদত্তমানো নিজপুরমগমঃ সানিরুদ্ধঃ সহোষঃ ॥ ৮ ॥

মুহুস্তারচ্ছত্রং বরুণমজযো নন্দহরণে
 যমং বালানীতৌ দরদহনপানেনিলসথম্।
 বিধিং বতসস্তেযে গিরিশমিহ বাণস্য সমরে
 বিভো বিশ্বেতকর্ষী তদযমবতারো জযতি তে ॥ ৯ ॥

দ্বিজরুমা কুকলাসবপুর্ধরং
 নৃগনৃপং ত্রিদিবালযমাপযন্।
 নিজজনে দ্বিজভক্তিমনুত্তমা-
 মুপদিশন্ পরনেশ্বর পাহি মাম্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥ শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

দশক - ৮৩

পৌণ্ড্রকধৰ্ণনং কাশীপুরিদাহৰ্ণনং
বিবিদৰধৰ্ণনং লক্ষণাস্বয়ংৱরং চ

রামেথ গোকুলগতে প্রমদাপ্রসক্তে
হৃতানুপেতযমুনাদমনে মদাস্কে।
শ্বেৱং সমারমতি সেৱকৱাদমূঢ়ো
দূতং ন্যযুঙক্ত তৱ পৌণ্ড্রকৱাসুদেৱঃ ॥ ১ ॥

নारायणोहमरतीर्ण इहास्मि भूमौ
ধতসে কিল ত্বমপি মামকলক্ষণানি।
উতসৃজ্য তানি শরণং ব্রজ মামিতি ত্বাং
দূতো জগাদ সকলৈহসিতঃ সভাযাম্ ॥ ২ ॥

দূতেথ যাতৱতি যাদৱসৈনিকৈস্তৱং
যাতো দদর্শিথ ৱপুঃ কিল পৌণ্ড্রকীয়ম্।
তাপেন ৱক্ষসি কৃতাক্ষমনল্পমূল্য-
শ্রীকৌস্তভং মকৱকুণ্ডলপীতচেলম্ ॥ ৩ ॥

কালায়সং নিজসুদর্শনমস্যতোস্য
কালানলোতকৱকিৱেণ সুদর্শনেন।
শীর্ষং চকতিথ মমদিথ চাস্য সৈনাং
তন্মিত্রকাশিপশিৱোপি চকর্থ কাশ্যাম্ ॥ ৪ ॥

জাল্যেন বালকগিৱাপি কিলাহমেৱ
শ্রীৱাসুদেৱ ইতি রুঢ়মতিশ্চিৱং সঃ।
সায়ুজ্যমেৱ ভৱদৈক্যাধিয়া গতোভূত
কো নাম কস্য সুকৃতং কথমিত্যৱেযাত্ ॥ ৫ ॥

কাশीश्वरस्य तनयोथ सुदक्षिणाथ्यः
 शर्भं प्रपूज्य भवते रिहिताभिचारः ।
 कृत्यान्लं कमपि बाणरणातिभीतै-
 भूतैः कथथंन वृतैः सममभ्यमुथत् ॥ ६ ॥

तालप्रमाणचरणाम्थिलं दहन्तीं
 कृत्यां विलोक्य चकितैः कथितोपि पौरैः ।
 द्यूतोतसरे किमपि नो चलितो रिभो त्वं
 पार्श्वस्त्रमाशु विससर्जिथ कालचक्रम् ॥ ७ ॥

अभ्यापतत्यमितधाम्नि भवन्महास्त्रे
 हा हेति विदुतरती खलु घोरकृत्या ।
 रोषात् सुदक्षिणमदक्षिणचेष्टितं तं
 पुण्णोष चक्रमपि काशिपुरीमधाम्नीत् ॥ ८ ॥

स खलु विरिदो रम्भेघाते कृतोपकृतिः पुरा
 तव तु कलया मृतुं प्राप्नुं तदा खलतां गतः ।
 नरकसचिरो देशक्लेशं सृजन् नगरास्तिके
 षाटिति हलिना युध्यन्द्वा पपात तलाहतः ॥ ९ ॥

साम्भ्रं कौरव्यपुत्रीहरण नियमितं साम्भ्रनार्थी कुरुणां
 यातस्तुद्वाक्यरोषोदधृतकरिनगरो मोचयाम्नास रामः ।
 ते घात्याः पाण्डुरैरैरिति यदुपतनां नामुचस्तुरं तदानीं
 तं त्वां दूर्बोधलीलं परनपुरपते तापशास्त्ये निषेरे ॥ १० ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ८४

सूर्यग्रहणयात्रारर्णनम्

क्वचिदथ तपनोपरागकाले
पुरि निदधत् कृतबर्मकामसूनु।
यदुकुलमहिलावृतः सूतीर्थं
समुपगतोसि समन्तपथकाथ्यम् ॥ १ ॥

बहुरजनताहिताय तत्र
त्वमपि पुनन् विनिमज्य तीर्थतोयम्।
द्विजगणपरिमुञ्जतिराशिः
सम्मिलथाः कुरुपाण्डुरादिमित्रैः ॥ २ ॥

तत्र खलु दयितार्जनैः समेता
द्रुपदसुता त्वयि गाढभक्तिभारा।
तदुदितभरदाहतिप्रकारैः
अतिमुमुदे सममन्यभामिनीभिः ॥ ३ ॥

तदनु च भगवन् निरीक्ष्य गोपा-
नतिकुतूकदुपगम्य मानयित्वा।
चिरतरविरहातुरासरेथाः
पशुपरधुः सरसं त्वमन्वयासीः ॥ ४ ॥

सपदि च भरदीक्षुणोत्सरेन
प्रमुषितमानहदां नितम्बिनीनाम्।
अतिरसपरिमुञ्जकङ्गुलीके
परिचयहृद्यतरे कुचे न्यलैषीः ॥ ५ ॥

রিপুজনকলহৈঃ পুনঃ পুনর্মে
 সমুপগতৈরিয়তী রিলম্বনাভূত্।
 ইতি কৃতপরিব্রজ্ঞে স্বয়ি দ্রা-
 গতিবিরশা খলু রাধিকা নিলিল্যে ॥ ৬ ॥

অপগতবিরহর্যথাসুদা তা
 রহসি বিধায় দদাথ তত্ত্ববোধম্।
 পরমসুখচিদাত্মকোহমাশ্বে-
 তুদযতু রঃ স্ফুটমের চেতসীতি ॥ ৭ ॥

সুখরসপরিমিশ্রিতো বিযোগঃ
 কিমপি পুরাভরদুক্করোপদেশৈঃ।
 সমভরদমুতঃ পরং তু তাসাং
 পরমসুখৈক্যমযী ভবদ্বিচিন্তা ॥ ৮ ॥

মুনিবরনিবহৈস্তরাথ পিত্রা
 দুরিতশমায শুভানি পৃচ্ছ্যমানৈঃ।
 স্বয়ি সতি কিমিদং শুভান্তরৈরি-
 তুরুহসিতৈরপি যাজিতসুদাসৌ ॥ ৯ ॥

সুমহতি যজনে রিতায়মানে
 প্রমুদিতমিত্রজনে সহৈর গোপাঃ।
 যদুজনমহিতাস্ত্রিমাসমাত্রং
 ভবদনুষঙ্গরসং পুরের ভেজুঃ ॥ ১০ ॥

ব্যপগমসময়ে সমেত্য রাধাং
 দৃঢ়মুপগূহ্য নিরীক্ষ্য বীতখেদাম্।
 প্রমুদিতহৃদয়ঃ পুরং প্রযাতঃ
 পরনপুরেশ্বর পাহি মাং গদেভ্যঃ ॥ ১১ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ८५

जरासकर धवर्णनं राजसूयवर्णनं च

ततो मगधभूभृता चिरनिरोधसङ्केशितं
शताष्टकयुतायुतद्वितयमीश भूमिभृताम् ।
अनाथशरणाय ते कमपि पूरुषं प्राहिणो-
दयाचत स मागधक्पणमेव किं भूयसा ॥ १ ॥

यियासुरभिमागधं तदनु नारदोदीरिता-
दुधिष्ठिरमथोद्यमादुभयकार्यपर्याकुलः ।
विरुद्धजयिनोधररादुभयसिद्धिरितुक्करे
शशंसुषि निजैः समं पुरमिथेथ योधिष्ठिरीम् ॥ २ ॥

अशेषदयितायुते त्वयि समागते धर्मजो
विजित्य सहजैर्महीं भवदपाससंरर्धितैः ।
श्रियं निरुपमां रहनहह भक्तदासायितं
भवन्तमयि मागधे प्रहितवान् सतीमार्जुनम् ॥ ३ ॥

गिरिव्रजपुरं गतास्तदनु देव यूयं त्रयो
ययाच समरोतसरं द्विजमिषेण तं मागधम् ।
अपूर्णसुकृतं त्वमुं परनजेन सङ्ग्रामयन्
निरीक्ष्य सह जिष्णुना त्वमपि राजयुद्धरा स्थितः ॥ ४ ॥

अशान्तसमरोद्धतं विटपपाटनासंज्ञया
निपात्य जरसससुतं परनजेन निष्पाटितम् ।
विमुच्य नृपतीन् मुदा समनुगृह्य भक्तिं परां
दिदेशिथ गतस्पृहानपि च धर्मगुणैः भूरः ॥ ५ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ८७

सालरादिरधरणं भारतयुद्धरणं च

सालरो भैष्ठीरिवाहे यदुबलरिजितश्चन्द्रचूडादिमानं
बिन्दन् सौभं स मायी त्वयि बसति कुरुंस्तुरतपुरीमभ्यभाङ्गीत्।
प्रदुम्नस्तं निरुक्कनिथिलयदुभटैर्नार्ग्रहीदुग्रवीर्यं
तस्यामात्यं द्युम्नस्तं ब्याजनि च समरः सप्तविंशत्यहस्तः ॥ १ ॥

तारङ्गं रामशाली त्वरितमुपगतः खण्डितप्रायसैन्यं
सौभेशं तं न्यरुक्काः स च किल गदया शार्ङ्गमभ्रंशयन्ते।
मायाततं ब्याहिसीदपि तत्र पुरतस्तुत्रयापि ऋणार्धं
नाञ्जयीत्याहरेके तदिदमरमतं ब्यास एव न्यषेधीत् ॥ २ ॥

क्लिष्टरा सौभं गदाचूर्णितमुदकनिधौ मङ्गु सालरेपि चक्रे-
णोतकृते दन्तब्रह्मः प्रसभमभिपतन्नभ्यमुत्तदादां ते।
कौमोदक्या हतोसारपि सुकृतनिधिशैच्यरतप्रापदैक्यं
सर्वेषामेष पूर्वं त्वयि धृत मनसां मोक्षणार्थो रतारः ॥ ३ ॥

त्वयायातेथ जाते किल कुरुसदसि द्यूतके संयतायाः
ब्रह्मन्त्या याञ्जसैन्याः सकरुणमकृथाश्चेलमालामनस्ताम्।
अन्नानुप्राप्तशर्वांशजमुनिचकितद्रोपदी चिन्तितोथ
प्राप्तः शाकान्नमन्नं मुनिगणमकृथास्तुष्टिमन्तं ब्रनास्ते ॥ ४ ॥

युक्कोद्योगेथ मन्त्रे मिलति सति बृतः फल्लनेन त्वमेकः
कौरव्ये दन्तसैन्यः करिपुरमगमो दौत्यकृत् पाण्डुवार्थम्।
भीष्मद्रोणादिमान्ये तत्र खलु रचने धिककृते कौरवेण
ब्यावृणन् विश्वरूपं मुनिसदसि पुरीं क्फोभयिस्त्रागतोभूः ॥ ५ ॥

জিষ্ণেস্বরং কৃষ্ণ সূতঃ খলু সমরমুখে বন্ধুঘাতে দযালুং
 খিন্নং তং বীক্ষ্য বীরং কিমিদমযি সখে নিত্য একোযমাত্মা ।
 কো বধ্যঃ কোত্র হস্তা তদিহ বধভিযং প্রোজব্যা ময্যাপিতাত্মা
 ধর্ম্যং যুদ্ধং চরেতি প্রকৃতিমনযথা দর্শযন্ বিশ্বরূপম্ ॥ ৬ ॥

ভক্তোত্তংসেথ ভীষ্মে তব ধরণিভরক্ষেপকৃত্যৈকসক্তে
 নিত্যং নিত্যং বিভিন্দত্যুতসমধিকং প্রাপ্তসাদে চ পার্থে ।
 নিশশস্ত্রত্বপ্রতিজ্ঞাং বিজহদরিবরং ধারযন্ ক্রোধশালী-
 রাধারন্ প্রাঞ্জলিং তং নতশিরসমথো বীক্ষ্য মোদাদপাগাঃ ॥ ৭ ॥

যুদ্ধে দ্রোণস্য হস্তিস্থিররগভগদত্তোরিতং বৈষ্ণবাস্ত্রং
 বক্ষস্যাদত্ত চক্রস্থগিতরবিমহাঃ প্রাদর্যতসিন্ধুরাজম্ ।
 নাগাস্ত্রে কর্ণমুক্তে ক্ষিতিমবনমযন্ কেবলং কৃত্তমৌলিং
 তত্রৈ তত্রাপি পার্থং কিমির নহি ভবান্ পাণ্ডুরানামকার্ষীত্ ॥ ৮ ॥

যুদ্ধাদৌ তীর্থগামী স খলু হলধরো নৈমিশক্ষেত্রমূচ্ছ-
 নপ্রতুখাযিসূতক্ষয়কৃতথ সূতং ততপদে কল্পযিত্বা ।
 যজ্ঞঘ্নং বলবলং পৰ্বণি পরিদলযন্ স্নাততীর্থো রণান্তে
 সম্প্রাপ্তো ভীমদুর্যোধনরণমশমং বীক্ষ্য যাতঃ পুরীং তে ॥ ৯ ॥

সংসুপ্তদ্রৌপদেযক্ষপণহতধিযং দ্রৌণিমেত্য ত্বদুজ্য
 তন্মুক্তং ব্রাহ্মমস্ত্রং সমহত বিজযো মৌলিরত্নং চ জহে ।
 উচ্ছিত্যৈ পাণ্ডুরানাং পুনরপি চ বিশতুত্তরাগভর্মস্ত্রে
 রক্ষন্নঙগুষ্ঠমাত্রঃ কিল জঠরমগাশ্চক্রপাণির্বিভো ত্বম্ ॥ ১০ ॥

ধর্মৌঘং ধর্মসূনোরভিদধদখিলং ছন্দমতুসস ভীষ্ম-
 স্তরাং পশ্যন্ ভক্তিভূম্নৈর হি সপদি যযৌ নিষ্কলব্রক্ষভূযম্ ।
 সংযাজ্যথাস্বমেধৈস্তিভিরতিমহিতৈর্ধর্মজং পূর্ণকামং
 সম্প্রাপ্তো দ্বারকাং ত্বং পবনপুরপতে পাহি মাং সর্বরোগাত্ ॥ ১১ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ८९

कुचेलोपाख्यानम्

कुचेलनामा भवतः सतीर्थात्
गतः स सान्दीपनिमन्दिरे द्विजः।
हृदयैरागेण धनादिनिस्पृहो
दिनानि निन्ये प्रशमी गृहशमी ॥ १ ॥

समानशीलापि तदीयरल्लभा
तथैव नो चित्तजयं समेषुषी।
कदाचिदूचे वत वृत्तिलक्षये
रमापतिः किं न सखा निषेव्यते ॥ २ ॥

इतीरितोयं प्रियया म्फुधार्तया
जुगुप्समानोपि धने मदारहे।
तदा हृदालोकनकौतुकान्ययो
रहन् पटान्ते पृथुकानुपायनम् ॥ ३ ॥

गतोयमाश्चर्यमयीं भवतपुरीं
गृहेषु शैव्याभवनं समेषिरान्।
प्रविश्य रैकुर्गमिराप निवृत्तिं
तवातिसम्भारनया तू किं पुनः ॥ ४ ॥

प्रपूजितं तं प्रियया च वीजितं
करे गृहीत्वाकथयः पुराकृतम्।
यदिन्नार्थं गुरुदारचोदिते-
रपतूर्वर्यं तदमर्षि कानने ॥ ५ ॥

ত্রপাজুযোস্মাত্ পৃথুকং বলাদথ
 প্রগৃহ্য মুষ্টৌ সকৃতশিতে ত্বয়া ।
 কৃতং কৃতং নন্বিত্যেতি সংভ্রমা-
 দ্রমা কিলোপেত্য করং রুরোধ তে ॥ ৬ ॥

ভক্তেষু ভক্তেন স মানিতস্তরযা
 পুরীং বসনেকনিশাং মহাসুখম্ ।
 বতাপরেদুদ্রিণং বিনা যযৌ
 বিচিত্ররুপস্তর খলবনুগ্রহঃ ॥ ৭ ॥

যদি হ্যযাচিষ্যমদাস্যদচ্যুতো
 বদামি ভার্যাং কিমিতি ব্রজনসৌ ।
 ত্বদুক্তিলীলাস্মিতমগ্নধীঃ পুনঃ
 ক্রমাদপশ্যন্মগিদিপ্রমালযম্ ॥ ৮ ॥

কিং মাগরিভ্রংশ ইতি ভ্রমন্ ক্ষণং
 গৃহং প্রতিষ্টঃ স দদর্শ বল্লভাম্ ।
 সখীপরীতাং মণিহেমভূষিতাং
 বুবোধ চ ত্বতকরণাং মহাদভূতাম্ ॥ ৯ ॥

স রত্নশালাসু বসন্নপি স্বয়ং
 সমুন্নমন্ত্তিভরোমতং যযৌ ।
 ত্বমেবমাপূরিতভক্তরাঞ্জিতো
 মরুতপুরাধীশ হরস্ব মে গদান্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - ८८

सन्तानगोपालोपाख्यानम्

प्रागेराचार्यपुत्राहतिनिशमनया स्वीयषट्सूनुरीक्षां
काङ्क्षन्त्या मातुरुक्त्या सूतलभुरि बलिं प्राप्य तेनार्चितसुखम् ।
धातुः शापाङ्घ्रिग्यान्वितकशिपु भवान् शौरिजान् कंसभग्ना-
नानीयैनान् प्रदर्शय स्वपदमनयथाः पूर्वपुत्रान् मरीचेः ॥ १ ॥

श्रुतदेव इति श्रुतं द्विजेन्द्रं
बहलाश्वं नृपतिं च भक्तिपूर्वम् ।
युगपद्भ्रमनुग्रहीतुकामो
मिथिलां प्रापिथ तापसैः समेतः ॥ २ ॥

गच्छन् द्विमूर्तिरुभयोर्युगपन्निकेत-
मेकेन भूरिभिर्भैरिहितोपचारः ।
अन्येन तद्दिनभृतैश्च फलोदनाद्यै-
स्तुल्यं प्रसेदिथ ददाथ च मुक्तिमात्र्याम् ॥ ३ ॥

भूयोथ द्वाररत्यां द्विजतनयमृतिं ततप्रलापानपि त्वं
को वा दैव्यं निरुक्त्यादिति किल कथयन् विश्वरोटाप्यसोटाः ।
जिष्णोर्गर्भं विनेतुं त्वयि मनुजधिया कुर्णितं चास्य बुद्धिं
तद्भारतां विधातुं परमतमपदप्रेक्षणेनेति मन्ये ॥ ४ ॥

नष्टा अष्टास्य पुत्राः पुनरपि तव तूपेक्षया कष्टवादः
स्पष्टो जातो जनानामथ तदवसरे द्वारकामाप पार्थः ।
मैत्र्या तत्रोषितोसौ नरमसूतमृतौ विप्रवर्यप्ररोदं
श्रुत्वा चक्रे प्रतिज्जामनुपहतसूतः सन्निरेक्ष्य कृशानुम् ॥ ५ ॥

মানী স স্বামপৃষ্টরা দ্বিজনিলয়গতো বাণজালৈর্মহাস্তৈঃ
 রুক্ষানঃ সূতিগেহং পুনরপি সহসা দৃষ্টনষ্টে কুমারে।
 যাম্যামৈন্দ্রীং তথান্যাঃ সুররনগরীরিদিয়াসাদ্য সদ্যো
 মোঘোদ্যোগঃ পতিষ্যন্ হতভূজি ভরতা সস্মিতং বারিতোভূত্ ॥ ৬ ॥

সার্থং তেন প্রতীচীং দিশমতিজরিনা স্যন্দনেনাভিয়াতো
 লোকালোকং ব্যতীতস্তিমিরভরমথো চক্রধাম্না নিরুক্ষন্।
 চক্রাংশুক্লিষ্টদৃষ্টিং স্থিতমথ বিজয়ং পশ্য পশ্যোতি বারাং
 পারে স্বং প্রাদদর্শঃ কিমপি হি তমসাং দূরদূরং পদং তে ॥ ৭ ॥

তত্রাসীনং ভূজস্বাধিপশয়নতলে দিব্যভূষায়ুধাদ্যৈ-
 রারীতং পীতচেলং প্রতিনবজলদশ্যামলং শ্রীমদঙ্গম্।
 মূর্তীনামীশিতারং পরমিহ তিসৃণামেকমর্থং শ্রুতীনাং
 স্বামের স্বং পরাঙ্গম্ প্রিয়সখসহিতো নেমিথ ক্ষেমরূপম্ ॥ ৮ ॥

যুবাং মামের দ্বারধিকরিবৃতান্তর্হিততয়া
 বিভিনৌ সন্দ্রষ্টুং স্বয়মহমহার্ষং দ্বিজসুতান্।
 নযেতং দ্রাগেতানিতি খলু বিতীর্ণান্ পুনরমুন
 দ্বিজাযাদাযাদাঃ প্রণুতমহিমা পাণ্ডুজনায়া ॥ ৯ ॥

এবং নানারিহারৈর্জগদভিরময়ন্ বৃষ্টিংবংশং প্রপুষ্প-
 নীজানো যজ্ঞভেদৈরতুলরিহতিভিঃ প্রীণয়ন্নেগনেত্রাঃ।
 ভূভারক্ষেপদস্তাত্ পদকমলজুষাং মোক্ষণাযারতীর্ণঃ
 পূর্ণং ব্রহ্মৈব সাক্ষাদ্যদুষু মনুজতারুযিতস্তবং ব্যলাসীঃ ॥ ১০ ॥

প্রায়েণ দ্বাররত্যাংবৃতদযি তদা নারদস্তব্দসর্দ-
 স্তস্মান্নেভে কদাচিতখলু সুকৃতনিধিস্তরতপিতা তত্ত্ববোধম্।
 ভক্তানামগ্রযাযী স চ খলু মতিমানুদ্ধরস্তবত্ত্ব এষ
 প্রাপ্তো বিজ্ঞানসারং স কিল জনহিতাযাধুনাস্তে বদর্যাম্ ॥ ১১ ॥

সোযং কৃষ্ণগরতারো জয়তি তব বিভো যত্র সৌহৃদভীতি-
 স্নেহদ্বেষানুরাগপ্রভৃতিভিরতুলৈরশ্রমৈর্যোগভেদৈঃ।
 আর্তিং তীর্থা সমস্তামমৃতপদমণ্ডসসর্বতঃ সর্বলোকাঃ
 স স্বং বিশ্বার্তিশাস্ত্যৈ পবনপুরপতে ভক্তিপূর্ত্যৈ চ ভূয়াঃ ॥ ১২ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ८९

बृकासुररधरणम्

रमाजाने जाने यदिह तत्र भङ्गेषु विभरो
न सदयससम्पद्यस्तदिह मदकृत्वादशमिनाम् ।
प्रशान्तिं कृत्स्नैर प्रदिशसि ततः काममथिलं
प्रशान्तेषु क्षिप्रं न खलु भवदीये च्युतिकथा ॥ १ ॥

सद्यः प्रसादरुषितान् विधिशक्करादीन्
केचिद्विभो निजगुणानुगुणं भजन्तः ।
भ्रष्टा भवन्ति वत कष्टमदीर्घदृष्ट्या
स्पष्टं बृकासुर उदाहरणं किलास्मिन् ॥ २ ॥

शकुनिजः स तु नारदमेकदा
स्वरिततोषमपृच्छदधीश्वरम् ।
स च दिदेश गिरीशमुपासितुं
न तु भवन्तमवन्मुमसाधुषु ॥ ३ ॥

तपस्तपुषु घोरं स खलु कुपितः सप्तमदिने
शिरः हित्वा सद्यः पुरहरमुपस्थाप्य पुरतः ।
अतिक्लुद्रं रौद्रं शिरसि करदानेन निधनं
जगन्नाथाद्वरे भवति विमुथानां क्व शुभधीः ॥ ४ ॥

मोक्षारं वक्त्रमुक्त्वा हरिणपतिरिह प्राद्वरतसोथ रुद्रं
दैत्याद्वीत्या स्म देवो दिशि दिशि बलते पृथतो दन्तदृष्टिः ।
तूष्णीके सर्वलोके तत्र पदमधिरौम्ह्यन्तुमूर्ध्नि शर्भं
दूरादेवाग्रतस्तत्र पट्टुरट्टुरपुषा तस्थिषे दानराय ॥ ५ ॥

ভদ্রং তে শাকুনেয ভ্রমসি কিমধুনা স্বং পিশাচস্য রাচা
 সন্দেহশ্চেন্দুত্তৌ তব কিমু ন করোষ্যঙুগুলীমঙ্গ মৌলৌ ।
 ইথং স্বদ্বাক্যমূঢ়ঃ শিরসি কৃতকরঃ সোপতচ্ছিন্নপাতং
 ভ্রংশো হ্যেবং পরোপাসিতুরপি চ গতিঃ শূলিনোপি স্বমেব ॥ ৬ ॥

ভৃগুং কিল সরস্বতীনিকটরাসিনস্তাপসা-
 স্ত্রিমূর্তিষু সমাদিশন্নধিকসত্ত্বতাং রেদিতুম্ ।
 অযং পুনরনাদরাদুদিতরুদ্ররোষে রিধৌ
 হরেপি চ জিহিংসিষৌ গিরিজয়া ধৃতে স্বামগাত্ ॥ ৭ ॥

সুপ্তং রমাক্তভুরি পঙ্কজলোচনং স্বাং
 রিপ্রে বিনিঘ্নতি পদেন মুদোখিতস্তরম্ ।
 সর্বং ক্ষমস্ব মুনিবর্য ভবেত্ সদা মে
 ত্বতপাদচিহ্নমিহ ভূষণমিত্যরাদীঃ ॥ ৮ ॥

নিশ্চিত্য তে চ সুদৃঢ়ং ত্বযি বন্ধভাৰাঃ
 সারস্বতা মুনিবরা দধিরে রিমোক্ষম্ ।
 স্বামেরমচ্যুত পুনশ্চুতিদোষহীনং
 সত্ত্বোচ্চযৈকতনুমের বযং ভজামঃ ॥ ৯ ॥

জগতসৃষ্ট্যাদৌ স্বাং নিগমনিবহৈবন্দিভিরিব
 স্ত্বতং রিষ্ণেগা সচ্চিতপরমরসনির্দ্বৈতবপুষম্ ।
 পরাত্মানং ভূমন্ পশুপবনিতাভাগ্যানিবহং
 পরীতাপশ্রান্তৈ পবনপুররাসিন্ পরিভজে ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १०

आगमादीनां परमतातपयनिरूपणम्

बृकभृगुमुनिमोहिन्याश्वरीयादिवृत्ते-
षरयि तर हि महद्भुं सरशरुदिवैत्रम्।
स्थितमिह परमात्मन् निष्कलारुगभिन्नं
किमपि यदरुतातं तद्वि रूपं तरैर ॥ १ ॥

मूर्तित्रयेश्वरसदाशिरपथुकरं यत
प्राहः परात्परपुरेण सदाशिरुस्मिन्।
तत्रेश्वरसु स रिक्कुठपदसुतरमेर
त्रिभुं पुनर्भुजसि सत्यपदे त्रिभागे ॥ २ ॥

तत्रापि साद्विकतनुं तर विष्णुमाह-
रुता तु सत्वरिरलो रुजसैर पूर्णः।
सत्त्वैतकटुमपि चासुति तमेरुकार-
चेष्टैदिकं च तर शरुकरनामि मूर्ते ॥ ३ ॥

तं च त्रिमूर्त्यतिगतं परपूरुषं त्वां
शरुत्तनापि खलु सरुमयत्तवेतोः।
शंसन्तुपासनरुधौ तदपि स्वतसु
तुदुपमित्यतिदुत्तं वहु नः प्रमाणम् ॥ ४ ॥

श्रीशरुकरुपि भगरुन् सकलेषु तर-
त्तुवेर मानयति यो न हि पङ्कपाती।
तुनिरुत्तमेर स हि नामसहस्रकादि
रुग्याथ्यत् तरुतसुतिपरुशु गतिं गतोसुते ॥ ५ ॥

মূর্তিত্রযাতিগমুৰাচ চ মন্ত্রশাস্ত্র-

স্যাদৌ কলাযসুষমং সকলেশ্বরং স্বাম্।
ধ্যানং চ নিষ্কলমসৌ প্রণয়ে খলুত্ত্বরা
স্বামের তত্র সকলং নিজগাদ নান্যম্ ॥ ৬ ॥

সমস্তসারে চ পুরাণসঙগ্রহে

বিসংশয়ং ত্বন্মহিমৈর বর্ণ্যতে।
ত্রিমূর্তিযুক্ত্যপদত্রিভাগতঃ
পরং পদং তে কথিতং ন শূলিনঃ ॥ ৭ ॥

যত্ ব্রাহ্মকল্প ইহ ভাগবতদ্বিতীয়-

স্কন্ধোদিতং বপূরনাবৃতমীশ ধাত্রে।
তস্যৈব নাম হরিশর্ষমুখং জগাদ
শ্রীমাধবঃ শিরপরোপি পুরাণসারে ॥ ৮ ॥

যে স্বপ্রকৃত্যনুগুণা গিরিশং ভজন্তে

তেষাং ফলং হি দৃঢ়ৈর তদীয়ভক্ত্যা।
ব্যাসো হি তেন কৃতবানধিকারিহেতোঃ
স্কান্দাদিকেষু তব হানিরচোর্থবদৈঃ ॥ ৯ ॥

ভূতার্থকীর্তিরনুবাদবিরুদ্ধবাদৌ

ত্রৈধার্থবাদগতযঃ খলু রোচনার্থাঃ।
স্কান্দাদিকেষু বহরোত্র বিরুদ্ধবাদা-
স্তবত্তামসত্ত্বপরিভূতুপশিক্ষণাদ্যাঃ ॥ ১০ ॥

যত্ কিথিওদপ্যরিদুষাপি বিভো মযোক্তং

তন্মন্ত্রশাস্ত্ররচনাদ্যভিদৃষ্টমের।
ব্যাসোক্তিসারমযভাগবতোপগীত
ক্লেশান্ বিধূয কুরু ভক্তিভরং পরাস্মন্ ॥ ১১ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ११

भक्तिस्वरूपवर्णनम्

श्रीकृष्णं त्वत्पदोपासनमभयतमं बद्धमिथार्थदृष्टे-
र्मर्तस्यार्तस्य मन्ये व्यापसरति भयं येन सर्वात्मनैर ।
यत्तारत् त्वत्प्रणीतानिह भजनविधीनास्थितो मोहमार्गे
धारन्नप्यार्वताम्नः स्थलति न कुहचिद्देवदेवाखिलात्मन् ॥ १ ॥

भूमन् कायेन वाचा मुखरपि मनसा त्वद्वलप्रेरितात्मा
यद्यत् कुरे समस्तं तदिह परतरे त्वय्यसारपर्यामि ।
जात्यापीह स्वपाकसुरधि निहितमनः कर्मरागिन्द्रियार्थ-
प्राणो विश्वं पुनीते न तू रिमुखमनासुरतपदादिप्रवर्यः ॥ २ ॥

तीतिर्नाम द्वितीयाद्भवति ननु मनः कल्लितं च द्वितीयं
तेनैक्याभ्यासशीलो हृदयमिह यथाशक्ति बुद्ध्या निरुन्म्याम् ।
मायारिक्ते तू तस्मिन् पुनरपि न तथा भाति मायाधिनाथं
तं त्वां भक्त्या महत्या सततमनुभजन्नीश तीतिं रिजह्याम् ॥ ३ ॥

भक्तेरुत्पत्तिबुद्धी तव चरणजुषां सङ्गमेनैव पुंसा-
मासाद्ये पुण्यभाजां श्रिय इव जगति श्रीमतां सङ्गमेन ।
ततसङ्गे देव भूयान्मम खलु सततं तन्मुखादुन्मिषद्धि-
सुरन्माहात्म्यप्रकारैर्भरति च सुदृढा भक्तिरुदधूतपापा ॥ ४ ॥

श्रेयोमार्गेषु भक्त्यधिकवह्नमतिर्जन्मकर्माणि भूयो
गायन् क्षेममणि नामान्यपि तदुभयतः प्रदुतं प्रदुतात्मा ।
उद्यत्कासः कदाचित् कुहचिदपि रुदन् क्वापि गर्जन् प्रगाय-
न्नुन्मादीव प्रन्तन्नयि कुरु करुणां लोकबाह्यश्चरेयम् ॥ ५ ॥

ভূতান্যেতানি ভূতান্মকমপি সকলং পক্ষিমতস্যান্ মৃগাদীন
 মতর্গান্ মিত্রাণি শত্রূনপি যমিতমতিস্বরন্ময়ান্যানমানি ।
 ত্বতসেবায়্যাং হি সিধ্যেন্মম তব কৃপয়া ভক্তিদার্যং বিরাগ-
 স্তবত্ত্বস্যাববোধোপি চ ভুরনপতে যত্নভেদং ঝিনৈব ॥ ৬ ॥

নো মুহ্যন্ ক্ষুত্ৰুডাদ্যৈর্ভবসরণিভরৈস্তবনিলীনাশযত্না-
 চ্চিত্তাসাতত্যাশালী নিমিষলবমপি ত্বতপদাদপ্রকম্পঃ ।
 ইষ্টানিষ্টেষু তুষ্টিব্যসনঝিরহিতো মাযিকত্বাববোধ-
 জ্জ্যেতস্নাভিস্তবনখেন্দোরধিকশিশিরিতেনাত্মনা সত্বরেযম্ ॥ ৭ ॥

ভূতেষবেষু ত্বদৈক্যস্মৃতিসমধিগতো নাধিকারোধুনা চে-
 ত্বতপ্রেম ত্বতকমৈত্রী জডমতিষু কৃপা দ্বিটসু ভূযাদুপেক্ষা ।
 অর্চায়াং বা সমর্চাকুতুকমুরুরতরশ্রদ্ধয়া বর্ধতাং মে
 ত্বতসংসেবী তথাপি দ্রুতমুপলভতে ভক্তলোকোত্তমত্বম্ ॥ ৮ ॥

আবৃত্য ত্বতস্বরূপং ক্ষিতিজলমরুদাদ্যাত্মনা ঝিক্ষিপন্তী
 জীবান্ ভূযিষ্ঠকর্মারিলিঝিরশগতীন্ দুঃখজালে ক্ষিপন্তী ।
 ত্বন্মায়া মাভিভূন্মামযি ভুরনপতে কল্পতে ততপ্রশান্তৌ
 ত্বতপাদে ভক্তিঝেবেতঝরদযি ঝিভো সিন্ধযোগী প্রবুদ্ধঃ ॥ ৯ ॥

দুঃখান্যালোক্য জন্তুঝরলমুদিতঝিরেকোহমাচার্যঝর্যা-
 ল্লঝরা ত্বদুপতত্বং গুণচরিতকথাদুদ্ভবন্তুজিভূমা ।
 মাযামেনাং তঝিত্বা পরমসুখমযে ত্বতপদে মোদিতাহে
 তস্যায়ং পূঝরসঃ পরনপুরপতে নাশযাশেষরোগান্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १२

कर्ममिश्रभक्तिस्वरूपवर्णनम्

बेदैससर्वाणि कर्माण्यफलपरतया वर्णितानीति बुधरा
तानि त्वय्यर्पितान्येव हि समनुचरन् यानि नैकम्यमीश।
मा भूद्धेदैन्यिषिद्धे कुहचिदपि मनः कर्मराचां प्रवृत्ति-
दूर्बर्जं चेदराप्तुं तदपि खलु भवत्यर्पये चितप्रकाशे ॥ १ ॥

यसुवन्याः कर्मयोगसुखं भजनमयसुत्रं चाभीष्टमूर्तिं
हृदयां सत्त्वेकरूपां हृदि हृदि क्वापि वा भारयित्वा।
पुष्पैर्गङ्गैर्निबेद्यैरपि च विरचितैः शक्तितो भक्तिपूते-
र्नित्यं रर्यां सपर्यां विदधदयि विभो त्वत्प्रसादं भजेयम् ॥ २ ॥

स्त्रीशूद्रासुरतकथादिश्रवणविरहिता आसतां ते दयार्हा-
सुरतपादासन्नयातान् द्विजकुलजनुषो हन्तु शोचाम्यशास्तान्।
वृत्त्यर्थं ते यजन्तो बहूकथितमपि त्वामनाकर्णयन्तो
दृष्ट्वा विद्याभिजातैः किमु न विदधते तादृशं मा कृथा माम् ॥ ३ ॥

पापोयं कृष्णरामेत्यभिलपति निजं गृहितुं दुश्चरित्रं
निर्लज्जस्यास्य राचा बहूतरकथनीयानि मे विस्मितानि।
ब्राता मे वक्राशीलो भजति किल सदा विष्णुमिथं बुधांस्ते
निन्दन्तुद्वैर्हसन्ति त्वयि निहितमतींस्तदृशं मा कृथा माम् ॥ ४ ॥

श्वेतच्छायं कृते त्वां मुनिवररपुष्पं प्रीणयन्ते तपोभि-
स्त्रेतयां सुश्रुवादयङ्कितमरणतनुं यज्ज्जरूपं यजन्ते।
सेरन्ते तन्ममागैर्विलसदरिगदं द्वापरे श्यामलाङ्गं
नीलं सक्तीर्तनाद्यैरिह कलिसमये मानुषास्तवां भजन्ते ॥ ५ ॥

সোযং কালেযকালো জযতি মুররিপো যত্র সঙ্কীর্তনাদ্যৈ-
 নির্যৈন্নৈরেব মার্গৈরখিলদ ন চিরাত্ত্বতপ্রসাদং ভজন্তে।
 জাতাস্ত্রেতাকৃতাদারপি হি কিল কলৌ সম্ভবং কামযন্তে
 দৈবাত্তত্রৈব জাতান্ বিষযবিষয়সৈর্মা বিভো বথংযাস্মান্ ॥ ৬ ॥

ভক্তাস্তারত কলৌ সুদ্রুমিলভুরি ততো ভূরিশস্ত্র চোচ্চৈঃ
 কারেরীং তাম্রপর্গীমনু কিল কৃতমালাং চ পুণ্যাং প্রতীচীম্।
 হা মামপ্যেতদন্তর্ভরমপি চ বিভো কিথিৎদথৎদ্রসং ত্ব-
 য্যাশাপাশৈর্নিবধ্য ভ্রময ন ভগরন্ পূরয ত্বনিষেরাম্ ॥ ৭ ॥

দৃষ্টবা ধর্মদ্রুহং তং কলিমপকরণং প্রাঙ্কহীক্ষিত্ পরীক্ষি-
 ক্তন্তং ব্যাকৃষ্টখডগোপি ন বিনিহতবান্ সারবেদী গুণাংশাত্।
 ত্বতসেরাদ্যাশু সিধ্যেদসদিহ ন তথা ত্বতপরে চৈষ ভীরু-
 র্যত্বু প্রাগের রোগাদিভিরপহরতে তত্র হা শিক্ষিযেনম্ ॥ ৮ ॥

গঙ্গা গীতা চ গায়ত্র্যপি চ তুলসিকা গোপিকাচন্দনং তত
 সালগ্রামাভিপূজা পরপুরুষ তথৈকাদশী নামবর্ণাঃ।
 এতান্যষ্টাপ্যযন্নান্যযি কলিসমযে ত্বতপ্রসাদপ্রবৃদধ্যা
 ক্ষিপ্ৰং মুক্তিপ্রদানীত্যভিদধুরুষযন্তেষু মাং সজ্জযেথাঃ ॥ ৯ ॥

দেবর্ষীগাং পিতৃঋণামপি ন পুনর্গী কিঙ্করো বা স ভূমন
 যোসৌ সর্বাঅনা ত্বাং শরণমুপগতসসর্বকৃত্যানি হিত্বা।
 তস্যোতপন্নং বিকর্মাপ্যখিলমপনুদস্যেব চিত্তস্থিতস্তবং
 তন্মে পাপোখতাপান্ পরনপুরপতে রুক্মি ভক্তিং প্রণীযাঃ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १७

गुरुशिक्षारर्णनम्

बन्धुश्चेहं रिजह्यां तर हि करुणया त्वयुपारेशितात्मा
सर्वं तत्ररा चरेयं सकलमपि जगद्दीक्ष्य मायारिलासम् ।
नानास्वादभ्रासिजन्यात् सति खलु गुणदोषारबोधे विधिर्वा
र्यासेधो वा कथं तो त्वयि निहितमतेरीतरैषम्यबुद्धेः ॥ १ ॥

म्हुत्षुगलोपमात्रे सततकृतधियो जन्तवः सन्त्यनन्ता-
स्तेभ्यो रिज्जानरत्नात् पुरुष इह ररसुज्जनिर्दुर्लभैर ।
तत्राप्यात्माननः स्यातसुहादपि च रिपुर्यस्तुरयि न्यस्तचेता-
स्तापोच्छिन्तेरुपायं स्मरति स हि सुहात् स्वात्तरैरी ततोन्यः ॥ २ ॥

अतकारुण्ये प्रवृत्ते क इर नहि गुरुर्लोकवृत्तेपि भूमन
सर्वाक्रान्तापि भूमिनहि चलति ततससतम्मां शिक्षयेयम् ।
गृहीयामीश तद्विषयपरिचयेप्यप्रसक्तिं समीरात
र्याप्तुत्तथात्मनो मे गगनगुरुशान्दात्तु निर्लेपता च ॥ ३ ॥

स्वच्छः स्यां पारनोहं मधुर उदकरद्वहिरन्मा स्म गृह्णां
सर्वान्नीनोपि दोषं तरुषु तमिर मां सर्वभूतेशररेयाम् ।
पुष्टिनष्टिः कलानां शशिन इर तनोर्नात्मनोस्तीति रिद्यां
तोयादिर्यस्तुमार्तागुरदपि च तनुषरेकतां त्वतप्रसादात् ॥ ४ ॥

स्नेहादर्याधानुपुत्रप्रणयमृतकपोतायितो मा स्म भूरं
प्राप्तुं प्राप्नन् सहेय म्हुधमपि शयुरत् सिन्धुरतस्यामगाधः ।
मा पशुं योषिदादौ शिथिनि शलभरत् भृशरत् सारभागी
भ्यासं किन्तु तद्वदनचयनरशान्माहमीश प्रणेशम् ॥ ५ ॥

মা বদধ্যাসং তরুণ্যা গজ ইৰ বশযা নার্জযেযং ধনৌঘাং
 হর্তান্যসুং হি মাধরীহর ইৰ মুগবন্মা মুহং গ্রাম্যগীতেঃ ।
 নাত্যাসজ্জ্য ভোজ্যে ঝষ ইৰ বডিশে পিঙ্গলারনিরাশঃ
 সুপ্যাং ভর্তর্যযোগাত্ কুরর ইৰ রিভো সামিষোন্যৈর্ন হন্যে ॥ ৬ ॥

বর্তেষ ত্যক্তমানঃ সুখমতিশিশুরনিসসহায়শ্চরেযং
 কন্যাযা একশেষো বলয ইৰ রিভো বর্জিতান্যোন্যঘোষঃ ।
 ত্ৰুচ্চিত্তো নারবুদধৈ পরমিসুকৃদির ক্ষ্মাভ্দাযানঘোষং
 গেহেষরন্যপ্রণীতেষরহিরির নিরসানুন্দুরোমন্দিরেষু ॥ ৭ ॥

ত্বয়োর ত্বতকৃতং ত্বং ক্ষপযসি জগদিতূর্ণনাভাত্ প্রতীযাং
 ত্ৰুচ্চিত্তা ত্বতস্বরূপং কুরুত ইতি দৃঢ়ং শিক্ষযে পেশকারাত্ ।
 রিডভস্মাত্মা চ দেহো ভরতি গুরুররো যো রিরেকং রিরক্তিং
 ধত্তে সখিঃন্ত্যমানো মম তু বহুরুজাপীডিতোযং রিশেষাত্ ॥ ৮ ॥

হী হী মে দেহমোহং ত্যজ পরনপুরাধীশ যতপ্রেমহেতো-
 গেহে রিত্তে কলত্রাদিষু চ রিরশিতাস্তরতপদং রিস্মরন্তি ।
 সোযং রহেশশুনো রা পরমিহ পরতসসাম্প্রতং চাক্ষিকর্গ-
 ত্বগজিহ্বাদ্যা রিকর্ষন্ত্যবশমত ইতঃ কোপি ন ত্বতপদাজে ॥ ৯ ॥

দুর্বারো দেহমোহো যদি পুনরধুনা তর্হি নিশশেষরোগান
 হাত্মা ভক্তিং দ্রুটিষ্ঠাং কুরু তব পদপঙ্কেরুহে পঙ্কজাক্ষ ।
 নূনং নানাভরান্তে সমধিগতমিমং মুক্তিদং রিপ্রদেহং
 ক্ষুদ্রে হা হন্ত মা মা ক্ষিপ রিষযরসে পাহি মাং মারুতেশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १४

तद्वज्जानोतपत्तिप्रकारवर्णनं वक्रमोक्षस्वरूपवर्णनं
भक्तिप्रार्थनावर्णनं च

शुद्धा निष्कामधर्मैः प्रवरगुरुगिरा ततस्वरूपं परं ते
शुद्धं देहेन्द्रियादिर्यपगतमथिलर्याप्तमावेदयन्ते ।
नानात्वस्थैल्यकाश्यादि तू गुणजरपुससप्ततोध्यासितं ते
रहेर्दारुप्रभेदेवेषिण महदगुतादीप्तताशान्ततादि ॥ १ ॥

आचार्याख्याधरस्वारणिसमनुमिलच्छिष्यरूपोत्तरार-
ग्यारेधोद्वासितेन स्फुटतरपरिवोधाग्निना दह्यमाने ।
कर्मलीवासनाततकृततनुभुरनभ्राप्तिकान्तरपूरे
दाह्याभारेन विद्याशिथिनि च विरते त्वन्मयी खलवरस्था ॥ २ ॥

एवं त्वतप्राप्तितोन्यो नहि खलु निथिलक्लेशहानेरुपायो
नैकान्तात्यन्तिकान्ते कृषिरदगदषाडगुण्यषडकर्मयोगाः ।
दुर्बैकल्यैरकल्या अपि निगमपथास्ततफलान्यप्यराप्ता
मत्तास्तवां विस्मरन्तः प्रसजति पतने यास्त्यनन्तान् विषादान् ॥ ३ ॥

त्वल्लोकान्यलोकः क्वनु भयरहितो यत् परार्धद्वयान्ते
तृतीयससत्यलोकैपि न सुखरसतिः पद्मभूः पद्मनाभ ।
एवं भारे त्वधर्मार्जितवह्मतमसां का कथा नारकाणां
तन्मे त्वं छिन्नि वक्रं वरद कृपणवक्रो कृपापूरसिक्को ॥ ४ ॥

याथार्थाङ्गन्मयस्यैर हि मम न विभो वस्तुतो वक्रमोक्षौ
मायारिद्यातनुभ्यां तत्र तू विरचितौ स्वप्नबोधोपमौ तौ ।
वक्त्रे जीवद्विमुक्तिं गतरति च विदा तारती तारदेको
भूङ्क्ते देहद्रुमस्थे विषयफलरसान्नापरो निर्व्यथात्मा ॥ ५ ॥

জীৱনুক্ত্বমেৰংবিধমিতি ৰচসা কিং ফলং দূৰদূৰে
 তন্নামাশুদ্ধবুদ্ধেৰ্ণ চ লঘু মনসশশোধনং ভক্তিতোন্যত্।
 তন্মে ৰিষেণ কৃষীষ্ঠাস্তৰযি কৃতসকলপ্ৰাপ্ৰণং ভক্তিভাৱং
 যেন স্যাং মঙক্ষু কিথিৎদগুৰুৰচনমিলত্বতপ্ৰবোধস্তৰদাত্মা ॥ ৬ ॥

শব্দব্ৰহ্মণ্যপীহ প্ৰযতিতমনসস্তৱাং ন জানন্তি কেচিত
 কষ্টং বন্ধ্যশ্ৰমাস্তে চিৱতৰমিহ গাং বিভ্ৰতে নিস্প্ৰসূতিম্।
 যস্য্যাং ৰিশ্বাভিৱামাসসকলমলহৰা দিৱ্যলীলাৱতাৱাঃ
 সচ্চিতসান্দ্ৰং চ ৰূপং তৱ ন নিগদিতং তাং ন ৰাচং ত্ৰিয়াসম্ ॥ ৭ ॥

যো যাৱান্ যাদৃশো বা স্বমিতি কিমপি নৈৱাৰগচ্ছামি ভূম-
 ন্নেৰংগনন্যভাৱস্তৰদনুভজনমেৱাদ্ৰিয়ে চৈদ্যৰৈৱিন্।
 স্বল্লিঙ্গানাং স্বদঙ্ঘিপ্ৰিয়জনসদসাং দৰ্শনস্পৰ্শনাদি-
 ভূয়ান্মে স্বতপ্ৰপূজানতিনুতিগুণকৰ্ম্মানুকীৰ্ত্যাদৰোপি ॥ ৮ ॥

যদ্যল্লভ্যেত তত্তত্তৰ সমুপহাতং দেৱ দাসোস্মি তেহং
 স্বদোহোন্মাজনাদ্যং ভৱতু মম মুহুঃ কৰ্ম নিৰ্মাযমেৱ।
 সূৰ্য্যাম্বিৱান্ধগাঅাদিষু লসিতচতুৰ্বাহুমাৱাধয়ে স্বাং
 স্বতপ্ৰেমদ্রুৱৰূপো মম সততমভিষ্যন্দতাং ভক্তিয়োগঃ ॥ ৯ ॥

ঐক্যং তে দানহোমব্ৰতনিযমতপসসাঙখ্যযোগৈর্দূৱাপং
 স্বতসস্শৈৱ গোপ্যঃ কিল সুকৃতিতমাঃ প্ৰাপুৱানন্দসান্দ্ৰম্।
 ভক্তেষৱন্যেষু ভূযসস্বপি বহুমনুষে ভক্তিমেৱ স্বমাসাং
 তন্মে স্বভক্তিমেৱ দ্ৰুচয় হৱ গদান্ কৃষ্ণ ৰাতালযেশ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १५

कैरल्यसिद्धिप्रकारवर्णनम्

आदौ हैरण्यगर्भीं तनुमरिक्कलजीवात्मिकामास्थितसुरं
जीवत्वं प्राप्य मायागुणगणखचितो वर्तसे विश्वयोने ।
तत्रोदबुद्धेन सत्त्वेन तु गुणयुगलं भक्तिभारं गतेन
छिन्ना सद्भवं च हिन्ना पुनरनुपहितो वर्तितहे त्वमेव ॥ १ ॥

सत्त्वोन्मेषात् कदाचित् खलु विषयरसे दोषबोधेऽपि भूमन
भूयोप्येषु प्रवृत्तिससतमसि रजसि प्रोद्धते दुर्निरारा ।
चित्तं तारदण्डाशच ग्रथितमिह मिथस्तानि सर्वाणि रौद्रं
तूर्ये त्वय्येकभक्तिशरणमिति भवान् हंसरूपी न्यागादीत् ॥ २ ॥

सन्ति श्रेयांसि भूयांस्यपि रुचिभिदया कर्मिणां निर्मितानि
म्हृदानन्दाश्च सान्ता बह्विधगतयः कृष्णं तेभ्यो भवेयुः ।
त्वं चाचक्ष्याथ सथ्ये ननु महिततमां श्रेयसां भक्तिमेकां
त्वद्वक्त्यान्न्दतुल्यां खलु विषयजुषां सम्मदः केन वा स्यात् ॥ ३ ॥

त्वद्वक्त्या तुष्टबुद्धेः सुखमिह चरतो विच्युताशस्य चाशाः
सर्वाः स्युः सौख्यमयाः सलिलकुहरगस्येव तेऽथैकमयाः ।
सोऽयं खलुविन्दलोकं कमलजभवनं योगसिद्धीश्च हृदयाः
नाकाङ्क्षतेतदास्तां स्वयमनुपतिते मोक्षसौख्येऽप्यनीहः ॥ ४ ॥

त्वद्वक्त्या बाध्यमानोऽपि च विषयरसैरिन्द्रियाशान्तिहेतो-
र्भक्त्यैराक्रम्यामैः पुनरपि खलु तैर्दुर्बलैर्नाभिजयाः ।
सपुत्रादिर्दीपितार्चिर्दहति किल यथा भूरिदारुप्रपथं
त्वद्वक्त्याघे तथैव प्रदहति दुरितं दुर्मदः केन्द्रियाणाम् ॥ ५ ॥

চিত্তদ্রীভারমুচ্চৈৰ্পুষি চ পুলকং হর্ষবাষ্পং চ হিহ্না
 চিত্তং শুদধ্যৈতকথং বা কিমু বহুতপসা বিদ্যায়া বীতভক্তেঃ।
 ত্বদাথাস্বাদসিদ্ধাঞ্জনসততমরীমৃজ্যমানোযমাত্মা
 চক্ষুর্ভবত্ তত্ত্বসূক্ষ্মং ভজতি ন তু তথাভ্যস্তয়া তর্ককোট্যা ॥ ৬ ॥

ধ্যানং তে শীলযেযং সমতনুসুখবদ্ধাসনো নাসিকাগ্র-
 ন্যস্তান্ধঃ পূরকাদ্যৈর্জিতপরনপথশিচতপদ্মং ত্বরাথগম্।
 উর্ধ্বাগ্রং ভারযিত্বা রিরিধিশিখিনঃ সংরিচিন্ত্যোপরিষ্ঠাত
 তত্রস্থং ভারযে ত্বাং সজলজলধরশ্যামলং কোমলাঙ্গম্ ॥ ৭ ॥

আনীলশ্লক্ষকেশং জ্বলিতমকরসতকুণ্ডলং মন্দহাস-
 স্যান্দর্দং কৌস্তভশ্রীপরিগতবনমালোরুহারাভিরামম্।
 শ্রীবতসাক্ষং সুবাহুং মৃদুলসদুদরং কাঞ্চনচ্ছাযচেলং
 চারুশ্শিকোরুমশোরুহললিতপদং ভারযেহং ভরন্তম্ ॥ ৮ ॥

সর্বাঙ্গেষ্বরঙ্গ রঙ্গতকুতুকমতি মুহুর্ধারয়নীশ চিত্তং
 তত্রাপ্যেকত্র যুঞ্জৈ বদনসরসিজৈ সুন্দরে মন্দহাসে।
 তত্রালীনং তু চেতঃ পরমসুখচিদ্বৈতরূপে রিতন্ব-
 নন্যনো চিন্তযেযং মুহুরিতি সমুপারুঢ়যোগো ভবেযম্ ॥ ৯ ॥

ইথং ত্বদধ্যানযোগে সতি পুনরগ্নিমাদ্যষ্টসংসিদ্ধযস্তাঃ
 দূরশ্রুত্যাদযোপি হ্যহমহমিকয়া সম্পতেযুর্মুরারে।
 ত্বতসম্প্রাপ্তৌ বিলম্বারহমখিলমিদং নাদ্রিযে কামযেহং
 ত্বামেবানন্দপূর্ণং পরনপুরপতে পাহি মাং সর্বতাপাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १७

ভগবদ্বিভূতিরর্গনং কর্মজ্ঞানভক্তিমাগাধিকারিনিরূপণং
চিত্তোপশমনপ্রার্থনা চ

ত্বং হি ব্রহ্মৈব সাক্ষাত্ পরমুরুমহিমন্নক্ষরাণামকার-
স্তারো মস্ত্রেষু রাজ্ঞাং মনুরসি মুনিষু ত্বং ভৃগুর্নারদোপি ।
প্রহ্লাদো দানবানাং পশুষু চ সুরভিঃ পক্ষিগাং বৈনতেযো
নাগানামস্যনন্তসসুরসরিদপি চ স্রোতসাং বিশ্বমূর্তে ॥ ১ ॥

ব্রহ্মণ্যানাং বলিস্তবং ক্রতুযু চ জপযজ্ঞোসি বীরেষু পার্থো
ভক্তানামুদ্ধরস্তবং বলমসি বলিনাং ধাম তেজস্বিনাং ত্বম্ ।
নাস্ত্যন্তস্তবদ্বিভূতের্বিষ্কসদতিশযং বস্তু সর্বং ত্বমেব
ত্বং জীরস্তবং প্রধানং যদিহ ভবদৃতে তন্ন কিঞ্চিৎ প্রপথেঃ ॥ ২ ॥

ধর্মং বর্ণাশ্রমাণাং শ্রুতিপথবিহিতং ত্বতপরত্বেন ভক্ত্যা
কুর্বন্তোন্তুর্বিরাগে বিকসতি শনকৈঃ সন্ত্যজন্তো লভন্তে ।
সত্তাস্মৃতিপ্রিয়ত্বাত্মকমখিলপদার্থেষু ভিন্বেষবভিন্নং
নির্মূলং বিশ্বমূলং পরমমহমিতি ত্বদ্বিবোধং বিশুদ্ধম্ ॥ ৩ ॥

জ্ঞানং কর্মাপি ভক্তিঞ্জিতযমিহ ভবতপ্রাপকং তত্র তার-
ন্নির্বিগ্নানামশেষে বিষয় ইহ ভবেত্ জ্ঞানযোগেধিকারঃ ।
সত্তানাং কর্মযোগস্তবযি হি বিনিহিতো যে তু নাত্যন্তসত্তাঃ
নাপ্যত্যন্তং বিরক্তাস্তবযি চ ধৃতরসা ভক্তিযোগো হ্যমীষাম্ ॥ ৪ ॥

জ্ঞানং ত্বদ্বক্ততাং বা লঘু সুকৃতবশান্মর্ত্যলোকে লভন্তে
তস্মাত্ত্বৈব জন্ম স্পৃহয়তি ভগবন্ নাকগো নারকো বা ।
আবিষ্টং মাং তু দৈবান্দ্রবজলনিধিপোতায়িতে মর্ত্যদেহে
ত্বং কৃত্বা কর্ণধারং গুরুমনুগুণরাতায়িতস্তারযেথাঃ ॥ ৫ ॥

অব্যক্তং মাৰ্গযন্তঃ শ্রুতিভিরপি নযৈঃ কেবলজ্ঞানলুকাঃ
 ক্লিশ্যন্তেতীৰ সিদ্ধিং বহুতরজনুশামন্ত এরাপ্নুরন্তি।
 দূরস্থঃ কৰ্মযোগোপি চ পরমফলে নন্বয়ং ভক্তিয়োগ-
 স্তরামূলাদেৰ হৃদ্যস্তররিতমযি ভবতপ্রাপকো বর্ধতাং মে ॥ ৬ ॥

জ্ঞানায়ৈরাতীয়ন্তং মুনিরপরদতে ব্রহ্মতত্ত্বং তু শৃণবন
 গাঢং ত্বতপাদভক্তিং শরণমযতি যস্তস্য মুক্তিঃ করাগ্রে।
 ত্বদধ্যানেপীহ তুল্যা পুনরসুকরতা চিত্তচাঞ্চল্যহেতো-
 রভ্যাসাদাশু শক্যং তদপি বশযিতুং ত্বতকৃপাচারুতাভ্যাম্ ॥ ৭ ॥

নির্বিণঃ কৰ্মমার্গে খলু বিষমতমে ত্বতকথাদৌ চ গাঢং
 জাতশ্রদ্ধোপি কামানযি ভূবনপতে নৈব শকনোমি হাতুম্।
 তদভূযো নিশ্চয়েন ত্বযি নিহিতমনা দোষবুদধ্যা ভজংস্তান
 পুষ্টীয়াং ভক্তিমেব ত্বযি হৃদয়গতে মঙক্ষু নঙক্ষ্যন্তি সঙ্গাঃ ॥ ৮ ॥

কশ্চিত্ ক্লেসার্জিতার্থক্ষয়রিমলমতিনুদ্যমানো জনৌঘৈঃ
 প্রাগেবং প্রাহ বিপ্রো ন খলু মম জনঃ কালকর্মগ্রহা বা।
 চেতো মে দুঃখহেতুস্তদিহ গুণগণং ভারযতসর্বকারী-
 তুক্তরা শান্তো গতস্তবাং মম চ কুরু বিভো তাদৃশীং চিত্তশান্তিম্ ॥ ৯ ॥

ঐলঃ প্রাগুর্বশীং প্রত্যতিবিবশমনাঃ সেবমানশ্চিরং তাং
 গাঢং নির্বিদ্য ভূযো যুরতিসুখমিদং ক্ষুদ্রমেরেতি গায়ন্।
 ত্বদভক্তিং প্রাপ্য পূর্ণঃ সুখতরমচরত্ত্বদুদধূতসঙ্গং
 ভক্তোত্তংসং ক্রিয়া মাং পরনপুরপতে হন্ত মে রুক্মি রোগান্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ११

उत्तमभक्तिप्रार्थना मार्कण्डेयोपाख्यानम् च

त्रैगुण्यद्विन्नरूपं भवति हि भुरने हीनमध्योत्तमं यत
ज्जनं श्रद्धा च कर्ता वसतिरपि सुखं कर्म चाहारभेदाः।
अतश्चेन्ननिषेवादि तु यदिह पुनस्तवतपरं तन्नु सर्वं
प्राप्तनैर्गुण्यनिष्ठं तदनुभजनतो मङ्गु सिद्धो भवेयम् ॥ १ ॥

अयोर न्यस्तचित्तः सुखमयि विचरन् सर्वचेष्टास्तवदर्थं
अद्वैतैः सेव्यमानानपि चरितचरानाश्रयन् पुण्यदेशान्।
दस्यो विप्रे मृगादिष्वपि च सममतिर्मुच्यमानारमान-
स्पर्धासूयादिदोषः सततमखिलभूतेषु सम्पूजये त्वाम् ॥ २ ॥

अदारो वारदेषु स्फुरति न विशदं तवदेवं हूपस्तिं
कुरन्नैकाग्र्याबोधे ऋतिं विकसति अन्मयोहं चरेयम्।
अक्लमस्यास्य तवत् किमपि न भगवन् प्रस्तुतस्य प्रणश-
स्तस्मात्सर्वात्मनैव प्रदिश मम विभो भक्तिमार्गं मनोज्ञम् ॥ ३ ॥

तं चैनं भक्तियोगं द्रव्यितुमयि मे साध्यमारोग्यमायु-
दिष्ट्या तत्रापि सेव्यं तव चरणमहो भेषजायेव दुष्कम्।
मार्कण्डेयो हि पूर्वं गणकनिगदितद्वादशाब्दायुरुच्छैः
सेविता वतसरं त्वं तव भटनिर्हैर्द्रावयामास मृत्युम् ॥ ४ ॥

मार्कण्डेयश्चिरायुः स खलु पुनरपि अतपरः पुष्पभद्रा-
तीरे निन्ये तपस्यन्तुलसुखरतिः षट् तु मन्त्रराणि।
देवेन्द्रः सप्तमस्तं सुरयुवतिमरुन्मन्थैर्मोहयिष्यन्
योगोष्णप्लुष्यामणैर्न तु पुनरशकञ्जनं निर्जयेत् कः ॥ ५ ॥

প্ৰীত্যা নারায়ণাখ্যস্তরমথ নরসখঃ প্রাপ্তরানস্য পার্শ্বং
 তুষ্ট্যা তোষ্টুয়মানঃ স তু ঝিঝিধররৈর্লোভিতো নানুমেনে ।
 দ্রষ্টুং মাযাং ত্বদীযাং কিল পুনরবুগোদ্যক্তিত্ত্বাস্তরাঅ্মা
 মাযাদুঃখানভিজ্জস্তদপি মৃগযতে নূনমাশ্চর্যহেতোঃ ॥ ৬ ॥

যাতে ত্বয্যাশু রাতাকুলজলদগলন্তোযপূর্ণাতিঘূর্ণ-
 তসপ্তার্গোরাশিমগ্নে জগতি স তু জলে সম্ভ্রমন্ বর্ষকোটীঃ ।
 দীনঃ প্ৰৈক্ষিষ্ট দূরে বটদলশযনং কথিঃদাশ্চর্যবালং
 ত্বামের শ্যামলাঙ্গং বদনসরসিজন্যস্তপাদাঙগুলীকম্ ॥ ৭ ॥

দৃষ্টবা ত্বাং হৃষ্টরোমা ত্বরিতমুপগতঃ স্প্রষ্টুকামো মুনীন্দ্রঃ
 শ্বাসেনান্তনিবিষ্টঃ পুনরিহ সকলং দৃষ্টবান্ বিষ্টপৌঘম্ ।
 ভূযোপি শ্বাসরাতৈবহিরনুপতিতো বীক্ষিতস্তবতকটাক্ষৈ-
 মোদাদাশ্লেষ্টুকামস্তবযি পিহিততনৌ স্বাশ্রমে প্রাণদাসীত্ ॥ ৮ ॥

গৌর্যা সার্থং তদগ্রে পুরভিদথ গতস্তবতপ্রিয়প্ৰেক্ষণার্থী
 সিদ্ধানেবাস্য দত্বা স্বযমযমজরামৃতুতাদীন্ গতোভূত্ ।
 এরং ত্বতসেবযৈব স্মররিপুরপি স প্ৰীযতে যেন তস্মা-
 ন্মূর্তিত্রয্যাঅকস্তবং ননু সকলনিযন্তেতি সুর্য্যক্তমাসীত্ ॥ ৯ ॥

ত্র্যংশেস্মিন্ সত্যলোকে ঝিধিহরিপুরভিন্মন্দিরাণ্যূর্ধরমূর্ধরং
 তেভ্যোপূর্ধরং তু মাযাঝিকৃতিঝিরহিতো ভাতি বৈকুণ্ঠলোকঃ ।
 তত্র ত্বং কারণান্তস্যপি পশুপকুলে শুদ্ধসত্ত্বৈকরূপী
 সচ্চিত্ত্বান্নাদ্বযাত্মা পরনপুরপতে পাহি মাম্ সর্বরোগাত্ ॥ ১০ ॥

श्रीः
श्रीमते कृष्णाय परब्रह्मणे नमः
श्रीमते रामानुजाय नमः

॥ श्रीमन्नारायणीयम् ॥

दशक - १८

निष्कलब्रह्मोपासना

यस्मिन्नेतद्विभातं यत् इदमभरदयेन चेदं य एत-
दोस्मादुत्तीर्णरूपः खलु सकलमिदं भासितं यस्य भासा ।
यो बाचां दूरदूरे पुनरपि मनसां यस्य देवा मुनीन्द्राः
नो विदुस्तत्त्वरूपं किमु पुनरपरे कृष्ण तस्मै नमस्ते ॥ १ ॥

जन्माथो कर्म नाम स्फुटमिह गुणदोषादिकं वा न यस्मिन्
लोकानामृतये यः स्वयमनुभजते तानि मायानुसारी ।
बिभ्रच्छक्तीररूपोपि च बहुररूपोऽप्यभ्युदभूताश्चा
तस्मै कैवल्यधाम्ने पररसपरिपूर्णाय विषेण नमस्ते ॥ २ ॥

नो तिर्यङ्गं न मर्त्यं न च सुरमसुरं न स्त्रियं नो पुमांसं
न द्रव्यं कर्म जातिं गुणमपि सदसद्वापि ते रूपमाहः ।
शिष्टं यत् स्यान्निषेधे सति निगमशतैर्लङ्घ्यवृत्तितस्त
कृच्छेणारेद्यमानं परमसुखमयं भाति तस्मै नमस्ते ॥ ३ ॥

मायायां विश्वितस्तुरं सृजसि महदहङ्कारतन्मात्रभेदै-
र्भूतग्रामेन्द्रियाद्यैरपि सकलजगतस्वप्नसङ्कल्पकल्पम् ।
भूयः संहृत्य सर्वं कर्मठ इव पदान्यात्माना कालशक्त्या
गङ्गीरे जायमाने तमसि वितिमिरो भासि तस्मै नमस्ते ॥ ४ ॥

शब्दब्रह्मेति कर्मेत्यगुरिति भगवन् काल इत्यालपन्ति
त्रामेकं विश्वहेतुं सकलमयतया सर्वथा कल्प्यमानम् ।
वेदान्तैर्यत्तु गीतं पुरुषपरिचिदात्माभिधं तत्तु तद्व्यं
प्रेम्णामात्रेण मूलप्रकृतिरिक्तिकृत् कृष्ण तस्मै नमस्ते ॥ ५ ॥

সত্বেনাসত্ত্বা বা ন চ খলু সদসত্বেন নির্বাচ্যরূপা
 ধত্তে যাসারবিদ্যা গুণফণিমতিবদ্বিশ্বদৃশ্যারভাসম্।
 বিদ্যাং সৈর যাতা শ্রুতিরচনলরৈর্যতকৃপাস্যন্দলাভে
 সংসারারণ্যসদ্যস্তুটনপরশুতামেতি তস্মৈ নমস্তে ॥ ৬ ॥

ভূষাসু স্বর্ণরদ্বা জগতি ঘটশরাদিকে মৃত্তিকার-
 ত্ত্বে সখিঃস্ত্যামানে স্ফুরতি তদধুনাপ্যদ্বিতীয়ং রপুস্তে।
 স্বপ্নদষ্টুঃ প্রবোধে তিমিরলযরিধৌ জীর্ণরজ্জ্বাশচ যদ্ব-
 দ্বিদ্যালাভে তথৈব স্ফুটমপি ঝিকসেত্ কৃষ্ণ তস্মৈ নমস্তে ॥ ৭ ॥

যদ্বীত্যোদেতি সূর্যো দহতি চ দহনো বাতি বায়ুস্তথান্যে
 যদ্বীতঃ পদ্মজাদ্যাঃ পুনরুচিতবলীনাহরন্তেনুকালম্।
 যেনৈরারোপিতাঃ প্রাণনিজপদমপি তে চ্যারিতারশচ পশ্চা-
 ত্তস্মৈ বিশ্বং নিযন্তে রযমপি ভরতে কৃষ্ণ কুর্মঃ প্রণামম্ ॥ ৮ ॥

ত্রৈলোক্যং ভারযন্তং ত্রিগুণমযমিদং ত্র্যক্ষরসৈকরাচ্যং
 ত্রীশানামৈক্যরূপং ত্রিভিরপি নিগমৈর্গীযমানস্বরূপম্।
 তিস্রোরস্থা বিদন্তং ত্রিযুগজনিজুষং ত্রিক্রমাত্রান্তরিশ্বং
 ত্রৈকাল্যে ভেদহীনং ত্রিভিরহমনিশং যোগভেদৈর্ভজে স্বাম্ ॥ ৯ ॥

সত্যং শুদ্ধং বিবুদ্ধং জযতি তব রপুর্নিত্যমুক্তং নিরীহং
 নিদ্বন্দ্বং নির্বিকারং নিখিলগুণগণ্যঞ্জনাধারভূতম্।
 নির্মূলং নির্মলং তন্নিরবধিমহিমোল্লাসি নির্লীনমন্ত-
 ন্নিসসঙ্গানাং মুনীনাং নিরুপমপরমানন্দসান্দ্রপ্রকাশম্ ॥ ১০ ॥

দুর্বারং দ্বাদশারং ত্রিশতপরিমিলতষষ্টিপরাভিৱীতং
 সম্ভ্রাম্যত্ ত্রুররেগং ক্ষণমনু জগদাচ্ছিদ্য সন্ধারমানম্।
 চক্রং তে কালরূপং ব্যথযতু ন তু মাং ত্বতপদৈকারলস্বং
 বিষ্ণে কাৰুণ্যসিন্ধো পরনপুরপতে পাহি সৰ্বামযৌঘাত্ ॥ ১১ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - ११

ভগবন্মাহাত্ম্যানুর্গনম্

রিষণেৰীৰ্যাণি কো বা কথযতু ধরণেঃ কশ্চ রেণুন্মীতে
যসৌরাঙস্থিত্রয়েণ ত্রিজগদভিমিতং মোদতে পূৰ্ণসম্পত্।
যোসৌ বিশ্বানি ধত্তে প্রিয়মিহ পরমং ধাম তস্যাত্ৰিয়াযাং
ত্বদ্বক্তা যত্র মাদ্যন্ত্যমৃতরসমরন্দস্য যত্র প্রবাহঃ ॥ ১ ॥

আদ্যাশেষকর্ত্রে প্রতিনিমিষনরীনায ভর্ত্রে ঝিভূতে-
ভক্তাত্মা ঝিষণে যঃ প্রদিশতি হরিরাদীনি যজ্ঞাচর্নাদৌ।
কৃষ্ণাদ্যং জন্ম যো বা মহদিহ মহতো বর্ণযেতসোযমের
প্রীতঃ পূৰ্ণো যশোভিস্তরিতমভিসরেত্ প্রাপ্যমন্তে পদং তে ॥ ২ ॥

হে স্তোতারঃ করীন্দ্রাস্তমিহ খলু যথা চেতযধরে তথৈব
ব্যক্তং বেদস্য সারং প্রণুরত জননোপাত্তলীলাকথাভিঃ।
জানন্ত্শচাস্য নামান্যাখিলসুখকরাণীতি সঙ্কীৰ্তযধরং
হে ঝিষণে কীৰ্তনাদ্যৈস্তব খলু মহতস্তত্ত্ববোধং ভজেযম্ ॥ ৩ ॥

ঝিষণেঃ কর্মাণি সম্পশ্যত মনসি সদা যৈঃ স ধর্মানবধ্না-
দ্যানীন্দ্রসৈষ ভৃত্যঃ প্রিয়সখ ইব চ ব্যাতনোত্ ক্ষেমকারী।
বীক্ষন্তে যোগসিদ্ধাঃ পরপদমনিশং যস্য সম্যক্ প্রকাশং
ঝিপ্রেন্দ্রা জাগরুকাঃ কৃতবহ্নুতযো যচ্চ নির্ভাসযন্তে ॥ ৪ ॥

নো জাতো জাযমানোপি চ সমধিগতস্তবম্হিম্নোরসানং
দেব শ্রেযাংসি ঝিদ্বান্ প্রতিমুহুরপি তে নাম শংসামি ঝিষণে।
তং ত্বাং সংস্তৌমি নানাবিধনুতিরচনৈরস্য লোকত্রয়স্যা-
পূর্ধ্বং ঝিভ্রাজমানে ঝিরচিতবসতিং তত্র বৈকুঠলোকে ॥ ৫ ॥

আপঃ সৃষ্ট্যাদিজন্যাঃ প্রথমমযি রিভো গৰ্ভদেশে দধুস্তরাং
 যত্র ত্বযোর জীরা জলশযন হরে সঙ্গতা ঐক্যমাপনু।
 তস্যাজস্য প্রভো তে বিনিহিতমভবত্ পদ্বমেকং হি নাভো
 দিকপত্রং যত্ কিলাহঃ কনকধরণিভূত্ কর্ণিকং লোকরূপম্ ॥ ৬ ॥

হে লোকা রিষ্ণুরেতদভূরনমজনযত্ত্ব জানীথ যুযং
 যুগ্মাকং হ্যন্তরস্থং কিমপি তদপরং বিদ্যতে রিষ্ণুরূপম্।
 নীহারপ্রখ্যমাযাপরিবৃতমনসো মোহিতা নামরূপৈঃ
 প্রাণপ্রীত্যৈকতৃপ্তাশচরথ মথপরা হন্ত নেচ্ছা মুকুন্দে ॥ ৭ ॥

মূৰ্ধামক্কাং পদানাং বহসি খলু সহস্রাণি সম্পূৰ্য বিশ্বং
 ততপ্রোতক্রম্যাপি তিষ্ঠন্ পরিমিতরিবরে ভাসি চিত্তান্তরেপি।
 ভূতং ভব্যং চ সৰ্বং পরপুরুষ ভবান্ কিথঃ দেহেন্দ্রিয়াদি-
 ষরাবিষ্টোপদ্যুদগতত্বাদমৃতসুখরসং চানুভুঙ্ক্ষে ত্বমের ॥ ৮ ॥

যত্ত্ব ত্রৈলোক্যরূপং দধদপি চ ততো নির্গতোনন্তশুদ্ধ-
 জ্ঞানাত্মা বর্তসে ত্বং তব খলু মহিমা সোপি তাবান্ কিমন্যত্।
 স্তোকস্তে ভাগ এরাখিলভূরনতযা দৃশ্যতে ত্র্যংশকল্পং
 ভূযিষ্ঠং সান্দ্রমোদাত্মকমুপরি ততো ভাতি তস্মৈ নমস্তে ॥ ৯ ॥

অব্যক্তং তে স্বরূপং দুরধিগমতমং তত্ত্ব শুদ্ধৈকসত্ত্বং
 ব্যক্তং চাপ্যেতদের স্ফুটমমৃতরসাস্তোধিকল্লোলতুল্যম্।
 সর্বোতকৃষ্টামভীষ্টাং তদিহ গুণরসেনৈর চিত্তং হরন্তীং
 মূর্তিং তে সংশ্রযেহং পরনপুরপতে পাহি মাং কৃষ্ণ রোগাত্ ॥ ১০ ॥

শ্রীঃ
শ্রীমতে কৃষ্ণায় পরব্রহ্মণে নমঃ
শ্রীমতে রামানুজায় নমঃ

॥শ্রীমন্নारायणीयम् ॥

दशक - १००

केशादिपादवर्णनम्

अग्रे पश्यामि तेजो निविडतर कलायारली लोभनीयं
पीयूषाङ्गारितोहं तदनु तदुदरे दिव्यकेशोररेषम् ।
तारुण्यारम्भरम्यं परमसुखरसास्वादरोमाङ्गिताङ्गै-
रारीतं नारदाद्यैर्विलसदुपनिषतसुन्दरीमङ्गलैश्च ॥ १ ॥

नीलाभं कुण्डिताग्रं घनममलतरं संयतं चारुभङ्ग्या
रञ्जोत्तंसाभिरामं बलयितमुदयच्छन्दकैः पिङ्गुजालैः ।
मन्दारस्रङ्गनिरीतं तत्र पृथुकवरीभारमालोकयेहं
स्निग्धश्चेतोर्ध्वपुङ्गामपि च सुललितां फालवालेन्दुरीथीम् ॥ २ ॥

हृदयं पूर्णानुकम्पार्णरमदुलहरीचङ्गलभ्रुरिलासै-
रानीलस्निग्धपङ्क्वारलिपरिलसितं नेत्रयुग्मं रिभो ते ।
सान्द्रच्छायं विशालारुणकमलदलाकारमामुक्तरं
कारुण्यालोकलीलाशिशिरितभूरनं स्निग्ध्यतां मय्यानाथे ॥ ३ ॥

उत्तुङ्गोष्णसिनासं हरिमणिमुकुरप्रोल्लसदाङ्गुपाली-
र्यालोलतर्कणपाशाङ्गितमकरमणीकुण्डलद्वन्द्वदीप्रम् ।
उन्मीलदन्तुपङ्क्तिस्फुरदरुणतरच्छायविस्वाधरान्तः
प्रीतिप्रस्यन्दिमन्दस्मितमधुरतरं रञ्जमुद्रासतां मे ॥ ४ ॥

बाह्वन्द्वेन रञ्जोज्ज्वलबलयभृता शोणपाणिप्रबाले-
नोपाङ्गां रेणुनालीं प्रसृतनखमयूथाङ्गुलीसङ्गशाराम् ।
कृत्वा रञ्जाररिन्दे सुमधुररिकसद्भागमुद्रार्यामनैः
शब्दब्रह्मामृतैस्तव शिशिरितभूरनैः सिङ्ग मे कर्णरीथीम् ॥ ५ ॥

উতসপতকৌস্তভশ্রীততিভিরকুণিতং কোমলং কণ্ঠদেশং
 বক্ষঃ শ্রীরতসরম্যাং তরলতরসমুদীপ্রহারপ্রতানম্।
 নানারর্ণপ্রসূনারলিকিসলযিনীং বন্যমালাং ঝিলোল-
 ল্লোলস্বাং লস্বমানামুরসি তব তথা ভারযে রস্নমালাম্ ॥ ৬ ॥

অঙ্গে পঞ্চাঙ্গরাগৈরতিশযরিকসতসৌরভাকৃষ্টলোকং
 লীনানেকত্রিলোকীরিততিমপি কৃশাং বিভ্রতং মধ্যবল্লীম্।
 শক্রাশ্মন্যস্ততপ্তোজ্জ্বলকনকনিভং পীতচেলং দধানং
 ধ্যায়ামো দীপ্তরশ্মিস্ফুটমণিরশনাকিঙ্কিণীমণ্ডিতং স্বাম্ ॥ ৭ ॥

উরু চারু তরোরু ঘনমস্গরুচৌ চিত্তচোরৌ রমাযাঃ
 বিশ্বক্ষোভং বিশঙ্ক্য ধ্রুৱমনিশমুভৌ পীতচেলাবৃত্তাঙ্গৌ।
 আনম্রাণাং পুরস্তান্যসনধৃতসমস্তার্থপালীসমুদা-
 ছাযং জানুদ্বযং চ ক্রমপ্থুলমনোজ্ঞে চ জঙ্ঘে নিষেৱে ॥ ৮ ॥

মঞ্জীরং মঞ্জুনাদৈরিৱ পদভজনং শ্রেয ইত্যালপন্তং
 পাদাগ্রং ভ্রান্তিমজ্জতপ্রণতজনমনোমন্দরোদ্ধারকূর্মম্।
 উত্তুঙ্গাতম্ররাজনখরহিমকরজ্যেতস্নযা চাশ্রিতানাং
 সন্তাপধরাস্তহল্লীং ততিমনুকলযে মঙ্গলামঙ্গুলীনাম্ ॥ ৯ ॥

যোগীন্দ্রাণাং ত্বদঙ্গেষরধিকসুমধুরং মুক্তিভাজাং নিরাসৌ
 ভক্তানাং কামরষদ্যুতরুকিসলযং নাথ তে পাদমূলম্।
 নিত্যং চিত্তস্থিতং মে পরনপুরপতে কৃষ্ণ কারুণ্যসিন্ধৌ
 হস্বা নিশশেষতাপান্ প্রদিশতু পরমানন্দসন্দোহলক্ষ্মীম্ ॥ ১০ ॥

অজ্ঞাস্বা তে মহত্বং যদিহ নিগদিতং বিশ্বনাথ ক্ষমেথাঃ
 স্তোত্রং চৈততসহস্রোত্তরমধিকতরং স্বতপ্রসাদায় ভূযাত্।
 দ্বেধা নারায়ণীযং শ্রুতিষু চ জনুষা স্তুত্যতার্ণনেন
 স্ফীতং লীলাবতারৈরিদমিহ কুরুতামায়ুরারোগ্যসৌখ্যম্ ॥ ১১ ॥
